

ДОКЛАД
за дейността на Софийски адвокатски съвет през 2024 г.

Уважаеми колеги,

Настоящият годишен доклад за дейността на Софийски адвокатски съвет през 2024 г. отразява дейността на съвета при упражняване на законоустановените му правомощия по чл. 89 от Закона за адвокатурата (ЗА), като включва обобщена информация за извършените действия от Софийския адвокатски съвет и от създадените Постоянни комисии към Софийски адвокатски съвет.

I. Дейност на Софийски адвокатски съвет, свързана с ръководство на работата на колегията, свикване и провеждане на Общо събрание на адвокатите от САК. Заседания на съвета (*правомощие по чл. 89, т. 1 ЗА*).

1.1. Съветът упражнява правомощията си, като взема решения на заседания – редовни, извънредни и неприсъствени.

През 2024 г. адвокатският съвет е провел общо 31 заседания – 19 редовни и 12 извънредни, като всички заседания са проведени в хибридна форма (с осигурено дистанционно участие на членовете на Съвета) и с видеоизлъчване в реално време в закритата секция на сайта на САК. Същите са достъпни за гледане и на запис в закритата секция на сайта, достъпът до която се осъществява с код за идентификация на адвоката.

На сайта на САК е обявяван дневен ред на насрочените заседания на Съвета (<https://www.sak-sas.bg/bg/about-sba/authorities/council/agenda-of-the-bar-council>).

Всички взети решения от Софийски адвокатски съвет, приети през 2024 г., с изключение на решенията по индивидуални преписки, са обявени на сайта на САК (<https://www.sak-sas.bg/bg/about-sba/authorities/council/decisions-of-the-bar-council?start=20>).

От общия брой **942 решения** на адвокатския съвет, взети в периода на календарната 2024 г., 21 решения на Съвета на САК са обжалвани пред Висшия адвокатски съвет. По 19 от жалбите решенията на Съвета са потвърдени, една от жалбите е оттеглена от подателя, а едно решение на Адвокатския съвет е обезсилено с решение на Висшия адвокатски съвет.

Информация за взетите решения, се включва и в Информационния бюлетин, издаван електронно през цялата 2024 г.

1.2. Дейност по свикване и провеждане на Общото събрание на колегията (*чл. 89, т. 16 ЗА*) и изпълнение на решенията на Общото събрание (*чл. 89, т. 1 ЗА*):

През 2024 г. адвокатският съвет свика и организира провеждането на едно редовно Общо събрание на колегията, съответно на 27 и 28.01.2024 г. в хотел „Астория“, гр. София, бул. „Ген. Тотлебен“ № 8 – зала „Опера“.

С цел осигуряване на възможност за участие в Общото събрание на САК на желаещите адвокати от САК, за събранието на САК през 2024 г. бе осигурена възможност за дистанционно участие – **чрез видео-конферентна връзка през платформата „Zoom“**, каквато възможност за дистанционно участие беше

осигурявана за всяко общо събрание, организирано от адвокатския съвет с мандат 2021-2024 г. Адвокати, членуващи в САК участваха дистанционно и гласуваха по всички въпроси от дневния ред, с изключение на избора на органи и делегати от САК, при който гласуването се извършва по единствено възможния според ЗА ред, присъствено – с бюлетина, поставена в непрозрачен плик (чл. 105, ал. 1 ЗА).

Наред с това Общото събрание на САК, проведено на 27.01.2024 г., беше излъчвано в реално време чрез видеострийм и в създадена затворена Фейсбук група за адвокати от САК. Към момента в затворената Фейсбук група на Софийска адвокатска колегия членуват 767 адвокати от САК.

На общото събрание през 2024 г. бе проведен основен избор (27 – 28.01.2024 г.) и допълнителен избор (04.02.2024 г.) за органи на адвокатската колегия, както и за делегати от САК за участие на Общото събрание на адвокатите от страната. На проведените избори бяха обявени за избрани следните адвокати:

За Председател на Софийската адвокатска колегия:

адв. Жана Иванова Кисьова, личен № 1400299710 в регистрите на САК

За членове на Софийския адвокатски съвет:

адв. Александър Андонов Бояджиев, личен № 1400490310 в ЕАР,
адв. Антон Йорданов Стефанов, личен № 1000461710 в ЕАР,
адв. Атанас Руменов Михайлов, личен № 1000338310 в ЕАР,
адв. Борислав Тодоров Нотовски, личен № 1500095910 в ЕАР,
адв. Валентина Драйчева Бакалова, личен № 1800316810 в ЕАР,
адв. Виктор Димитров Токушев, личен № 1100107710 в ЕАР,
адв. Григор Николов Вълков, личен № 1500219610 в ЕАР;
адв. Добровест Димитров Пенев, личен № 1000268110 в ЕАР,
адв. Емилиян Любомиров Арнаудов, личен № 1200462610 в ЕАР,
адв. Ива Иванова Згурова-Шопова, личен № 1500493410 в ЕАР,
адв. Иван Веселинов Ангелов, личен № 1000510210 в ЕАР,
адв. Магдалена Николова Въллова, личен № 1800294310 в ЕАР,
адв. Маргарита Руменова Димитрова, личен № 1500567410 в ЕАР,
адв. Мирослав Тодоров Мичев, личен № 1600316310 в ЕАР,
адв. Павел Димитров Цанов, личен № 1300605010 в ЕАР,
адв. Петьо Димитров Славов, личен № 1000022810 в ЕАР,
адв. Петя Желева Мургова от САК с личен № 1400481010 в ЕАР,
адв. Румен Василев Котов, личен № 1400246710 в ЕАР,
адв. Силвия Йорданова Спасова, личен № 1600000810 в ЕАР,
адв. Стефания Емилова Гичева, личен № 1700138710 в ЕАР,
адв. Христина Петкова Кирилова от САК с личен № 1200210310 в ЕАР,
адв. Христо Владов Хинов, личен № 1300456410 в ЕАР,
адв. Христо Иванов Нихризов, личен № 1400453810 в ЕАР,
адв. Христо Илков Христов, личен № 1800541410 в ЕАР,
адв. Христо Стефанов Ботев, личен № 1600003110 в ЕАР,
адв. Янко Христов Стоянов, личен № 1800626610 в ЕАР,

За членове на Контролния съвет на САК:

адв. Бойко Атанасов Войнов, личен № 1200180010 в ЕАР,
адв. Лили Николова Лозанова, личен № 1000270510 в ЕАР,
адв. Лилия Спасова Андонова - Рангелова, личен № 284856669

адв. Любомир Николаев Владикин, личен № 1700087510 в ЕАР,
адв. Македони Петров Бизов, личен № 1500018410 в ЕАР,
адв. Мария Николова Карадиамандиева, личен № 1900144010,
адв. София Николова Разбойникова, личен № 1700056910 в ЕАР,

За Председател на Дисциплинарния съд на САК:

адв. Трендафил Бонев Трендафилов, личен № 1500098210

За членове на Дисциплинарния съд на САК:

адв. Анастас Благовестов Пунев, личен № 1500636110

адв. Ани Ваньова Митева, личен № 1000774910

адв. Бригита Емилова Костова-Атанасова, личен № 1200116710

адв. Владимир Тодоров Петков, личен № 1600341210

адв. Делина Павлова Павлова, личен № 1800495510

адв. Екатерина Спасова Методиева, личен № 1100497310

адв. Калина Иванова Кавалджиева, личен № 1700367110

адв. Константин Валентинов Василев, личен № 1700618010

адв. Мария Димитрова Тончева, личен № 1600295310

адв. Мария Петрова Димитрова, личен № 1600659710

адв. Светла Лозанова Миланова, личен № 1900461210

адв. Сирма Стоянова Владимирова, личен № 1000218810

адв. Тодорка Димитрова Ангелова, личен № 1700232310

адв. Цветелина Димитрова Димитрова, личен № 1300688210

адв. Христина Валериева Танчева, личен № 1900629710.

Решенията на Избирателната комисия за обявяване на резултата от избора на органи на адвокатската колегия бяха обжалвани пред Висшия адвокатски съвет и бяха оставени в сила.

Решенията на Висшия адвокатски съвет, с които се потвърждават решенията на ИК на САК относно избора на Адвокатски съвет и Контролен съвет, бяха обжалвани по съдебен ред в две различни съдебни производства пред Върховния касационен съд, както следва:

В производството по гр.д. № 1368/2024 г. по описа на IV-то гражданско отделение на ВКС бе разгледана жалба срещу Решение № 1173/13.02.2024 г. на ВАДвС по жалбата на адв. Б.С с вх. №253/05.02.2024 г. и срещу Решение № 1179/19.02.2024 г. на ВАДвС по жалбата на адв. Б.С. с вх. №347/13.02.2024 г. Делото приключи с окончателно решение № 648 от 01.11.2024г., с което жалбите на адв. Б.С бяха оставени без уважение.

В производството по гр.д. № 1720/2024 г. по описа на III-то гражданско отделение на ВКС бе разгледана жалба на адв. Д.В срещу Решение № 1170/13.02.2024 г. и Решение № 1187/19.02.2024 г. на Висшия адвокатски съвет в частта, в която са оставени без уважение жалбите на адв. Д.В срещу решенията на Избирателната комисия на САК от 29.01.2024 г. и от 04.02.2024 г. за избора на членове на Адвокатския съвет и Контролния съвет на САК. Делото е обявено за решаване на 05.12.2024 г. и приключи с окончателно решение № 7 от 09.01.2025г., с което жалбите на адв. Д.В. бяха оставени без уважение.

Решенията на Общото събрание на адвокатите от САК от 27-28.01.2024 г. са достъпни на сайта на САК (<https://www.sak-sas.bg/bg/a/stenografski-protokol-ot-godisnoto-obshho-sbranie-na-sak-prez-2024-godina>).

1.3. Издаване на Информационен бюлетин.

През цялата 2024 г. Съветът на САК организира издаването на периодичен електронен информационен бюлетин, с който адвокатите от САК да бъдат осведомявани за дейността на колегията, за по-важните решения на Съвета на САК, както и за други новини и предстоящи събития, които са от значение за работата на адвокатите от САК. За периода на мандата на настоящия състав на Софийски адвокатски съвет вече са издадени 53 броя от бюлетина, от които 12 броя са издадени през 2024 г.

Информационните бюлетини на САК се изпращат на посочения в адвокатския регистър електронен адрес на всеки адвокат, като наред с това са достъпни и на сайта на САК в хронологичен ред (<https://www.sak-sas.bg/bg/c/lawyer-newsletter>).

II. Правомощия, свързани с бюджета на колегията и имуществото на колегията (чл. 89, т. 2, т. 10 и т. 17 ЗА).

1. Мерки за подобряване на финансовото състояние и ефективност на финансовата дейност на колегията

През 2024 г. бяха продължени мерките за подобряване на финансовото състояние на колегията, които в предходните години доведоха до преодоляване на трайната тенденция от предходните години бюджетът на колегията да приключва с дефицит, а именно:

1.1. Изключване на разходи, несвързани с дейността на САК – През отчетната 2024 г. разходи, които не са свързани с дейността на адвокатската колегия не са извършвани.

1.2. Оптимизиране на разходи, свързани с дейността на САК

През 2024 г. бе продължена успешната работа на въведената през септември 2023 г. нова електронна система, позволяваща електронни разплащания на адвокатите с колегията, в т.ч. чрез интегриран VPos и чрез услуга на „Изипей“ АД за електронни плащания (EPay) и за касови разплащания (EasyPay). Както бе отчетено на предходното общо събрание, новата платежна система е част от реорганизацията на финансовата дейност на Софийска адвокатска колегия и свързване на системата е-адвокатура (<https://e-advokatura.vas.bg/bg>) със закритата секция на сайта на САК (<https://www.sak-sas.bg/bg/auth/api/login>). Ръководство за работа със системата, отговори на често задавани въпроси и видео-уроци бяха публикувани и са достъпни на сайта на САК: [Плащане онлайн](#).

Продължиха усилията да се популяризират тези опции, като се разшири и обхватът на вида задължения, които могат да се плащат електронно чрез

системата. Към момента адвокатите могат да заплащат всички видове задължения към колегията (членски вноски, наеми, такси, глоби/разноски по дисциплинарни дела, а също и суми за ползване на базите на колегията в Лозенец и на Витоша). Стартиран бе и допълнителен модул за обслужване на отношенията, в т.ч. за електронни плащания към Осигурителна каса „Адвокат“ от членовете на касата (суми за осигуровки и членски внос към осигурителната каса). Това доведе да постепенно, но все по-ясно изразено увеличаване на дела на електронните плащания и съответно намаляване на обема на плащанията в брой.

През периода януари – декември 2024 г. от общите суми, платени на САК, безкасовите плащания са близо 55 %, от които 15 % са чрез пос терминал в касов салон, 15 % са по банкова сметка и 25 % са онлайн плащания чрез виртуален пос или чрез услугите на „Изипей“ АД (EPay или EasyPay). Плащанията в брой на каса са 45 % от всички плащания към колегията.

Може да се очаква в рамките на 2025 г. или началото на 2026 г. обемът на плащания в брой да спадне до ниво, което да изключи необходимостта от поддържане на касиери, ползване на охранителни и инкасо услуги за един от двата касови салона на колегията, което допълнително ще облекчи разходната част на бюджета на САК.

1.3. Уреждане на отношенията с туристически оператор – доставчик на услуги на САК в предходния мандат на съвета на САК и възстановяване на средства, изразходвани за неползвани туристически услуги в периода 2019-2020г.

През 2024 г. продължиха усилията, започнати от началото на мандата на Съвета на САК с мандат 2021-2024г. за уреждане на финансовите отношения с туристическа агенция „ЕС ЕНД ДИ ТРАВЕЛ“ ЕООД. След встъпване на настоящия състав на Съвета в длъжност бе установено, че в периода от 01.12.2018 г. до 01.03.2020 г. за период от 15 месеца, дружеството „ЕС ЕНД ДИ ТРАВЕЛ“ ЕООД е предоставяло различни туристически и туроператорски услуги на САК (представлявана в този период от адвокат Ивайло Данов в качеството му на председател на САК в периода 28.06.2017 – 18.03.20021 г.), свързани с организиране на събития от САК или участие на адвокати от САК в национални или международни събития (конференции, семинари и др. под.), като закупуване на самолетни билети, заплащане на хотелско настаняване, трансфери и други подобни туристически услуги, за които САК е заплатила на „ЕС ЕНД ДИ ТРАВЕЛ“ ЕООД суми в общ размер от 405 385,06 лв.

В условията на пандемия, поради неупражняване на правото на отказ от пътуванията от името на САК и неподписване от страна на адвокат Ивайло Данов като председател на САК на изпратените му през септември 2020 г. проекти на допълнителни споразумения към двата договора, туроператорът не е могъл да получи заместващи ваучери за други пътувания за друг период по специалните програми, които в определен период бяха приложими по силата на мерките за подпомагане на бизнеса, пострадал от COVID. На предходното общо събрание бе отчетена подробно необходимостта да бъде постигнато споразумение между САК и „ЕС ЕНД ДИ ТРАВЕЛ“ ЕООД за сумите, които Адвокатският съвет е преценил като събираеми от туристическото дружество. В изпълнение на подписаното

споразумение в рамките на 2024г. туристическото дружество разплати голяма част от останалата дължима сума по споразумението.

1.4. Намаляване на разходите за дейността на Адвокатския съвет

През 2024 г., поради обжалване на проведеня избор, не встъпи новоизбраният състав на Адвокатския съвет на САК. Работата на съвета продължи в състава, встъпил през 2021 г., който постепенно намаля. Поради това бе реализирана икономия от разходи за дейността на съвета, като от предвидените 155 000 лв. бяха изразходвани едва 77,45 % или 120 046 лв.

1.5. Съществено ограничаване на разходите за поддръжка на сградния фонд на Адвокатската колегия

От сумата, предвидена за разходи в ОД на САК Лозенец в размер на 272 000 лв., са разходвани 228 486,52 лв. или 84%. Намалението се дължи както на оптимизиране на разходите за консумативи, така и на намаляване на постоянно или сезонно ангажирания персонал и заместването му с временно ангажирани лица по граждански договор при възникване на необходимост от почистване или поддръжка на зелените площи.

От сумата, предвидена за разходи за Хижа Адвокат в ПП Витоша в размер на 150 000 лв., са разходвани 98 289,16 лв. или 65,53 %. Намалението се дължи на добрата текуща поддръжка на сградата и намаляване на разходите за текущи ремонти до минимални суми.

От сумата, предвидена за разходи за общите части и кантори на САК в сградата на Търговския дом в размер на 50 000 лв., са разходвани 6 187,91 лв. или едва 12,4%. Намалението се дължи на невъзможността да се ангажират останалите собственици на кантори с разходи за общите части на сградата.

1.6. Намаляване на разходите за софтуерни разработки и продукти

От предвидената сума от 55 000 лв. е изразходвана сума в размер на 35 918,30 лв. или 65,31%.

Част от разходите в това отношение касаят възложения и извършен в рамките на годината “Penetration test” за степента на защитеност на сайта и електронната система на САК от потенциални атаки.

В рамките на годината може да се приеме, че окончателно приключи и работата по сайта на Адвокатската колегия и закритата секция, в т.ч. – електронната система за плащания. Предвид това бе извършено окончателно плащане към фирмата, разработила системата.

В рамките на годината бе прието решение да бъде възложено и заплатено изработването на нов електронен продукт на САК – електронна система за случаен избор на адвокати като служебни защитници, резервни защитници или особени представители по дела.

Данни за конкретните мерки, касаещи дигитализацията, представяме по-долу. При всички случаи на възлагане за изработка на софтуер се търси ефективност, като ползваният към момента доставчик предоставя отлично съотношение между качество на услугата и цена за нея.

1.7. Мерки за подобряване на приходите от наем на кантори в сградата на Търговския дом през 2024г.

И през 2024 г. продължиха усилията за подобряване на приходите от наем на кантори в сградата на Търговския дом. Предприемат се мерки за подобряване на събираемостта на неплатените наеми и своевременно прекратяване на наемните правоотношения с нередовни платци. Към датата на изготвяне на настоящия доклад има само един случай на договор за наем, по който има забава за плащане на наемни вноски, в който случай кантората не е освободена и предложена за ново наемане. Това се дължи на невъзможност за установяване на контакт с адвоката, наел кантората, с оглед връчване на уведомление за прекратяване на договора, но най-вече за предаване на кантората от наемателя на САК, което налага предприемане на действия по съдебен ред.

И през 2024 г. бе осигурена възможност за ползване при условията на почасов наем на изцяло оборудваната кантора №368, която се намира на трети етаж в Търговския дом, на адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 1А, срещу централния вход на Съдебната палата. Помещението е снабдено с работно място с компютър, с достъп до интернет и до правно-информационни системи и може да се ползва както като временно работно място, така и за провеждане на срещи с клиенти и колеги. В близост до кантората се намира Библиотеката на САК с богат каталог с правни заглавия, принтер и скенер. За всеки следващ час наемната цена се намалява в процентно съотношение от цената за първия час. От тази възможност могат да се възползват както адвокати от САК, така и колеги от цялата страна.

В резултат на предприетите мерки, приходите от наеми на кантори в Търговския дом се увеличиха до 69 629,40 лв., което е с 5 629,40 лв. над планираното.

1.8. Мерки за подобряване на приходите от ОД Лозенец

През 2024 г. са предприети два вида мерки за подобряване на приходите от ОД Лозенец:

1.8.1. Незначително увеличаване на цените за престой в ОД Лозенец;

1.8.2. Създаване на възможност за по-кратки почивни смени от 7 дни и в случай на започнали смени – за по-малко от 7 дни, след съгласуване с домакина и преценка на наличните свободни помещения;

1.8.3. Стартиране на електронен модул за резервации, който позволява директна резервация и заплащане по електронен път за ползване на помещения през закритата секция на сайта. Системата значително подобрява възможността за ползване на базата от колегите, тъй като избягва нуждата от планиране на ползването в ограничен период – обикновено в предходни години, заявки за ползване на базата се подаваха до края на м. май. Резервации след кампанията за подаване на заявки бяха изключение. Системата за резервации позволява резервиране на помещение през цялото време в рамките на сезона.

1.8.4. Поставяне на временни преместваеми обекти, тип „каравана/кемпер“ за осигуряване на изхранване и напитки. С цел осигуряване на пълноценен отдих, Софийски адвокатски съвет сключи договор с фирма „Висарионов“ ЕООД за поставяне на два временни преместваеми обекта, тип каравана/кемпер, чрез които да бъдат осигурявани храна и напитки на почиващите в ОД „Лозенец“ през

периода от 1 юни до 30 септември 2024 г. Предстои обсъждане и договаряне относно продължаване на тази практика и през сезон 2025 г.

1.8.5. Извършване на текущи ремонти за боядисване на част от стаите в почивния дом и подмяна на част от мебелировката.

В резултат на това приходите от ОД Лозенец бяха преизпълнени на 113 % или бяха реализирани приходи в размер на 158 097,43 лв.

Значителна разлика продължава да се наблюдава само между приходите и разходите за Хижа Адвокат в ПП Витоша.

Продължаващата финансова дисциплина и ограничаване на разходите до необходимия минимум, доведе до реализиране на разходи в размер на 2 031 365, 65 лв., което представлява едва 83,45 % от бюджетирания разходи за колегията. В резултат на това към дата 31.12.2024 г. колегията е реализирала бюджетен излишък в размер на 532 223,50 лв., а наличностите по банкови сметки на колегията са се увеличили.

Към 31.12.2024 г. наличностите по сметки на САК са 2 576 129,58 лв. Следва да се посочи, че през 2024 г. продължи практиката събраните от САК суми за членски вноски към ВАДВС, платени от адвокати от САК в рамките на календарен месец, да се превеждат от САК на ВАДВС в началото на следващия календарен месец. За месец декември 2024 г., по молба на счетоводителите на ВАДВС сумата бе преведена дори преди края на месеца, за да може плащането да бъде отчетено в рамките на календарната година. Така, размерът на наличните средства е формиран като се отчитат и извършените преди края на 2024 г. преводи към Висшия адвокатски съвет на събрани от САК суми на членски вноски към ВАДВС, платени от адвокати от САК след 30.11.2024 г. и до 27.12.2024 г. за месеците до края на 2024 г. (54 269, 69 лв.). В допълнение, в рамките на 2024 г. на ВАДВС бе преведен изцяло и събрания в рамките на 2024 г. размер на вноски към ВАДВС, заплатени от адвокати от САК за месеци от 2025 г. (96 363,86 лв.).

За сравнение към 31.12.2023 г., паричната наличност в Софийска адвокатска колегия е в размер на 2 155 177, 23 лева, а заварените при встъпването на Съвета на 19 март 2021 г. средства в размер на 1 619 257, 96 лв.

В рамките на 2025 г. предстои новоизбраният състав на Софийски адвокатски съвет да обсъди влягането на част от натрупаните средства да се вложат във финансови инструменти, с оглед постигане на доходност от сумите, по-голяма от лихвата по сметки в банки, намалена с банковите такси.

1.9. Стабилизиране на финансовото положение на ОК „Адвокат“

Софийският адвокатски съвет подпомогна въвеждането на нов модул към електронната система за плащания към Софийска адвокатска колегия, който обслужва и адвокатите, осигуряващи се чрез ОК „Адвокат“.

Финансовото положение на касата е стабилизирано, като към днешна дата плащанията, които постъпват по сметката на ОК „Адвокат“, се отчитат в реално време от служителите и в рамките на същия ден се изготвят обвързващите

файлове, които се изпращат към НАП и сумите се банкират. В резултат на това в рамките на тригодишния мандат на настоящия Съвет е преодолян завареният през 2021 г. недостиг на средства (невнесени в НАП по личните партии на адвокати – членове на ОК „Адвокат“ осигурителни вноски) в размер на около 80 000 лв.

През годините, заради системното неотразяване или забавено отразяване по личните партии на адвокатите от САК на внасяните от тях чрез ОК „Адвокат“ осигурителни вноски към общественото осигуряване много от адвокатите прекратиха членството си в касата. В момента чрез ОК „Адвокат“ се осигуряват около 1000 адвокати от САК.

През 2024 г., след многократни разговори с представители на Управителния съвет на касата, от страна на УС на ОК „Адвокат“ бяха приети промени в устава на касата и бе предвидена възможност трима от членовете на УС да се избират по предложение на Софийския адвокатски съвет. Целта е засилване на контрола и предотвратяване на бъдещи финансови проблеми в касата. В рамките на 2024 г. бяха положени усилия от страна на Съвета за определяне на трима членове на УС на ОК „Адвокат“. В т.ч. бе отправена и публична покана до адвокатите, членове на касата, които биха имали желание и възможност да се ангажират. За съжаление не се набраха нужните кандидати и от страна на съвета бе определен само един представител – адв. Евгения Гечева, основен член на съвета.

2. Дейности по подобряване на мрежовата инфраструктура, изграждане и въвеждане в експлоатация на нова електронна система на САК

2.1. Изграждане и въвеждане в експлоатация на нова електронна система на САК.

Детайли по изработката на системата бяха представени в доклада за дейността на съвета за 2023 г. С тях може да се запознаете на следния линк: <https://www.sak-sas.bg/bg/a/po-t-1-ot-dnevniya-red-razglezdane-na-otceta-za-deinostta-na-advokatskiya-svet-prez-otcetnata-godina-i-vzemane-na-reseniya-po-nego>. Както бе обявено, след попълване с нужните данни, работата на основните модули на системата е стартирана на 11.09.2023 г.

От 16 април 2024 г. през същата електронна система се извършват и резервациите в ОД „Лозенец“, а от септември 2024 г. и за хижа „Адвокат“, чрез модул за електронни резервации, достъпен в закритата секция на сайта на САК.

Във връзка с въвеждане на нова електронна система, през 2023 г. беше проведена процедура по събиране на оферти и избор на доставчик за извършване на тест за сигурност и уязвимости на сайта на САК, на закритата секция и интегрирания в нея модул за електронни разплащания. Съобразно Решение на Софийски адвокатски съвет № 2517/05.12.2023 г. е подписан Договор с фирма ЛИРЕКС и е извършен такъв тест в началото на 2024 г. Резултатите от теста бяха добри, като се отчита възможност за преодоляване на защитата и нерегламентиран достъп до данните, единствено при съзнателно изключена от страна на доставчика на хостинг услуга защита на сървърите, наети от САК, което не е вероятно предвид договорните отношения с този доставчик и нивото на предоставяната услуга.

В периода Октомври 2023 г. - април 2024 г. Софийският адвокатски съвет подпомогна и създаването на нов модул на системата за електронни разплащания, който да обслужва адвокатите, желаещи да заплатят по електронен път осигурителните си вноски към Осигурителна каса „Адвокат“ и да проследяват извършените от тях плащания.

В края на 2024 г. Софийският адвокатски съвет възложи на фирмата „ОН Медия“ ООД и разработване на модул за електронно определяне на служебни защитници, резервни защитници и особени представители в съответствие с правилата на Софийския адвокатски съвет за осигуряване на прозрачно и равномерно разпределение на делата. Към датата на изготвяне на настоящия доклад тази система е в напреднал стадий на изработка и вече е направен преглед на тестова версия. Може да се очаква системата да заработи в рамките на първото тримесечие на 2025 г. По отношение и на тази система ще бъде извършен анализ на нивото на защита.

2.2. Преустановяване на отношенията с фирма “Бисофт” ЕООД, която в периода от 2008 г. до 2023 г. е основен доставчик на софтуерни услуги за САК.

Въвеждането на новата електронна система на САК, както и изградената за целта нова компютърна и мрежова инфраструктура, позволи и окончателно прекратяване на отношенията на САК с фирма “БИСОФТ” ЕООД.

Със свое Решение № 2555 по Протокол № 30 от 20.12.2023 г. Софийски адвокатски съвет прекрати сключените с фирма „БИСОФТ“ ЕООД Договор № 41/07.11.2008 г. за абонаментна поддръжка на софтуерен продукт „Служебни защити“ и Договор № 42/07.11.2008 г. за абонаментна поддръжка на софтуерна система „VarKeeper“, като за целта възложи на председателя на Софийска адвокатска колегия да отпрати едномесечно предизвестие за прекратяване.

В началото на 2024 г. изтече предвиденият срок на предизвестията, връчени на фирма „БИСОФТ“ ЕООД и Софийската адвокатска колегия окончателно преустанови отношения с посоченото дружество. Базите данни, собственост на Софийската адвокатска колегия, бяха възстановени с усилията на Адвокатския съвет и служителите на колегията, и Софийският адвокатски съвет сезира Комисията за защита на личните данни за временното преустановяване на достъпа на САК от фирма „БИСОФТ“ ЕООД до собствените на колегията бази с данни.

На 12.09.2023 г., само ден след стартирането на новата електронна система, от страна на "БИСОФТ" ЕООД бяха предприети неправомерни своеволни действия - с едnodневно предизвестие "Бисофт" ЕООД прекрати работата на софтуерна система „VarKeeper“ като спря достъпа до нея на служителите на САК и на Осигурителна каса "Адвокат", с което блокира извършването на плащания за членски внос към ОК Адвокат и осигуровки на адвокатите, членуващи в ОК „Адвокат“.

Това поведение на “Бисофт” ЕООД съставлява нарушение, както в отношенията на „Бисофт“ ЕООД със САК и с Осигурителна каса “Адвокат”, така и на задълженията на “Бисофт” ЕООД като обработващ лични данни. При администриране и поддържане на системата “VarKeeper” “Бисофт” ЕООД обработва по възлагане личните данни на всички субекти, съхранявани в собствената на САК система „VarKeeper“ и не разполага с право да преустанови

достъпа до данни, чието обработване му е възложено, без да изпълни произтичащите от Регламент (ЕС) 2016/679 (GDPR) задълженията към субектите на данни и администратора, който му е възложил обработването, независимо от всякакви спорове, свързани със софтуера. Затова Софийска адвокатска колегия, на основание чл. 33 и 34 от Регламент (ЕС) 2016/679 предприе действия от името на САК като администратор на личните данни, като на 14.09.2023 г. подаде уведомление до КЗЛД за нарушение на сигурността на личните данни от страна на обработващият "БИСОФТ" ЕООД.

3. Бюджетен резултат.

Като резултат и от мерките, описани в т. 1, през 2024 г. бюджетният резултат е положителен, като приходите в колегията надвишават извършените разходи.

Подробности за изпълнението на бюджета на САК за 2024 г. са достъпни на сайта на САК.

3.1. Приходи в бюджета:

Съобразно предвижданията в приходната част на бюджета на колегията за 2024 г. бе заложено реализиране на приходи в размер на 2 434 200,00 лв. В тази сума, за първи път от години не бе включено предвиждане за заем от Висшия адвокатски съвет в размер на 500 000 лв., който бе предвиден с оглед реализиране на инвестиционни намерения, касаещи кухненската част на почивната станция в с. Лозенец – Оздравителен дом „Лозенец“. За сравнение, без посочената сума от 500 000 лв., заложените приходи в бюджета за 2023 г. възлизаха на 1 937 300 лв.

Реализираните приходи за периода на 2024 г. са в размер 2 563 589,15 лв.

Реализираните за 2024 г. приходи, предвид горните данни, надхвърлят планираните със 129 389,15 лв., което означава изпълнение на приходната част от **105,32 %** или е налице преизпълнение с **5,32 %**.

3.2. Разходи в бюджета

Планираните в бюджета на САК за 2024 г. разходи са в размер на 2 434 200,00 лв. В размера на така планираните разходи е включена сума в размер на 120 000 лв., която касае инвестиционното намерение за изграждане на нова постройка на мястото на съществуващата и подлежаща на премахване кухненска част на ОД „Лозенец“. Както бе отчетено в доклада за дейността за 2023 г., предвиждането на бюджета за 2023 г. бе тази сума да бъде осигурена от безлихвен заем от ВАДВС – перо 12 от приходната част. Тъй като такова инвестиционно намерение не бе реализирано през 2023 г., не бе искан и не бе е получен заем, не е реализиран и този разход. През 2024 г. планираният разход в размер на 120 000 лева, който имаше за цел да обезпечи дейностите по уреждане регулацията на имота и подготовката за премахване на съществуващата стара сграда, бе в обхвата на собствените средства на колегията, генерирани в рамките на бюджетната 2024 г. Този разход обаче също не бе реализиран предвид редица трудности по придвижване на процедурата.

При изпълнение на предвижданията на бюджета на колегията за 2024 г. са реализирани **разходи в общ размер на 2 031 365,65 лв.**

Налице е положителна разлика между планираните и реализирани разходи, която възлиза на 402 834,35 лв., което се явява положителен резултат за календарната 2023 г.

Формираната положителна разлика се дължи основно на следните обстоятелства:

На първо място – неусвояване на сумата от 120 000 лв., както бе посочено по-горе.

На следващо място - през 2024 г. остана неизразходвана част от предвидената сума за разходи за ремонти на кантори в Търговски дом и за участие в ремонт на общи части в Търговски дом. Състоянието на помещенията и общите части на сградата реално не позволява извършване на козметични ремонти. Наложителен е основен ремонт на цялата сграда, който би бил на доста висока стойност, а помещенията, собственост на САК, са около 25 % от общата площ. Сумата, която остава неизразходвана по това перо е 43 812,09 лв.

Неизразходвана остана и сума в общ размер от 57 176,07 лв. лв. от предвидените средства за ремонти на хижа „Адвокат” в Природен парк „Витоша”. За хижата бе планиран основен ремонт на покрив, поради данни за теч, но повредите бяха отстранени с частичен ремонт на значително по-ниска стойност. В бъдеще е възможно да се наложи извършване на основен ремонт, но към момента такава нужда не се констатира.

Значителна сума остана неусвояна от предвидената в перото за възнаграждения за членове на Съвета. От предвидените 65 000 лв. неусвоени остават 33 050,00 лв. Тази разлика в усвоената сума се предопределя в голяма степен от забавянето на встъпването на новоизбрания състав на съвета през 2024 г., предвид обжалване решенията на избирателната комисия от проведените в началото на 2024 г. избори, тъй като планирането бе направено с очакване за встъпване на нов пълен състав, на мястото на стария състав, който бе значително намален.

Икономия от 20 986,71 лв. е реализирана и в перото на предвидените разходи за обучения и семинари. В перото за обучения и семинари през 2024 г.

Не бяха изразходвани изцяло и предвидените средства в перото за разходи за софтуерни разработки, софтуерни продукти, развитие на електронен портал в закрыта секция на сайта, информационни услуги и сървъри. От предвидените 55 000,00 лв., неизразходвани остават 19 081,70 лв. При планиране на бюджета за 2024 г. бе предвидена по-висока по размер сума, предвид очакванията за предложение за цена за извършване на penetration test, както и с оглед плановете за разработка на нов софтуерен продукт, който да обслужва дейността на отдел правна помощ. При събиране на оферти се постигнаха по-добри цени за тези дейност и това обосновава реализираната икономия.

Неусвояна остана и сумата от 18 900,00 лв. от разходите, предвидени за финансова помощ за членове на САК в тежко здравословно състояние. В хода на годината имаше по-малък брой искания за отпускане на такава помощ, а в някои от случаите комисията, натоварена с тази дейност, прие, че не е налице основание за отпускане на финансова помощ. Отражение върху този разход дадоха и приетите изменения в правилата на САК за финансово подпомагане на членове на колегията, които предвидиха максимално допустим размер на помощите,

отпуснати на едни и същи колеги, които периодично (ежегодно или дори няколко пъти годишно) се обръщаха към САК за такова финансиране.

Икономия от 11 100,00 лв. е реализирана и на разходите за Финансова помощ за членове на САК при раждане на дете. Тези разходи са изцяло зависими от броя на постъпилите искания за такава помощ, според броя на адвокатите, които са станали родители. Може да се посочи, че има лек спад на броя на тези колеги, като това дава отражение и върху размер на събирания членски внос, доколкото колегите, станали родители, които отглеждат дете до втората година след раждането, се освобождават от вноски към колегията и към ВАДвС.

Допълнителни икономии, видно от отчета за изпълнение на бюджета за 2024 г., са реализирани в перата за труд и работна заплата (икономия от общо 68 903, 19 лв.), както и относно консумативните разноски за Лозенец (икономия от общо 28 318,58 лв.) и Правна помощ (икономия от общо 15 065,73 лв.)

Следва да се отбележи, че в разходната част на бюджета за 2024 г. се отчита преразход по няколко пера:

- Като по-съществено от тях се откроява перото за разходи за общо събрание на САК, проведено през 2024 г. Преразходът по това перо възлиза на 35 711, 39 лв. Причина за този преразход стана фактът, че след произвеждане на първия тур на изборите през януари 2024 г., голяма част от членовете на избирателните бюра изразиха желание да се откажат от участие за произвеждане на допълнителния избор, поради голямото натоварване което имаха при броенето на гласовете и отчитането на резултатите от първия тур. Броенето на гласовете тогава за повечето избирателни бюра продължи до между 4:00 и 7:40 ч. в понеделник сутринта, а обобщаването на данните от протоколите на отделните избирателни бюра и изготвянето на протокола с резултатите от избирателната комисия, продължи до 11 ч. в понеделник. Към този момент нямаше възможност да се осигурят достатъчно на брой нови членове на избирателните бюра, поради което бе прието решение, за да се запазят членовете на бюрата, да се облекчи работата им, като се увеличи и броят на избирателните бюра с три допълнителни. Това наложи ангажиране на нови 9 колеги. В допълнение, възнагражденията на членовете на бюрата бяха увеличени, за да отговарят на тежестта на работата, тъй като имаше два вида избор – за членове на органите на САК и за делегати от САК за участие в Общото събрание на адвокатите от страната.

- Друг съществен преразход се отчита в перото за консумативи за офисите на колегията (общо 23 928, 25 лв. над предвидените). Това се дължи до голяма степен на поскъпване на редица услуги (основно комунални), както и повишаването на плащаните възнаграждения по договорите за охрана и инкасо обслужване.

4. Имущество на колегията.

4.1. Недвижими активи

Софийска адвокатска колегия е собственик на следните недвижими имоти:

а/ Два етажа в административна сграда в гр. София, на адрес бул. „Годор Александров“ № 137, ет. 2 и 3, използвани за административни нужди на колегията;

б/ 35 кантори, разположени в сградата на Търговски дом, бул. „Витоша“ № 1А (в това число не са включени канторите и помещенията, използвани за административни нужди на колегията – касов салон, заседателна зала и зала на Дисциплинарен съд на 3-ти етаж, кантора 201 - Регионален център за консултиране, създаден по реда на Закона за правната помощ, и кантора 203 - Библиотека и споделен офис на САК).

в/ Хижа „Адвокат“, разположена в Национален парк „Витоша“, и
г/ Оздравителен дом „Лозенец“, находящ се в с. Лозенец, община Царево.

4.1.1. Кантори на САК в Търговския дом.

Сградата на Търговския дом обхваща голяма част от карето между бул. „Витоша“, ул. „Позитано“, ул. „Калоян“ и ул. „Алабин“, като разполага със самостоятелни входове от бул. „Витоша“ 1, от ул. „Алабин“ № 33 и от ул. „Позитано“ № 3. Наличието на голям брой етажни собственици, притежаващи по един самостоятелен обект в сградата (съответно в отделните подобекти), неяснотите относно собствеността на отделните обекти, наличието на общи части, които са общи за всички етажни собственици и други общи части, които са общи само на етажните собственици в отделните подобекти, липсата на събирани от етажните собственици и инвестирани средства в поддръжка на сградата, са довели до изключително лошото ѝ физическо състояние, което не само затруднява нормалното използване на отделните обекти и създава несигурност за обитателите и посетителите на сградата, но влошава цялостния облик на централната градска част – района на бул. Витоша срещу Съдебната палата и карето между бул. „Витоша“, ул. „Позитано“, ул. „Калоян“ и ул. „Алабин“.

Софийски адвокатски съвет в рамките на правомощието си да стопанисва и управлява имуществото на адвокатската колегия е взел решение от 18.10.2023 г. да бъде отправено искане до настоящия управител за свикване на Общо събрание на етажните собственици, на което Софийска адвокатска колегия като основен етажнен собственик да гласува за вземане на необходимите решения за определяне и събиране на вноски за поддръжане на общите части на сградата, за изготвяне на план за ремонти и поддръжка на сградата и въобще за предприемане на серия от належащи действия и мерки, които да осигурят нормалното ползване на сградата и отделните обекти в нея.

И през 2024 г. не е свикано Общо събрание на етажните собственици на сградата. Съгласно чл. 12, ал. 2 и ал. 4 ЗУЕС, при бездействие на управителния съвет, общото събрание на етажните собственици може да се свика и от по писмено искане на собственици, които имат най-малко 20 на сто идеални части от общите части на сградата. Софийската адвокатска колегия притежава самостоятелни обекти, на които съответстват 18.48 % идеални части от общите части на сградата Търговски дом. По тези съображения през 2024 г. са проведени срещи с областния управител на Област София за съвместни действия по отправяне на надлежно съвместно искане по реда на чл. 12, ал. 1 и 2 от ЗУЕС за свикване на Общо събрание на етажните собственици. Подобна среща е проведена в началото на м. януари 2024 г. и е постигнато съгласие Областният управител да посочи свой представител в инициативния комитет, както и да бъдат предприети

съвместни действия в рамките на процедурата по свикване и провеждане на Общо събрание на етажните собственици.

С писмо от 13.03.2024 г. Областният управител на град София е отговорил, че принципно не възразява срещу провеждане на общо събрание, но след тази дата не е посочил свой представител за участие в инициативния комитет, нито е предприел действия за съвместно свикване на общо събрание на етажната собственост по предложената от Адвокатския съвет на САК покана и проект на дневен ред.

С цел да подпомогне дейността на младите адвокати, които правят първи стъпки в професията, Софийски адвокатски съвет намали наполовина – от 10 лв. на **5 лв.**, цената за почасово наемане на изцяло оборудваната **кантора № 368**, която се намира на трети етаж в Търговския дом, на адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 1А, срещу централния вход на Съдебната палата. С Решение № 2898 по Протокол № 13 от 17.04.2024 г. цената за ползване на кантората за първите два часа вече е **5 лева на час**, като минималното време за ползване е **2 часа**. За всеки следващ час наемната цена се намалява пропорционално и се определя като процент от цената за първия час, при следната часова ставка: за първи час – 100%, за втори час – 100%, за трети час – 90%, за четвърти час – 80%, за пети час – 70%, за шести час – 60%, за седми час – 50% и за осми час – 40%.

Помещението е снабдено с работно място с компютър, с достъп до интернет и до правно-информационни системи и може да се ползва както като временно работно място, така и за провеждане на срещи с клиенти и колеги. В близост до кантората се намира Библиотека на САК с богат каталог с правни заглавия, принтер и скенер, и с два лиценза за годишен абонамент на експертната правна система за съдебна практика „ЛЕКСЕБРА“.

4.1.2. Оздравителен дом „Лозенец“.

На проведено редовно заседание на 01.11.2023 г. Софийски адвокатски съвет обсъди отношенията по повод погрешно посочената площ на имота в Лозенец в Договора за продажба на имот, частна държавна собственост, сключен на 30.09.1999 г. За да се отстрани тази административна пречка за довършване на градоустройствените процедури, свързани с поземлените имоти, бе прието решение да бъде заплатена на Областния управител на Област Бургас сумата, посочена в Заповед № РД-12-12/05.10.2023 г., като бъде предложено на Областния управител на Област Бургас подписването на Допълнително споразумение под формата на извънсъдебна спогодба за окончателно уреждане на отношенията между страните.

През 2024 г. след така приетото решение е изготвен проект на Допълнително споразумение, който е съгласуван с областната управа. Подписаното споразумение е вписано в Имотния регистър и това позволи продължаване на всички нужни процедури за поправка на регулационните граници на имота, за учредяване на право на строеж в полза на ЕВН за изграждане на трафопост, за получаване на разрешение за строеж на трафопоста и сетне – за събаряне на съществуващата в имота стара и опасна ресторантска част.

Докато текат тези процедури обаче се спомина един от собствениците на съседния имот, с които е сключен предварителен договор за придобиване на

съответна част от имота им с цел изравняване на регулационните и кадастрални граници на имота. Същевременно собствениците на другият съседен парцел, в който е разположен хотелски комплекс „Алпина“ заявяват несъгласие да прехвърлят граничната ивица на имота си в полза на САК. Предвид затрудняване на придобиването на тези части от имота, в рамките на мандата на следващ Адвокатски съвет следва да се обсъдят потенциалните разходи за срутване на оградата и изграждането и по регулационната линия и последваща поправка на кадастралната карта.

През 2024 г. дейността на ОД „Лозенец“ запази тенденция на добра запълняемост.

През 2023 г. приходите от ОД „Лозенец“ са в размер на **127 695, 29 лв.** Запълняемостта на базата през 2023 г. бе над 70% през активния туристически сезон.

През 2024 г. приходите от ОД „Лозенец“ са в размер на **158 097,43 лв.** Запълняемостта на базата през 2024 г. остава над 70 % през активния туристически сезон.

През 2024 г. разходите за издръжка на ОД „Лозенец“ са **228 486,00 лв.** Извършени бяха наложителни ремонтни работи на стени и тавани в стаи на базата, и подмяна на значителна част от обзавеждането (скринове/ тоалетки и нощни шкафчета).

Част от мебелировката в Оздравителен дом „Лозенец“, с. Лозенец, беше подменена с нова по решение на Софийски адвокатски съвет, тъй като беше напълно амортизирана. За целта на заседанието си на 6 март 2024 г. Съветът гласува да бъдат закупени 121 броя нощни шкафчета и 57 броя тоалетки в комплект с табуретки, съгласно оферта от 26 февруари 2024 г. на фирма „ЕВЕРЕСТ“, за цена от 20 261.88 лева с ДДС и с включена доставка. Средствата са за сметка на бюджета на САК за 2024 г., перо 16.1.3. „Разходи за текущи ремонти и обзавеждане“ (Решение № 2773 по Протокол №8 от 06.03.2024 г.)

Със свое Решение № 2848 по Протокол № 11 Софийският адвокатски съвет, след обсъждане на оферти, възложи на фирма „Асенов клима 99“ ЕООД извършването на наложителни строително-монтажни работи на сутерен, тераси, покрив на сградата на почивния дом в с. Лозенец, Бургаска област. Общата стойност на ремонта е 22 661,09 лева без ДДС и включва труд и материали.

Без разходите за ремонт, разходите за издръжане за ОД „Лозенец“ (предимно консумативи, заплати и осигуровки на персонала) възлизат на 185 563, 03 лв. и тези разходи се покриват на 85 % от реализираните от обекта приходи. Предвид тези данни макар да продължава невъзможността с приходи от експлоатацията на ОД „Лозенец“ да бъдат покривани разходите (особено разходите за ремонти и инвестиции), все пак се наблюдава значително подобряване на финансовото състояние в тази част от дейността на колегията. Това е видно от следната информация в табличен вид:

Поддръжка за ОД "Лозенец" и съотношение приходи/разходи		
	2024 г.	2023 г.
Приходи	158 097,43	127 695,29
Разходи	228 486,52	218 517,83
Нетен резултат	-70 389,09	-90 822,54

За увеличаване на приходите от дейността на ОД „Лозенец“, Софийският адвокатски съвет обсъди на свое заседание на 04.12.2024 г. следните възможни мерки:

- Промотиране на възможността за по-кратки почивни смени от 7 дни;
- Създаване на още две ранни смени (от 20.05 до 30.05, и от 05.06 до 15.06), и две късни смени след последната смяна (от 20.09 до 30.09, и от 05.10 до 15.10); промотиране и предлагане на тези четири смени на по-ниски цени;
- Стимулиране на интереса на адвокати към ОД Лозенец чрез изработка на рекламен видеоклип с дрон и снимки на помещението, който да се разпространи в социалните мрежи в затворени адвокатски групи;
- Обсъждане с наемателя на пространство с каравани за бързо хранене на нови хранителни продукти, продаваеми в lunch box (пакетирани за плажа или за хранене по стаите);
- Изграждане на новата сграда на ресторанта и семинарната база за обучения.

4.1.3. Хижа „Адвокат“ в Национален парк „Витоша“

Хижа „Адвокат“, която се намира в местността „Острица“ в Природен парк „Витоша“, на по-малко от 25 км от София (локация), разполага с 10 помещения за нощувка, от които един апартамент и 9 стаи.

Адвокатският съвет полага усилия за подобряване посещаемостта на хижата, включително чрез включване на информация във всеки брой на издвания Информационен бюлетин. През 2024г. заработи успешно и системата за резервации, която позволи добро натоварване и заетост на хижата с цел повишаване на приходите и намаляване на финансовата тежест на този обект върху бюджета на САК.

Поради високите разходи, продиктувани и от специфичното местонахождение на обекта (на надморска височина 1700 м.) за отопление и снегочистване, и през 2024 г. разходите за издръжка на хижа „Адвокат“ значително надвишават приходите от нощувки.

През 2024 г. бе извършен наложителен ремонт на покрива на хижата, бе изграден навес за съхранение на дърва за отопление и бе направена реконструкция на столовата в хижата чрез премахване на прегради с оглед осигуряване на възможност за по-функционално ползване на помещението и превръщането му в многофункционално, което да се ползва за различни цели, вкл. за провеждане на спортни мероприятия.

През 2024 г. с Решение № 3180 по Протокол № 22 от 11.09.2024 г. Софийски адвокатски съвет, считано от 11 септември 2024 г. актуализира (увеличи) цените за престой и промени условията за ползване на хижа „Адвокат“ както следва:

1. За зимен сезон ще се счита периодът от 1 октомври до 31 май, вкл., а летният сезон ще бъде от 1 юни до 30 септември.

2. Настаняването в хижата се извършва по цени, както следва:

2.1. Цена за адвокати през летния сезон: обикновена стая – 52 лв.; стая „де лукс“ – 62 лв.; апартамент - 94,00 лв; Наемане на цялата хижа – 494,70 лева.

2.2. Цена за адвокати през зимния сезон: обикновена стая – 62 лв.; стая „де лукс“ – 73 лв.; апартамент – 103 лв.; наемане на цялата хижа – 580,55 лв.

2.3. Цена за външни лица през летния сезон: обикновена стая – 77 лв.; стая „де лукс“ – 96 лв.; апартамент – 146 лв.; наемане на цялата хижа – 745,45 лв.

2.4. Цена за външни лица през зимния сезон: обикновена стая – 87 лв.; стая „де лукс“ – 106 лв.; апартамент – 155 лв.; наемане на цялата хижа – 829,60 лв.

Всички цени са с включен 9% ДДС. При наемане на цялата хижа за една нощувка се ползват 15% отстъпка от общата сума за всички помещения. Отстъпката е калкулирана в посочената по-горе цена за наемане на цялата хижа.

Актуализираните цени носят увеличен приход от този обекти, но въпреки тях, приходите от хижа „Адвокат“ за 2024 г. са 15 841,33 лв. и съпоставката им с разходите от 98 289,16 лв. показва, че е налице значително превишение на разходите над приходите. Ниският размер на приходите се дължи основно на слаб интерес към ползване на хижата извън зимния сезон и през делничните дни от седмицата. Реално ползването на хижата се осъществява почти изцяло за нощувки петък и/или събота.

На свое заседание на 04.12.2024 г. Софийският адвокатски съвет обсъди следните възможни мерки:

- Занижаване на цената за наем на цялата хижа в седмичните дни от понеделник до четвъртък, като се прецени, че не е удачно да се стимулира наем на отделни стаи в делнични дни през зимния сезон поради възможността това да доведе до драстично увеличаване на разходите за поддръжка заради единични стаи; Извън зимния сезон, в който се налагат значителни разходи за отопление, може да се предложат занижените цени за ползване на базата през работните/седмичните дни от понеделник до четвъртък и без да се поставя условие за наемане на цялата хижа (и само за единични стаи).

- Стимулиране на интереса на адвокати към наемане на хижа Адвокат чрез изработка на рекламен видеоклип с дрон и снимки на помещенията, който да се разпространи в социалните мрежи в затворени адвокатски групи;

- Актуализиране на правила за ползване на помещения от хижа „Витоша“.

4.2. Движими активи.

През 2024 г. се установяват следните движими вещи, притежавани от колегията, предвидени за обезпечаване на дейността.

4.2.1. Автомобили.

Софийският адвокатски съвет взе решение да бъде закупен служебен автомобил марка „Peugeot Partner“ за нуждите на Софийска адвокатска колегия. Автомобилът е с пробег от 58 848 км и е закупен от фирма „ЕСПАС АУТО“ ООД, за цена от 23 000 лева с ДДС. Разходът е за сметка на Бюджета на САК за 2024 г. перо 21 „Разходи за придобиване на материално имущество и инвентар“.

(Решение №2772 по Протокол №8 от 06.03.2024 г.). Притежаваният от колегията лек автомобил, марка „Хонда“, модел „Шатъл“, ползван за нужди на САК в София бе бракуван, поради влошеното му техническо състояние и липсата на възможност за ефективен като време и финанси ремонт.

Освен този автомобил, САК притежава и един лек автомобил марка „Дачия“, модел „Дъстър“, който се ползва за нуждите на хижа „Адвокат“ на Витоша, както и един лек автомобил, марка „Опел“, модел „Астра“, който се ползва за нуждите на почивната база в с. Лозенец. И двата автомобила са стари и силно амортизирани, но са в движение и се ползват редовно за обслужване на дейността на хижата и почивната база в с. Лозенец. Възможно е в рамките на 2025 г. да се наложи подмяна на един от тези автомобили, като за това са предвидени достатъчно средства в бюджета за 2025 г.

4.2.2. Други движими вещи.

Както бе отчетено в доклада за 2023 г., през 2023 г. бе извършена подмяна на част от компютрите, а останалите компютри бяха прегледани от специалист и преинсталирани с нов офис софтуер. Закупени са и нови компоненти за мрежово оборудване. Изградена е и нова мрежа с изцяло нова оптична интернет връзка. Компютрите на колегията, достъпни в споделения офис на колегията, както и компютърът, на който е разположена базата данни на библиотечния софтуер: <http://biblioteka.sak-sas.bg/abweb/public/>, са отделени от останалите компютри, ползвани за дейността на колегията, като са запазени през напълно независимо мрежово оборудване с отделна интернет връзка. В продължение на усилията за обезпечаване на безпроблемната работа на служителите, през 2024 г. бяха закупени допълнителни сканиращи устройства, позволяващи по-бърза обработка на постъпващите в колегията документи в обща регистратура и отчети за предоставена правна помощ.

5. Персонал

Действащото през 2024 г. щатно разписание на САК (изменено последно с решение № 2615/2023 г., в сила от 01.01.2024 г.) включва 28 щатни позиции, от които 5 сезонни позиции и 23 постоянни позиции. В щатното разписание не са правени промени през 2024 г.

6. Парични средства и отчетност

За периода на 2024 г. паричните средства на САК са съхранявани в общо 9 (девет) банки (сметката на САК в Райфайзенбанк е трансформирана в сметка в ОББ, поради извършеното преобразуване на двете банки). Целта на това разпределение е поддържане на депозити в размер, под гарантирания от държавата размер, с оглед намаляване на риска за загуба на средства. Сметките в 8 (осем) от банките имат депозитен характер и не се ползват активно. Оперативните сметки на колегията са в една от банките - „Обединена българска банка“ АД, използвана за събиране на членски вноски, встъпителни вноски, наеми и други плащания, дължими към САК. Наличните суми по сметки на САК към 31.12.2024 г., разпределени по банки, са както следва:

„Общинска банка“ АД – 211 767, 56 лв.

„Прокредит банк“ – 1 636, 47 лв.
 „Първа инвестиционна банка“ АД – 204 950, 87 лв.
 „Тексим банк“ АД – 205 705, 02 лв.
 „УниКредит Булбанк“ АД – 199 507, 83 лв.
 „Централна кооперативна банка“ АД – 195 328, 74 лв.
 „Банка ДСК“ АД – 194 179, 00 лв.
 „Обединена българска банка“ АД – 1 166 804, 08 лв.
 „Алианс Банк България“ АД – 196 250, 00 лв.

Общият размер на наличностите по банкови сметки в левова равностойност възлиза на **2 576 129,58 лв.**

7. През 2024 г., видно от сравнителната таблица по-долу, като резултат от предприетите действия по ефективно управление на имуществото на колегията и изпълнение на бюджета, приходите в бюджета на САК значително надвишават разходите, с което е преодолян напълно натрупания в рамките на две поредни години (2019 г. и 2020 г.) дефицит.

Таблица 1

Бюджетен резултат на САК за последните 5 години преди 2024 г.			
Година	Приходи	Разходи	Бюджетен резултат
2024 г.	2 563 589,15 лв.	2 031 365,65 лв.	532 223,50 лв.
2023 г.	2 164 024,77 лв.	1 739 944,19 лв.	424 080,58 лв.
2022 г.	1 722 925,00 лв.	1 506 920,00 лв.	216 005,00 лв.
2021 г.	1 441 177,00 лв.	1 300 021,00 лв.	141 156,00 лв.
2020 г.	1 287 029,00 лв.	1 527 581,00 лв.	-240 552,00 лв.
2019 г.	1 767 778,00 лв.	1 916 476,00 лв.	-148 698,00 лв.

III. Правомощия, свързани с водене на регистрите на адвокатите, младши адвокатите, чуждестранни адвокати, на адвокатските дружества и адвокатските съдружия, както и на адвокатските сътрудници (чл. 89, т. 4 и т. 19 ЗА) и дейности, свързани с организирането на изпита и вписването на адвокатите и младши адвокатите (чл. 89, т. 3 ЗА).

През 2024 г. в САК са вписани **213 адвокати** и младши адвокати, от които 111 адвокати и 102 младши адвокати.

От вписаните 111 адвокати в САК през 2024 г., 33-ма адвокати са вписани повторно, след като преди това са били адвокати в САК, а 8 от тези 33 колеги са вписани след изтичане на срока на наложено наказание по чл. 133, ал. 1, т. 4 от ЗА. През 2024г. в САК са се преместили от други адвокатски колегии 7 адвокати.

През годината от колегията са отписани общо **168 адвокати**, от които:

- 108 адвокати по тяхна молба;
- 35 адвокати поради смърт;
- 25 адвокати са отписани поради наложени наказания „лишаване от права“.

С оглед извършените вписвания и заличавания на адвокати, към края на 2024 г. в Софийската адвокатска колегия членуват общо **6293 адвокати**, от които 167 (сто шестдесет и седем адвокати) са отписани от регистъра поради наложено дисциплинарно наказание „лишаване от право да упражняват адвокатска професия“, чийто срок не е изтекъл или след изтичането му адвокатите не са поискали повторно вписване.

В колегията към края на годината са вписани общо 6 126 адвокати, от които:

- 84 адвокати са вписали временно преустановяване упражняването на адвокатска професия, но продължават да са адвокати.
- 5693 са колегите, вписани в регистъра на адвокатите,
- 275 са младши адвокатите, и
- 73-ма са чуждестранните адвокати.

В регистрите за адвокатски сътрудници са вписани 125 нови адвокатски сътрудници, като са заличени 117 адвокатски сътрудници.

В регистрите на адвокатски дружества са вписани 35 нови адвокатски дружества и 5 адвокатски съдружия.

IV. Дейност на съвета по защита на професионалните права, честта и достойнството на членовете на колегията (правомощия по чл. 89, т. 5 от ЗА) и свързаните с него правомощия на Съвета да следи за извършването на адвокатска дейност от лица, които не са адвокати (чл. 89, т. 8 ЗА).

През 2023 г. продължиха усилията на Софийски адвокатски съвет срещаните от адвокатите проблеми в работата им да бъдат поставяни на административните ръководители на съдилищата и съответните институции и служби, за да се създадат нормални условия за упражняване на адвокатската професия и за защита правата и интересите на нашите доверители.

Наред с това бяха отправяни предложения за промени в нормативната уредба или бяха изразявани мотивирани становища с конкретни предложения по всички проекти на нормативни актове, свързани с адвокатската професия.

По-конкретно през 2024 г. в рамките на тези свои правомощия Софийски адвокатски съвет извърши следното:

1. Защита в производство пред Върховния административен съд в подкрепа на независимостта на адвокатурата и правото на справедливо възнаграждение на адвокатите – особени представители

Върховният административен съд (ВАС) със свое Решение №12065 от 06.12.2023 г. по адм. д. №7565/2023 г. прие, че отказът на Софийски адвокатски съвет да определи особен представител поради определен незаконосъобразно нисък размер на възнаграждението, не може да се окачестви като

административен акт по чл. 21, ал. 1, във връзка с §1, т. 1 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), поради което и не подлежи на оспорване по съдебен ред пред административните съдилища. Решението е постановено по правен спор между Софийски адвокатски съвет и частен съдебен изпълнител относно начина и приложимите правила за определяне на възнаграждение за особен представител по конкретно изпълнително дело.

По този начин ВАС по същество потвърди разбирането, че с оглед на конституционно установените принципи на независимост и самоуправление на адвокатурата държавата, включително съдилищата, не могат да се намесват в дейността на адвокатурата и органите ѝ при упражняването на техните правомощия, освен единствено в изрично уредените в закона случаи.

Решението на Върховния административен съд, което е окончателно, е еманация на част от усилията на настоящия състав на Софийски адвокатски съвет да защитава правото на адвокатите от САК да получават справедливо възнаграждение в гарантирания от закона минимален размер, когато са определяни за особени представители по реда на чл. 47, ал. 6 ГПК и чл. 29, ал. 2 ГПК.

2. Действия по повод присъждането на занижени размери на направените от страните разноски за адвокатска защита във връзка с решението на СЕС по дело С-438/2022:

2.1. Обръщение от председателите на 27-те адвокатски колегии в страната, гласувана на Общото събрание на адвокатите от страната:

Председателите на 27-те адвокатски колегии в страната излязоха със съвместна позиция по време на Общото събрание на адвокатите, проведено се на 24 и 25 февруари 2024 г. в София, която бе гласувана с единодушие от делегатите.

В обръщението се изразява силна загриженост от начина, по който някои съдебни състави тълкуват и прилагат Решение от 25 януари 2024 г. на Съда на Европейския съюз по Дело С-438/2022 г., когато присъждат направените от страните разноски за адвокатска защита. Посочва се също, че формирането на подобна практика пряко уврежда не толкова икономическия интереси на гражданите и стопанските субекти, а лишава от предвидимост разноските в един съдебен процес и поставя под съмнение възможността да бъде осигурен достъп до съд и получаването на качествена правна помощ и защита.

Председателите на адвокатски колегии в страната акцентираха на спешната нужда от законодателна промяна, която да преодолее и уреди последиците от решението по дело С-438/2022 г. на СЕС.

2.2. Съветът на Софийска адвокатска колегия призова адвокатите от колегията да сигнализират за съдебни актове, с които се присъждат/определят унижително ниски размери на адвокатски възнаграждения.

Съветът на Софийска адвокатска колегия призова адвокатите от колегията да сигнализират Съвета с информация за съдебни актове на различни съдебни инстанции, в които се съдържат данни за присъдени/определени унижително ниски размери на адвокатски възнаграждения при позоваване на Решение на Съда на Европейския съюз от 25 януари 2024 г. по дело С-438/22.

Софийски адвокатски съвет предприемаше действия по конкретни сигнали, съобразно своите правомощията по чл. 89, т. 5 от Закона за адвокатурата:

- 2.2.1 Председателят на Адвокатския съвет адв. Стефан Марчев бе назначен за особен представител с адвокатско възнаграждение от 100 лв. и в качеството си на особен представител предприе всички необходими действия за оспорване действията на съдебния състав; Представители на Адвокатския съвет се явиха в съдебната зала в хода на съдебните прения в подкрепа на позицията, заявена от адв. Стефан Марчев в открито съдебно заседание и в знак на протест.
- 2.2.2 Друг от основните членове на Адвокатския съвет адв. Жана Кисьова бе назначена за особен представител с адвокатско възнаграждение от 100 лв. и в това си качество предприе всички необходими действия за оспорване действията на съдебния състав – изготвяне и публикуване на анализ на средните пазарни нива на адвокатските възнаграждения; подаване на молба за изменение на разноските по чл.248 ГПК; подаване на частна жалба срещу определението на СГС в частта за разноските; подаване на въззивна жалба поради неправомерно назначаване на особен представител.
- 2.2.3 Адв. Стефан Марчев и ав. Жана Кисьова подадоха дисциплинарен сигнал срещу конкретен съдебен състав на Софийски Градски съд относно действията на съдебния състав по назначаване на особени представители без определяне на адвокат от Адвокатския съвет, определяне на унижително ниско адвокатско възнаграждение и коментари относно дължимите размери на адвокатските възнаграждения в публично съдебно заседание. Дисциплинарният сигнал касаеше действията на съдебния състав по 7 броя търговски дела. Дисциплинарният сигнал бе изпратен до всички компетентни по Закона за съдебната власт органи (включително до Министъра на правосъдието и Инспектората на ВСС). В рамките на съответната компетентност на органите по чл. 312, ал. 1 от ЗСвЛ, бе поискано да се извърши проверка на действията и актовете на конкретния съдия по

посочените съдебни производства и отправяне на предложение за образуване на дисциплинарно производство ако се извърши преценка, че поведението на магистрата не е съвместимо със законовите и етични задължения на българските магистрати. Към настоящия момент сигналът е препратен на Комисията по професионална етика при Софийски апелативен съд.

2.2.4 С посочения по-горе дисциплинарен сигнал, бе направено и искане инспектората при ВСС да извърши проверка по всички дела, приключени от съдебния състав в последната една година, като бъде установено:

- Дали съдията е мотивирал актовете си за намаляване на адвокатските възнаграждения, присъдени като съдебни разноски поради прекомерност или присъдени на основание чл.38, ал.2 ЗАдв.;
- Дали във всички случаи при намаляване на адвокатското възнаграждение, присъдено като съдебни разноски или присъдено на основание чл.38, ал.2 ЗАдв. поради липса на правна и фактическа сложност, съдията е прилагал коригиращи числа за намаляване на собствената си натовареност по съответните дела (увеличавачи/намаляващи коефициенти и индивидуални оценки) в съответствие с правилата за изчисляване натовареността на съдиите.

2.2.5 По отделни сигнали на колеги адвокати са изпращани примерни мотиви за обжалване на съдебните актове за разноски.

2.2.6 Сигналите са обобщавани и резултатите са представяни на председателя на Софийски градски съд.

2.2.7 Със свое Решение №2965 по Протокол №16 от 15.05.2024 г. Софийски адвокатски съвет, с оглед упражняване на правомощията си по чл. 89, т. 5 от Закона за адвокатурата във връзка с постъпили сигнали от адвокати от САК за присъдени/определени от съда унижително ниски размери на адвокатски възнаграждения по дела, прие да възлага на докладчик – основен или резервен член на Съвета, извършването на проверка по всеки от постъпилите сигнали.

2.3. Бяха проведени и срещи с ръководителите на съдилищата от района на София, на които бяха обсъдени варианти за решаване на въпроса за отговорността за разноски по начин, който да не е в противоречие с Решение от 25 януари 2024 г. по дело С-438/22 на СЕС, но и да не компрометира качеството на правосъдието и достойнството на адвокатската професия.

2.4. Съюзът на съдиите в България призова колегите си съдии да мотивират решенията си и в частта за определяне на размера на адвокатските хонорари

Съюзът на съдиите в България излезе с официална позиция, в която изразява загриженост по повод на критични публикации в медиите за присъждане на прекомерно ниски възнаграждения на адвокати за осъществяване на процесуално представителство на лица, на които е представена безплатна защита, както и за намаляване на присъдените на страни по дела хонорари, които те са заплатили за адвокатска защита.

От Съюза призоваха колегите си съдии „при формулиране на решенията си за адвокатските хонорари да обсъждат задълбочено въпроса за положения труд и да излагат аргументирано решенията си“. Без безкомпромисен, почтен, професионален, достоен и оценен адвокатски труд не може да има справедливо развитие на правосъдието, се посочва в позицията на ССБ.

„След постановяването на решението на Съда на Европейския съюз от 25 януари 2024 г. по дело С-438/22 Ем акаунт БГ тарифата за адвокатските възнаграждения, прилагана дълги години съгласно приетата от Висшия адвокатски съвет Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения, беше обявена за несъвместима с правото на Европейския съюз, поради което отговорността за разумно заплащане на труда на адвокатите е оставена на българските съдии в отделните съдебни състави.

Апелираме към справедлива оценка на присъдените разноски, която да води до достойно заплащане на адвокатския труд, съответстващо на положените усилия и поетите от адвокатите отговорности, вкл. и имуществена такава. Готови сме и да участваме в професионални и аргументирани дискусии по темата“, посочват от Съюза на съдиите.

2.5. По повод решението на Съда на Европейския съюз по дело С-438/22 и след изнесената от членове на Адвокатския съвет на САК в медиите информация за унижителното отношение към българските адвокати, Висшият адвокатски съвет взе решение да се внесе в Народното събрание предложение за конкретни изменения в националната нормативна уредба, позовавайки се на правомощията на ВАДвС по чл. 122, ал. 1, т. 11 от Закона за адвокатурата да прави предложения за усъвършенстване на законодателството. Целта бе чрез законодателни промени в Закона за адвокатурата, Гражданския процесуален кодекс и другите процесуални закони да бъде постигнат разумен и балансиран подход при определяне на размера на адвокатското възнаграждение, когато същото е част от отговорността за разноски в съдебните производства, без това да посяга на свободата на договаряне на възнаграждението на адвоката в отношенията адвокат – клиент. В

предложението на Висшия адвокатски съвет адвокатското възнаграждение трябва да е справедливо, обосновано, да гарантира качество на представената правна помощ и да съответства на достойнството на професията. В резултат на тази инициатива в Народното събрание бе внесен Законопроект за изменение и допълнение на Закона за адвокатурата - със Сигнатура 50-454-01-53 от 30.07.2024г.

2.6. Единно становище на адвокатските колегии в подкрепа на внесения в Народното събрание проект за изменение и допълнение на Закона за адвокатурата

Председателите на 27-те адвокатски колегии в страната депозираха в Народното събрание колективно становище по внесения в парламента Законопроект за изменение и допълнение на Закона за адвокатурата - със Сигнатура 50-454-01-53 от 30.07.2024 г.

В Становището се заяви категорична подкрепа за принципните постановки и конкретните текстове от законопроекта, като се излагат и подробни аргументи. Бе изразена увереност, че с приемането на предлаганите с проекта промени ще бъдат решени проблемите, които постави пред българската съдебна система Решение на Съда на ЕС от 25.01.2024 г. по Дело С-438/2022 г. и ще направят предвидима отговорността за разноси на всеки участник в съдебни производства. Това от своя страна реално ще гарантира правото на достъп до съд, неотменима част от което е правото на всеки гражданин свободно да избере адвокат, от когото да бъде надлежно защитаван и представляван, единодушни са председателите на адвокатските колегии.

След решението на Съда на ЕС от 25.01.2024 г. част от съдебната практика погрешно се ориентира към разбирането, че Наредба №1 от 09.07.2004 г. на Висшия адвокатски съвет за минималните размери на адвокатските възнаграждения (Наредба №1) не само не обвързва съда, но е и „нищожна“. В резултат на това неправилно разбиране някои съдилища намаляват драстично под минималните размери по Наредба №1 присъжданите разноси спрямо реално извършените от спечелилата делото страна разноси за адвокатски възнаграждения – като например присъдени 10 лв. за заповедно производство със значителен материален интерес (и държавна такса многократно надвишаваща този размер), 50 лв. за процесуално представителство по брачно дело, 100 лв. за процесуално представителство в касационно производство, 100 лв. за процесуално представителство по търговски дела и много много други подобни случаи.

Тези проблеми са общи за цялата страната – за всички съдилища и най-вече за всички граждани и юридически лица, които се представляват от адвокати и чиито права са засегнати от непредвидимата и противоречива съдебна практика

по въпросите за отговорността за разноските, последвала Решението на СЕС, поради което молим, в хода на законодателната процедура, да вземете предвид настоящото становище, което е обсъдено и се подкрепя от председателите на всичките 27 адвокатски колегии, се казва в документа.

Законопроектът в голяма степен бе съобразен с изготвения от Висшия адвокатски съвет законопроект, обсъден от Общото събрание на адвокатите от страната на 25 февруари 2024 г. и от всички адвокатски съвети, както и с предложенията, направени по време на професионални и обществени обсъждания. Адвокатският съвет на САК взе активно участие в тези обсъждания.

Сред предлаганите изменения в Закона за адвокатурата бе провеждане докрай на принципа на свобода на адвокатското договаряне в отношенията адвокат-клиент и премахване на забраната за адвокати да уговарят възнаграждение под определени (минимални) размери и на предвидената за това дисциплинарна отговорност. При липса на договор между адвокат и клиент, както и при определяне на особени представители за назначаване от съда по граждански и търговски дела, възнаграждението да се определя от адвокатските съвети при отчитане на фактическата и правна сложност на случая, засегнатия интерес, условията, при които е възложена и предоставена правната помощ, времето за извършването и спешността ѝ, квалификацията, опита и специализацията на адвоката и при спазване критериите, доразвити на подзаконово ниво с Наредба, издадена от Министъра на правосъдието по предложение на Висшия адвокатски съвет (предлаганите разпоредби на чл. 36, ал. 3 и ал. 5 ЗА). Предвиждаше се също в случаите на предоставяне на безплатна правна помощ по чл. 38, ал. 1 ЗА съдът да определя възнаграждение на адвоката, дължимо от насрещната страна, като се ръководи от същата Наредба по чл. 36, ал. 5 ЗА.

Софийският адвокатски съвет, заедно с колегиите от цялата страна, заяви единодушната си подкрепа и за предложените със законопроекта промени в ГПК и ДОПК. С тях се въвеждаше общо процесуално правило, приложимо във всички случаи на особени представителства, според което особеният представител и възнаграждението му се определят от адвокатския съвет, а когато съдът намали така определеното възнаграждение поради възражение за прекомерност от насрещната страна, посоченият от адвокатския съвет особен представител да може да откаже поемане на представителството. Със законопроекта се уеднаквяваше режимът на отговорността за разноски за адвокатско възнаграждение и юрисконсултско възнаграждение в производствата по ДОПК с режима по ГПК, чрез предлаганата промяна на чл. 161, ал. 2 и 3 ДОПК.

Предлагаше се също детайлно уреждане в ГПК на процедурата по възражение за прекомерност, с което да се изключи възможността съдът да се произнася и да променя размера на присъжданите разноски, без да има надлежно и мотивирано възражение за прекомерност на същите. Предвидено бе и

процесуално условие за допустимост на възражението за прекомерност – при разлика повече от 1/3 спрямо възнаграждението на насрещния адвокат, като е ограничена възможността съдът да намалява поради прекомерност разносните за адвокатско възнаграждение до размера на платеното адвокатско възнаграждение от страната, направила възражението.

Председателите на 27-те адвокатски колегии от страната изразиха готовност да участват в предстоящите обсъждания на законопроекта във водещата парламентарна Комисия по конституционни и правни въпроси, в хода на които обсъждания да изложат и допълнителни аргументи по разпоредбите, включени в предметния обхват на законопроекта.

Законопроектът беше приет в заседание на 8 август 2024 г. в Комисията по конституционни и правни въпроси, а на 14 август 2024 г. законопроектът беше гласуван единодушно на първо четене и в пленарна зала на Народното събрание.

На 11 септември 2024 г. парламентът прие почти с единодушие на второ четене Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за адвокатурата (Сигнатура 50-454-01-53 от 30.07.2024 г.), с който се предвиждаха посочените по-горе изменения и в Гражданския процесуален кодекс, и в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

На 20 септември 2024 г. президентът Румен Радев наложи вето върху част от промените, като върна за ново обсъждане §2, т. 2, §9, §10, §11 и §14 от законопроекта – т.е. всички промени в ГПК, ДОПК и АПК и новата ал. 5 на чл. 36 от Закона за адвокатурата, която предвижда, че в 14-дневен срок от получаване на искането за определяне на особен представител съответният адвокатски съвет определя адвокат и размер на възнаграждението му по реда на ал. 3. Законопроектът бе върнат за ново обсъждане от Президента на Република България с Указ № 234/2024 г.

Председателите на адвокатски колегии в страната излязоха с общо становище в отговор на мотивите на президентското вето, възразявайки остро и срещу употребата на дискусиата по Закона за адвокатурата за политически цели и опитите за обвързване на българската адвокатура с политически влияния и интереси, различни от защитата на правовия ред в страната и конституционната ѝ роля по чл. 134, ал. 1 от Конституцията – да подпомага гражданите и юридическите лица при защита на техните права и интереси, а с това и да бъде гарант за правовия ред в страната.

На 25 септември 2024 г. с 8 гласа „за“, един „против“ и петима „въздържал се“ правната комисия на Народното събрание прие отново върнатите от президента за ново обсъждане изменения в Закона за адвокатурата. Заради провокиран от депутати скандал в пленарната зала на 27 септември законът не беше гласуван.

2.7. На заседание на Висшия адвокатски съвет на 09.01.2025г. бяха обсъждани два варианта на ЗИДЗА относно режима на адвокатските възнаграждения, рекламата и посредничеството. Представител на Софийския адвокатски съвет взе активно участие в обсъждането с конкретни предложения за подобряване на текстовете.

2.8. Анкета за пазарните нива на адвокатските възнаграждения в района на Софийска адвокатска колегия

По решение на Софийски адвокатски съвет в закритата секция на сайта на Софийска адвокатска колегия бе публикувана Анкета за пазарните нива на адвокатските възнаграждения в района на Софийска адвокатска колегия. Съветът отправи покана към адвокатите от колегията да попълнят анкетата, като посочат начина, по който определят адвокатските си възнаграждения и използваните от тях за целта критерии (*Решение №3186 по Протокол №22 от 11.09.2024 г.*).

Целта на анкетата и на събраната чрез нея информация е да бъдат преодолени последиците от решението на Съда на Европейския съюз по дело С-438/2022 г., с което бе преустановено прилагането на Наредба №1 от 09.07.2004 г. на Висшия адвокатски съвет за минималните размери на адвокатските възнаграждения (Наредба №1). Провеждането на анкетата е в изпълнение на Решение №3076 от 03.07.2024 г. на Съвета за предприемане на конкретни действия в тази насока.

3. Софийски адвокатски съвет сезира Инспектората при ВСС с искане за дисциплинарна проверка по повод изявление на съдия, че „се намира във война с адвокатурата“

Със свое Решение №2640 по Протокол №3 от 17.01.2024 г. Софийски адвокатски съвет, на основание чл. 89, т. 5 от Закона за адвокатурата, сезира Инспектората при Висшия съдебен съвет с искане да бъде извършена дисциплинарна проверка по повод на действия и изявления на съдия от Наказателното отделение при Софийски районен съд във връзка с дейността му в открито съдебно заседание на 14.11.2023 г. и в частност по НОХД №7797/2023 г. Съветът е поискал от Инспектората да прецени дали с тези свои действия и изявления въпросният районен съдия не уронва престижа на българския магистрат, демонстрирайки явно неуважение към българските адвокати по принцип и към адвокатата, участник в конкретното съдебно производство.

Искането до Инспектората, обективизирано в Писмо изх. №159/19.01.2024 г., е с копие до председателя на Софийски районен съд и Министъра на правосъдието.

Искането е във връзка с подаден от същия съдия сигнал до Висшия адвокатски съвет и САК, с приложени към него Протокол от съдебно заседание от 14.11.2023 г. по НОХД №7797/2023 г. и флаш памет със запис от съдебното

заседание. В сигнала е изразено очакване Съветът да вземе „отношение по компетентност“ по поведението на „адвокат Веселинова“ (без друга идентификация), „за което съдът да бъде уведомен за следващото съдебно заседание“.

При изслушването на приложения звукозапис от разгледаните на 14.11.2023г. няколко наказателни дела, Съветът на Софийска адвокатска колегия е установил, че преди да даде ход на делата, съдията прави следното изявление в съдебната зала: „*Сега, винаги правиме запис, нали ... пускаме записа, свършва заседанието, изключваме. За следващото пак. На всяко правим запис не заради заповедта, а защото аз съм в една война, по-тежка от тази в ивицата Газа, с адвокатурата.* При прослушването на звукозаписа е установено също, че в хода на съдебното заседание съдът не е допуснал част от въпросите, поставени от страна на адвокат Веселинова към един от свидетелите, след което възпроизведените в протокола изявления до края на съдебното заседание не отразяват всички извършени действия и направените процесуални искания от страна на адвокат Веселинова, опитите ѝ да постави въпроси, да аргументира становищата и исканията си и да упражни правото на защита на подзащитния си. Не е отразено и настояването ѝ нейните изявления също да бъдат записвани в протокола в цялост, а не само изявленията на съдията. Направеното в съдебното заседание искане за отвод на състава на съда по съображения за липса на безпристрастност също е оставено без уважение.

Съветът на Софийска адвокатска колегия прецени като изключително тревожно обстоятелството, че български магистрат публично, в съдебна зала, започва извършването на запис на съдебните заседания по насрочените за деня дела с изявлението, че записът се прави не с оглед изпълнение на закона и постигане на предвидената в него цел – осигуряване на възможност за точно възпроизвеждане на процесуалните действия в протокола от съдебното заседание, а защото конкретният магистрат се намира „в една война, по-тежка от тази в ивицата Газа, с адвокатурата“.

Всеки конфликт със страна или участник в съдебното производство компрометира изискването за независимост и безпристрастност, поради което може да бъде и основание за отвод, а когато конфликтът е толкова тежък, че магистратът сам и публично го определя като „война, по-тежка от тази в ивицата Газа“, Софийският адвокатски съвет бе длъжен да изиска проверка дали се касае за дисциплинарно нарушение, уронващо престижа на съдебната власт.

4. Позиция на Софийски адвокатски съвет по повод на изнесената информация за оказван неправилен натиск върху магистрати във връзка с професионалната им дейност

Софийски адвокатски съвет прие със свое решение от 21 февруари 2024 г. Позиция по повод на изнесената в публичното пространство информация за зависимости и упражнен неправомерен натиск върху магистрати при осъществяваната от тях дейност, **с което бяха свързани и имена на адвокати от Софийска адвокатска колегия.**

Софийски адвокатски съвет заяви категоричната си позиция, че всяко извънпроцесуално и извънинституционално действие и въздействие по отношение на съда и всички други органи от съдебната система, е недопустимо и в разрез с възприетите стандарти, на които трябва да отговаря всяка правова държава. Правовата държава следва да осигури на своите граждани точно и еднакво прилагане на законите спрямо всички от независим и безпристрастен съд. Само тогава може да бъде възстановено липсващото усещане за справедливост.

Съветът призова всички граждани да търсят и защитават правата си по предвидения в закона ред, чрез подкрепата и професионална помощ от адвокати, които са задължени да оказват правна защита и съдействие, винаги със законни средства, и заяви готовност с всички предоставени му от закона правомощия да отстоява доброто име на адвокатурата.

Софийският адвокатски съвет последователно и неотклонно поддържа политика за търсене и ангажиране на дисциплинарна отговорност на адвокати, които упражняват професия в отклонение от закона и етичните стандарти за упражняване на професия, особено в случаите, в които тези нарушения са свързани с неправомерно въздействие върху дейността на съда.

Софийски адвокатски съвет призова Прокуратурата и Висшият съдебен съвет, в рамките на своите изключителни правомощия, да действат своевременно и безкомпромисно, като всички твърдения за натиск и заплахи към съдии да бъдат разследвани задълбочено и по най-бързия възможен начин.

5. Софийски адвокатски съвет отправи питане до Министерство на правосъдието относно условията за вписване на адвокатите, извършващи дейностите по чл. 4, т. 16 от ЗМИП, електронния регистър към министъра на правосъдието

В изпълнение на свое Решение №2899 по Протокол №13 от 17.04.2024 г. Софийски адвокатски съвет изпрати на министъра на правосъдието запитване във връзка с прилагането на Наредба №Н-1 от 6 февруари 2024 г. за условията и реда за вписване на лицата в регистъра по чл. 9б, ал. 8 и §60, ал. 2 от ПЗР на от Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП), която влезе в сила на 20 март 2024 г.

Задължението беше въведено с приетите през 2023 г. изменения в Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП) и по-конкретно с новия чл. 9б от ЗМИП, който задължи адвокатите и адвокатските дружества и съдружия,

осъществяващи по занятие дейностите, изброени в чл. 4, т. 16 от ЗМИП, в **двумесечен срок** от влизане в сила на Наредба №Н-1 да подадат заявление за вписване в публичен електронен регистър към министъра на правосъдието. Условието и редът за вписване и заличаване в регистъра са уредени в Наредба №Н-1. Крайният срок беше **20 май 2024 г.** Съгласно чл. 2, ал. 2 от Наредбата вписването в регистъра е условие за извършване на посочените в чл. 4, т. 16 от ЗМИП дейности.

Част от поставените от Софийски адвокатски съвет въпроси касаят хипотези, в които дейностите по чл. 2, ал. 1 от Наредба № Н-1 от 6 февруари 2024 г. са били възложени на адвокатско дружество или съдружие, но фактическите действия по регистрацията се извършват от адвокати, които имат договор с дружеството по чл.76 от ЗА, или от съдружници. От министерството се очаква също така да даде отговор и на питането ще бъде ли вписването в регистъра по чл. 9б ЗМИП условие адвокатите да извършват дейност по чл. 4, т. 15 букви „бб“, „гг“, „дд“, „ее“ и „гг“ като част от правните консултации, които предоставят по занятие, и ще подлежат ли на санкциониране адвокати, извършващи такива дейности без вписване в регистъра.

Съгласно промените, на вписване в регистъра по Наредба №Н-1 от 2024 г. подлежат лица, в т. ч. и адвокатите, които по занятие предоставят:

а) адрес на управление, адрес за кореспонденция, офис и/или други сходни услуги за целите на регистрацията и/или функционирането на юридическо лице или друго правно образувание;

б) услуги по учредяване, регистриране, организиране на дейността и/или управление на търговец или на друго юридическо лице, или друго правно образувание;

в) услуги по доверително управление на имущество или на лице по буква „б“ включително:

аа) изпълняване на длъжността или организиране на изпълнението от друго лице на длъжността директор, секретар, съдружник или друга сходна длъжност в юридическо лице или друго правно образувание;

бб) изпълняване на длъжността или организиране на изпълнението от друго лице на длъжността доверителен собственик – в случаите на тръстове, попечителски фондове и други подобни чуждестранни правни образувания, учредени и съществуващи съобразно правото на юрисдикциите, допускащи такива форми на доверителна собственост;

вв) изпълняване на длъжността или организиране на изпълнението от друго лице на длъжността номинален акционер в трето чуждестранно юридическо лице или друго правно образувание, различно от дружество, чиито акции се търгуват на регулиран пазар, спрямо което се прилагат изискванията за оповестяване в

съответствие с правото на Европейския съюз или на еквивалентни международни стандарти.

Министерство на правосъдието отговори единствено, че е отправило запитване към Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС) по повод писмото на Софийски адвокатски съвет относно приложението по отношение на адвокатите на Наредба №Н-1 от 6 февруари 2024 г. за условията и реда за вписване на лицата в регистъра по чл. 9б, ал. 8 и §60, ал. 2 от ПЗР на Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП), която е в сила на 20 март 2024 г.

Член на Софийския адвокатски съвет – адв. Жана Кисьова съвместно с други адвокати оспори частично Наредба №Н-1 от 6 февруари 2024 г. за условията и реда за вписване на лицата в регистъра по чл. 9б, ал. 8 и §60, ал. 2 от ПЗР на от Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП) пред Върховния Административен съд. Разглеждането на делото приключи и същото е обявено за решаване.

6. Относно неправомерно ограничения достъп за справки до дела в Софийски районен съд:

6.1. На 25.04.2024 г. в Софийски районен съд, „Съдебно деловодство – Гражданска колегия“ бе въведена нова организация на работата на администрацията на съда, при която бе ограничена възможността адвокатите да правят справки по дела, по които не са надлежно упълномощени. Новата организация бе въведена с Разпореждане № 8/24.04.2024 г. на съдебния администратор, на основание чл. 5, ал. 1, т. 1 от Правилника за администрацията на съдилищата.

По този повод и във връзка с постъпили сигнали и оплаквания от адвокати от САК, на 26.04.2024 г., Софийски адвокатски съвет отправи искане за информация от Председателя на Софийски районен съд. Същия ден получихме отговор от Председателя на Софийски районен съд, в който се обясняват мотивите за въвеждане на ограничения за достъп до делата, базирани на правилата на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на лични данни и относно свободното движение на такива данни. Основните доводи се свеждат това, че адвокатското качество без наличие на пълномощно от страна по делото или без от адвоката да е обоснован конкретен правен интерес за упълномощител/клиент на адвоката, не дава основание за достъп по смисъла на чл. 6, пар. 1 от ОРЗД 2016/679 за предоставяне на лични данни на адвокат.

Софийски адвокатски съвет обсъди въведеното ограничение на извънредно заседание на 08.05.2024 г. и прие, че според Адвокатския съвет въведеното

ограничение не съответства на закона и конкретно на разпоредба на чл. 31 от Закона за адвокатурата, която гарантира достъп на адвокатите до дела само въз основа на качеството им адвокат, което е съществено условие за предоставяне на право на защита и упражняване на адвокатска професия.

В този смисъл и като обсъди въведеното ограничение, с Решение № 2935/08.05.2024 г. Софийски адвокатски съвет реши:

- да бъде сезиран Висшият съдебен съвет с искане да се извърши проверка, която да установи дали издаденото Разпореждане № 8/24.04.2024 г. на съдебния администратор на СРС и въведената с него организация на работа на служителите в Съдебно деловодство – Гражданско отделение, е в съответствие с правилата на чл. 31 от ЗАДВ и на чл. 77, ал. 3 ПАС, които предвиждат, че адвокатът има право на достъп до дела само въз основа на качеството адвокат.
- Да бъде сезиран Инспектората към Висшия съдебен съвет като орган, натоварен с правомощието да осъществява надзор върху обработването на лични данни от органите на съдебната власт, за да извърши проверка за допустимостта и пропорционалността на въведените ограничения в достъпа до дела.

В писмото на Адвокатския съвет бяха изложени три групи аргументи за незаконосъобразност и непропорционалност на въведеното ограничение за адвокати да извършват справки по дела:

1. Сред условията за законосъобразност на обработването на лични данни по чл. 6, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 е условието по б. "в", а именно: "обработването е необходимо за спазването на законово задължение, което се прилага спрямо администратора". Според чл. 6, пар. 3 от същия Регламент "Основанието за обработване, посочено в параграф 1, букви в) и д), е установено от: а) правото на Съюза или б) правото на държавата членка, което се прилага спрямо администратора.

Разпоредбата на чл. 31, ал. 1 от Закона за адвокатурата създава именно такова законово задължение, като предвижда условията, при които адвокатът и трайно установеният адвокат от Европейския съюз могат да правят справки по дела и да получават копия от книжа и сведения в съда, органите на досъдебното производство, административните органи и други служби в страната и навсякъде, където е необходимо, само въз основа на качеството си на адвокат или на адвокат от Европейския съюз, което удостоверяват чрез представяне на карта, издадена от Висшия адвокатски съвет. **Недопустимо е тези условия да бъдат допълвани с други, предвидени в административни актове, тъй като с тях се изменя нормативната уредба.** В тази връзка, макар да е обективиран във формата на Разпореждане на съдебния администратор по чл. 6, ал. 1 от ПАС във вр. с чл. 5, ал. 1, т. 1 ПАС, адресирано към служителите на съда, постановеното

Разпореждане дерогира законовите правила и има по същество нормативен характер.

2) Въпросът за законосъобразността на достъпа на адвокати до дела при условията на чл. 31 от ЗА е бил обсъждан вече и в Становище на Комисията за защита на личните данни, рег. № НДМСПО-17-624/2018 г. от 16.07.2018 г. е прието следното:

"Следва да се отчита и обстоятелството, че в чл. 77, ал. 3 от ПАС е предвиден облекчен ред за достъп до информация по делата от адвокатите съгласно чл. 31 от Закона за адвокатурата, като същите имат право на свободен достъп и могат да правят справки и без пълномощно по конкретното дело, само въз основа на качеството си на адвокат, което удостоверят чрез представяне на адвокатска карта" (с.3).

В този контекст КЗЛД е имала възможност да обсъди нормативно установените условия за достъп до делата и пропорционалната мярка с оглед защитата на личните данни би била единствено отчетността по тяхното спазване чрез установения в чл. 78, ал. 1 от Правилника за администрацията в съдилищата механизъм, а именно попълване на контролния лист Приложение 4.

3) По силата на чл. 17, ал. 1, т. 1 от Закона за защита на личните данни надзорен орган по отношение на обработването на лични данни от съда при изпълнение на функциите му на орган на съдебната власт е Инспекторатът към Висшия съдебен съвет. ИВСС осигурява спазването на Регламент (ЕС) 2016/679, на Закона за защита на личните данни и на други нормативни актове в областта на защитата на личните данни съгласно чл. 17 от ЗЗЛД. На това основание и във връзка с осъществяваните задачи по чл. 57, пар. 1, б. "в" и чл. 58, пар. 3, б. "б" от Регламент (ЕС) 2016/679 за даване на становище по въпроси, свързани със защитата на личните данни, както и аналогичното правомощие по чл. 17а, ал. 1, т. 1 от ЗЗЛД, въпросът с допустимостта и пропорционалността на въведените мерки по отношение на достъпа до съдебните дела, извършен в Софийски районен съд, беше отнесен и до Инспектората към ВСС с посочените доводи.

6.2. Член на Софийския адвокатски съвет – адв. Жана Кисьова е подала до АССГ жалба срещу Разпореждане № 8/24.04.2024 г. на съдебния администратор на СРС, която е присъединена към предходно образувано съдебно производство, заведено от други адвокати.

Делото е насрочено за 06.02.2025г. от 9.30ч.

6.3. Становище по преюдициално запитване, отправено от Софийски районен съд на 9 август 2024 година (Дело С-541/24, Налтов)

По гражданско дело, образувано в Софийски районен съд е бил отказан достъп на адвокат, който не представлява страна по делото, а трето

заинтересовано лице. Адвокатът, на който е отказан достъп до делото е член на Софийската адвокатска колегия. По искането за достъп до делото, съдебният състав е отправил преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз, по следните въпроси:

1. чл.47 във вр. чл. 7-8 от ХОПЕС и ОРЗЛД следва ли да се тълкува в смисъл, че допуска адвокат, който не е представител на страна по конкретно дело, да има неограничен достъп до това дело, само на основание, че е адвокат.

2. чл.47 ХОПЕС във вр. чл. 7-8 от ХОПЕС и ОРЗЛД следва ли да се тълкува в смисъл, че лице, което не е страна по конкретно дело или адвокат на страна по това дело, трябва винаги да докаже наличието на правен интерес за достъп до това конкретно дело.

3. чл.47 ХОПЕС във вр. чл. 7-8 от ХОПЕС и чл.6, пар. 1, б. „а“ от ОРЗЛД следва ли да се тълкуват в смисъл, че винаги е необходимо съгласие от всички страни по делото за предоставянето на достъп до това дела на лице, което не е страна или адвокати по това дело.

4. чл.47 ХОПЕС и чл.19 ДЕС следва ли да се тълкуват в смисъл, че е допустимо да се образува дисциплинарно производство спрямо магистрат, който е предоставил достъп до конкретно дело на лице, което не е страна или адвокат по това дело:

а) преди обявяване, че национална разпоредба противоречи с Правото на ЕС

б) след обявяване, че национална разпоредба противоречи с Правото на ЕС

5. чл.47 ХОПЕС и чл.19 ДЕС следва ли да се тълкуват в смисъл, че национален съд може да откаже да изпълни указания на друг национален съд, който друг съд разглежда законосъобразността на административен акт, уреждащ администрирането на дела в първия съд, в случай, че първият национален съд има съмнения, че национална правна уредба противоречи на общностното право, а оспореният административният акт съответства на правото на съюза.

6. чл.19, пар. ДЕС вр. чл.47 ХОПЕС, изискването за независим и безпристрастен съд, следва ли да се тълкува в смисъл, че всички съдии от ЕС следва да спазват единни минимални хармонизирани етични стандарти за поведение и в частност принципът за защитата на данните – конфиденциалност и професионална тайна.

В секретариата на Съда на ЕС преюдициалното запитване от Софийски районен съд („Запитващата юрисдикция“) е постъпило на 9/8/2024г. В съответствие с разпоредбата на чл.23, алинея втора от Протокола относно Статута

на Съда на Европейския съюз във връзка с чл.51 от Процедурния правилник на Съда, страните по делото пред националната юрисдикция имат право да представят пред Съда писмени изявления и становища по преюдициалното запитване. Същевременно запитващата юрисдикция СРС е определила производството като едностранно и развил се по повод искане на български адвокат, вписан при Софийската адвокатска колегия за достъп до съдебно дело, по което същият адвокат не е страна и не представлява страна. Като заинтересована страна в определението на Запитващата юрисдикция СРС обаче е посочена „Адвокатурата на Република България“.

Със свое решение №3343/06.11.2024г. Софийският адвокатски съвет прие да покани за участие в работна група за изготвяне на становище по дело С-541/2024 адвокатите: Екатерина Методиева, Александър Михайлов, Николай Димитров, Николай Лалев, наред с членовете на Софийския адвокатски съвет адв. Жана Кисьова и адв. Стефан Марчев. Със съдействието на членовете на работната група и след проведени срещи, Софийският адвокатски съвет изготви и депозира становище относно преюдициално запитване на СРС пред съда на Европейския съюз по реда на член 276, параграф 1 ДФЕС и глава ПЕТДЕСЕТ И ПЕТА ГПК (преюдициални запитвания) вр. чл.77 ПАС (предоставяне на информация по дела, достъп до дела), по повод на което е образувано дело С-541/24 на Съда на ЕС.

Със становището си Софийският адвокатски съвет сочи, че Запитващата юрисдикция СРС очевидно е допуснала неточност, тъй като адвокатурата на Република България не е юридическо лице, а професионална общност, която се състои от всички адвокати в страната. Съгласно приложимото национално право, адвокатите членуват и се вписват в регистъра на определена адвокатска колегия и именно тази колегия е юридическото лице, което ги обединява. Органите на това юридическо лице (адвокатската колегия) са адвокатският съвет и председателят на адвокатския съвет, който представлява колегията. Именно адвокатският съвет на колегията е органът, натоварен със законовите задължения да приема и вписва адвокатите, както и да защитава техните професионални права и интереси.

С оглед на това по предложение на член на работната група, Софийският адвокатски съвет внесе искане за изменение на определението на Запитващата юрисдикция в главното производство, като се укажат правилно заинтересовани страни (които имат процесуална правосубектност), а именно: Висшият адвокатски съвет и Софийската адвокатска колегия.

Висшият адвокатски съвет е уведомен за образуване на делото и за становището, депозирани от Софийския адвокатски съвет.

В становището по дело С-541/2024, Софийският адвокатски съвет е изложил следните аргументи по допустимостта и основателността на преюдициалното запитване:

6.3.1. По допустимостта на преюдициалното запитване

Отправеното преюдициално запитване не касае произнасяне по правен спор с правораздавателен акт на национална юрисдикция. Пред Софийски районен съд е образувано гражданско дело по повод обжалване на решение/отказ на Общинска служба за земеделие да възстанови имот на група физически лица в стари реални граници. Производството е административно и Софийският районен съд действа като въззивна инстанция, разглеждайки жалбата на 4 лица – наследници (от общо 18 наследници) срещу административен акт, с който е отказано правото на възстановяване на поземлен имот, отчужден в полза на държавата. Поставените въпроси в преюдициалното запитване обаче не касаят правния спор в главното производство, а искане на трето за спора лице – адвокат да се запознае с делото за по-добра защита на правата и интересите на свой клиент в друго съдебно производство (различно от главното), което се развива пред Софийски апелативен съд.

Отказът на районния съдия да предостави делото за запознаване на адвоката не подлежи на обжалване пред горестоящия съд и поради това не прераства в спорно производство. В този смисъл по делото *Job Center Coop. Arl. (дело C-111/94)*, искането за преюдициално заключение е прието за недопустимо, въпреки че е отправено от италиански съд в охранително производство по вписване на юридическо лице.

В конкретния случай искането за запознаване с документите по делото от страна на адвокат не разкрива и характеристика на някакво отделно предварително производство, насочено към разрешаване на правния спор между страните в главното производство. Съдът на Европейския съюз се е произнасял по преюдициални запитвания, отправени в рамките на висящи едностранни производства, само когато дейността на запитващата институция е насочена към разглеждане и решаване на правен спор, както в случая с производството по обезпечение на бъдещ иск по дело *Hoffman-La Roch (дело 107/76)*.

Съгласно посочената съдебна практика, преюдициалното запитване е допустимо, само ако пред запитващия орган „има висящ спор и ако се произнася в производство, което приключва с правораздавателен акт“. В конкретния случай пред Запитващата юрисдикция няма висящ спор относно предоставянето на достъп до материалите по делото на адвокат. Запитващата юрисдикция ясно сочи, че в открито съдебно заседание на 30.07.2024г. районният съдия е запитал явилите се страни по делото дали са съгласни да се предостави достъп до делото на адвоката и те са заявили своето съгласие. Техните процесуални представители също са били съгласни, че адвокатът има право на свободен достъп до делата, независимо дали е пълномощник на страните по тях. Това идва да покаже, че правен спор между страните или между страните в главното производство и трето

лице за достъпа до делата не съществува, и на практика единственият, който оспорва искането на адвоката е самата Запитваща юрисдикция.

В случай, че адвокатът оспорваше отказа на съда да му се предостави делото за запознаване, или някоя от страните в главното производство излагаше оплаквания, че по делото има нейни лични данни, които иска да опази от този адвокат, тези страни биха могли да сезират Инспектората към Висшия съдебен съвет. Именно Инспекторатът към Висшия съдебен съвет е органът, компетентен да се произнесе по нарушения на нормативните актове в областта на защита на личните данни при обработване от съда в правораздавателната му дейност. При подобен спор, субектът на данни може да поиска от Инспектората да установи осъществено ли е нарушение на Регламент (ЕС) 2016/679 или на ЗЗЛД. Субектът на данни има право да обжалва действия и актове на администратор или обработващ данни и направо пред съда. Такъв спор обаче не е повдигнат, което навежда на мисълта, че Запитващата юрисдикция упражнява чужди субективни права на субектите на лични данни, въпреки че самите субекти на данни заявяват съгласие за достъп до делото.

Софийският адвокатски съвет поддържа, че преюдициалното запитване е недопустимо и поради това, че в него не се съдържа описание на фактите в главното производство. Няма достатъчно данни, въз основа на които да се очертаят спорните въпроси по правото между страните в главното производство – жалбоподателите/наследници на имота и Общинската служба по земеделие, отказала реституция на одържавения имот. Следователно няма как да се заключи, че някой от спорните въпроси в главното производство има отношение към отправеното преюдициално запитване, или че тези спорни въпроси се намират във връзка с приложими норми от общностното право. По никакъв начин повдигнатите в преюдициалното запитване въпроси не са необходими за Запитващата юрисдикция, за да постанови своето решение по спора в главното производство. Запитващата юрисдикция не е очертала: доколко (i) спорните в производството въпроси са свързани с валидност или тълкуване на разпоредба от правото на ЕС и (ii) доколко повдигнатите в преюдициалното запитване въпроси са релевантни за делото, висящо пред юрисдикцията, т.е. защо отговорът им би могъл да повлияе върху решаването на спора.

Предвид всичко изложено, Софийският адвокатски съд е отправил искане Съдът на ЕС да приеме преюдициалното запитване на Софийски районен съд за недопустимо и да постанови определение за прекратяване на производството.

6.3.2. По съществуването на преюдициалното запитване и конкретните въпроси

Софийският адвокатски съвет е разяснил, че правото на адвокатите да получават достъп до съдебните дела е уредено в специалната национална правна

норма на чл.31, ал.1 от Закона за адвокатурата, а адвокатът е натоварен с конституционно регламентираната дейност и мисия да подпомага гражданите и юридическите лица при защитата на техните права и законни интереси, и за да осъществява безпрепятствено тази своя дейност, той трябва да има достъп до съдебни дела (независимо от това дали са на хартиен носител или в електронна форма), по които все още не е упълномощен. Предоставянето на достъп до дела в полза на определена категория професионални участници в правораздаването – адвокатите, е изцяло в съответствие с ограниченията, предвидени в чл.23 от Общия регламент за защита на данните. Когато обработването се извършва в съответствие с правно задължение, наложено на администратора на лични данни, или когато обработването е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес или при упражняване на официални правомощия, за обработването може да има основание в правото на държава членка. Достатъчен е един законодателен акт (Закона за адвокатурата) като основание за множество операции по обработване на данни. Законът за адвокатурата ясно е определил целта на обработването – за устни и писмени консултации по въпроси на правото, за изготвяне на книжа, свързани с възложена от клиент работа, и за представителство на доверителите и подзащитните и защита на правата и законните им интереси пред органите на съдебната власт, административните органи и служби, пред физически и юридически лица.

Софийският адвокатски съвет е изложил на вниманието на Съда подробни съображения защо националните правни норми са определили ясно както целта на обработването на лични данни от адвокати, така и:

- (i) образуванията/лицата, пред които могат да бъдат разкривани лични данни – практикуващи адвокати и адвокати от ЕС ;
- (ii) периодът на съхранение на документите;
- (iii) мерките за гарантиране на законосъобразното и добросъвестно обработване.

На второ място, Софийският адвокатски съвет поддържа тезата, че ограничаването на достъпа до делата и информацията в съдебните дела по отношение на адвокати от страна на Запитващата юрисдикция е непропорционално на преследваната цел, по следните съображения:

- (i) Конституцията на Република България предвижда в чл.121, ал.3, че „разглеждането на делата във всички съдилища е публично“. Адвокатът за разлика от гражданите, присъстващи свободно в съдебни заседания, получава достъп до делото (лично в деловодството на съда при регистриране на достъпа му в нарочен картон или през регистриран профил в ЕПЕП с идентификация с електронен подпис, с точно удостоверяване на самоличност, време и проследимост на IP адреса, от който достъпва портала);

- (ii) Запитващата юрисдикция не твърди, че по делото има конкретни лични данни, които адвокатът иска да обработва – запознаването с делото не е равнозначно на обработване на лични данни.
- (iii) Запитващата юрисдикция не сочи и субект на данните, който да е направил възражение срещу поискания от адвоката достъп.

Същевременно в практиката на Съда на Европейския съюз, проблемът с публичността на съдебните производства и достъпването на лични данни от трети лица, е разглеждан многократно. Съдът на ЕС многократно е изтъквал, че правото на ефективни правни средства за защита не е абсолютно и че съгласно член 52, параграф 1 от Хартата на основните права на ЕС, могат да се въвеждат ограничения, при условие, първо, че тези ограничения са предвидени в закон, второ, зачитат основното съдържание на съответните права и свободи и трето, при спазване на принципа на пропорционалност са необходими и действително отговарят на признати от Съюза цели от общ интерес или на необходимостта да се защитят правата и свободите на други хора (в този смисъл *решение от 6 октомври 2020 г., État luxembourgeois, C-245/19 и C-246/19, т. 49 и 51*). Пречките, създавани на адвокати за достъп до дела са ограничение, което е непропорционално, защото предпочита опазване на личните данни на страните по делото пред възможността да бъдат накърнени права и законни интереси на трети лица, засегнати от съдебния спор. С това ограничение на практика третите лица се лишават от ефективно правно средство за защита, защото те не могат да вземат информирано решение дали да встъпят в делото, дали да предявят самостоятелни права по делото, дали да предявят насрещни или обратни иски, дали да придобият спорният в делото имот или актив и т.н.

Изложеното според Софийския адвокатски съвет очертава невъзможност съдът да ограничи по принцип достъпа на адвокати до съдебни дела, т.е. по отношение на всички видове дела, за целия обем информация в делата, и за всички адвокати и адвокатски сътрудници. Съдът не би следвало да ограничи публичния достъп до съдопроизводството по отношение на всички граждански дела, както това е сторено с цитираното по-горе разпореждане на съдебния администратор на Софийски районен съд. Публичният достъп до дела може да бъде ограничен мотивирано само по отношение на конкретно дело или по отношение на група дела, касаещи защитена от закона информация като тайната на осиновяването. Съдът не може да забрани достъпа до всякаква информация по делата, включително и такава, която не представлява лични данни, особено като се вземе предвид конституционно прокламирания принцип на публичност на съдебните производства. Накрая съдът не би следвало да забрани достъпа на всички лица, и особено на адвокати, които упражняват регулирана професия за защита правата и интересите на гражданите, достъпващи електронните дела чрез регистриран

профил, ангажирани със спазване на закона и етичния кодекс на адвоката, санкционирани с дисциплинарна отговорност и дори „лишаване от права“.

Становището излага и сравнително-правен анализ на възприетия законодателен подход в други европейски държави, както и се позовава на разпоредбите в приложимите политики за защита на личните данни в европейски съдилища.

В становището са изложени подробно постановените в България актове на КЗЛД и Инспектората към ВСС относно защитата на лични данни в българската правосъдна система:

- (i) Становище на Комисията за защита на личните данни с рег. № НДМСПО-17-624/2018 г. от 16.07.2018 г. по повод запитване от Софийски градски съд за предоставяне на справки в азбучните указатели по три имена или ЕГН на физическо лице.
- (ii) Становище на Инспектората към ВСС по писмо с вх. рег. № ЛДИ-19-6/04.11.2019 г. по описа на ИВСС, подадено от председателя на Софийския районен съд (СРС) за възможността чрез уеб сайта на съда да бъдат извършвани справки за образувани дела и получаване на информация посредством критерии за търсене „ЕГН“ и „име“ на физическо лице.
- (iii) През 2020г. КЗЛД се произнесе и със Становище рег. № ПНМД-01-82/2020 г., образувано по повод запитване от председателя на Висшия адвокатски съвет по повод публикуването на документи от дисциплинарните дела срещу адвокати.

В становището си Софийският адвокатски съвет изложи множество конкретни практически примери, когато достъпът до дело, по което адвокатът не представлява страна е единствената възможност да осигури адекватна защита на правата и интересите на клиента си.

Накрая в становището са изложени аргументи и по всеки от поставените в преюдициалното запитване въпроси. Софийският адвокатски съвет настоява, в случай че СЕС приеме преюдициалното запитване на Софийския районен съд за допустимо, да отклони поставените въпроси като хипотетични, недостатъчно конкретни и несвързани с предмета на спора по главното производство. Всички поставени въпроси са формулирани по начин, който според Адвокатския съвет изисква консултативно становище от СЕС по хипотетични въпроси (*в този смисъл дело „Стоилов и Ко“ ЕООД с/у Началник на Митница Столична, С-180/12*).

7. Сезиране на Агенция по вписванията към Министерство на правосъдието

По повод на постъпил сигнал от адвокат от Софийска адвокатска колегия, че не се спазва редът за ползване на гишета в Служба по вписванията – гр. София, Софийският адвокатски съвет – чрез своята Комисия за защита правата на

адвоката, сигнали и предложения – изпрати писмо до Агенция по вписванията с искане да бъде извършена проверка дали се осигурява предимство на адвокатите на гишетата, обозначени като гишета „За адвокати“ в Служба по вписвания – град София. (Решение №2966 по Протокол №16 от 15.05.2024 г.)

8. Действия в защита на правото на адвоката на достъп до клиент, настанен за принудително лечение:

Във връзка с постъпил сигнал от адвокат за отказан му достъп до негов клиент, настанен за принудително лечение в специализирано лечебно заведение, със свое Решение №3021 по Протокол №17 от 05.06.2024 г. Софийският адвокатски съвет е възложил на Комисията за защита правата на адвоката, сигнали и предложения да изготви писмо до съответното лечебно заведение с искане да бъде осигурена възможност на адвокатите, при спазване на необходимите мерки за сигурност, да се срещат със своите клиенти, които са настанени за принудително лечение там. В решението на Съвета изрично се посочва, че на тези лица също трябва да бъде гарантирано правото на защита и възможността да се срещат насаме със своите адвокати, включително да бъдат създадени необходимите условия за провеждане на такива срещи, в случай че такива липсват.

На заседанието си на 5 юни 2024 г. Съветът на Софийска адвокатска колегия взе решение да отправи искане до отдел „Миграция“ към СДВР за извършване на проверка по повод на постъпил сигнал от адвокат, че на 21 май 2024 г., посещавайки свой клиент, не му е оказано дължимото уважение и съдействие, в качеството му на адвокат, от страна на служител на отдел „Охрана“. Софийски адвокатски съвет ще изиска информация доколко служителите в отдел „Миграция“ към СДВР са запознати с условията, осигуряващи на адвокатите възможност да упражняват професионалните си права. (Решение №3022 по Протокол №17 от 05.06.2024 г.)

9. Относно прозрачното и обективно определяне на особени представители в граждански производства и техните възнаграждения

9.1. Определяне на особен представител в производства по чл. 155, т. 3 от Търговския закон

Софийският адвокатски съвет прие решение (№2961 по Протокол 16 от 15.05.2024 г.) да определя адвокат по всички постъпили от съда искания за определяне на особен представител в производства по чл. 155, т. 3 от Търговския закон (ТЗ), като на определения от Съвета адвокат бъде изпращано писмо със следната информация:

а/ Адвокатът не е длъжен да поеме процесуалното представителство като особен представител по търговски дела и свободно може да откаже по своя преценка;

б/ Софийски адвокатски съвет намира, че в производства по чл. 155, т. 3 ТЗ (без оценяем материален интерес) възнаграждението на особения представител следва да бъде в размер на 720 лева без ДДС;

в/ В случай, че адвокатът поеме защитата по конкретно производство и с крайния съдебен акт съдът намали размера на възнаграждението на особения представител, адвокатът може да предприеме действия по реда на чл. 248 ГПК или по реда на други приложими правила, съответно би могъл се обърне към адвокатски съвет за подкрепа на този етап от производството.

След решението на Съда на ЕС от 20 януари 2024 г., с което бе преустановено присъждането на минималните адвокатските възнаграждения по Наредба №1 на ВАДвС, някои съдебни състави започнаха често да определят адвокатски възнаграждения в размер на 100 лева, или да не определят такива и да разглеждат производствата без участието на адвокат, или сами да си избират адвокат, заобикаляйки адвокатските съвети и разпоредбите на Закона за адвокатурата. По този начин, освен правата на адвокатите, се засягат в най-голяма степен и правата на страните, които са ответници по такъв тип искове.

9.2. Във връзка с разпространявани в публичното пространство неверни твърдения, че Софийски адвокатски съвет определя не на случаен принцип, несправедливо и необосновано адвокати за особени представители по граждански дела, по които размерът на възнаграждението е над 1000 лева, със свое Решение №3178 по Протокол №22 от 11.09.2024 г. Съветът на Софийска адвокатска колегия предостави на всички членове на колегията следната информация:

- През 2023 г. в Съвета са постъпили **8** (осем) искания за определяне на особен представител по производства с определено възнаграждение над 10 000 лв., от които 4 са приключили на трети етап – т.е. след публична покана до всички адвокати от Софийска адвокатска колегия. През 2022 г. са постъпили **3** (три) искания, а през тази година до 1 октомври 2024 г. е постъпило само **1** (едно) искане.
- По дела с определено възнаграждение между **3 000 и 10 000 лв.** са постъпили искания за назначаване на особен представител, както следва: през 2022 г. - 17, през 2023 г. - 30, а до 1 октомври 2024 г. - 25 искания.
- При дела с определено възнаграждение между **1000 и 3000 лв.** през 2022 г. са постъпили 95 искания за определяне на особен представител, през 2023 г. - 264 искания, до 1 октомври 2024 г. - 155 искания.

Информацията за постъпилите от съда искания за определяне на особени представителства по граждански дела с размер на възнаграждението над 1000 лева за периода 2020 – 2024 г. и разпределянето им от Софийски адвокатски съвет е достъпна на сайта на Софийска адвокатска колегия – в Доклада за дейността на Съвета за 2023 г. и в докладите за съответните години, както и в протоколите от заседанията на Софийски адвокатски съвет. Докладите са представени на общите годишни събрания на адвокатите от САК и са налични в публичната част на сайта на колегията. Протоколите от заседанията на Съвета са достъпни само за адвокати от САК в закритата секция на сайта – в тях подробно са отразени процедурите по определянето на всеки един особен представител по конкретното дело, с посочване на трите имена на определения за особен представител адвокат и на резервния адвокат. За особени представители се избират действащи адвокати, вписани в Регистъра към Националното бюро за правна помощ (НБПП).

Наред с това, от края на 2023 г. по решение на Съвета на Софийска адвокатска колегия заседанията на Съвета станаха публично достъпни чрез осигуреното излъчване „на живо“ (видеострийминг), в това число и цялата процедура по избор на особени представители на страни в граждански производства по всяко дело с размер на определено възнаграждение над 3000 лв. и над 10 000 лв. Чрез видеострийминга адвокатите от САК могат да наблюдават работата на Съвета в реално време чрез закритата секция на сайта на колегията. Изключения са предвидени само за въпросите, касаещи лична информация за адвокат или друга чувствителна информация.

Определянето на особен представител по дела с възнаграждение над 3000 лв. се извършва публично по време на заседанията на адвокатския съвет, в присъствието на служители от администрацията на САК, чрез генератор на случайни числа и при спазване на заложен в нарочни правила критерии.

След встъпване на 15.03.2021 г. в мандата си, настоящият Съвет прие нарочни правила именно с цел да гарантира справедливо, еднакво и равномерно разпределение на правната помощ при спазване на посочения в Закона за правната помощ критерии адвокатският съвет да определя адвокат, чиято квалификация и професионален опит са съобразени с предмета, вида, фактическата и правна сложност на делото.

Подробни разяснения за начина за разпределение на постъпилите от съда искания за определяне на особен представител се съдържат и в последните два протокола от заседанията на Софийска адвокатска колегия – Протокол №22 от 11.09.2024 г. и Протокол №23 от 18.09.2024 г.

Бяха предприети редица стъпки, за да стане дейността на Софийски адвокатски съвет публична и прозрачна, вкл. чрез приемането на ясни и публични правила за определяне на особени представители по дела:

- Всички решения на настоящия Софийски адвокатски съвет, взети през 2021 г., 2022 г., 2023 г. и през 2024 г. до момента (с изключение на решенията по индивидуални преписки) са обявени на сайта на Софийска адвокатска колегия на <https://www.sak-sas.bg/bg/about-sba/authorities/council/decisions-of-the-bar-council?start=20>.
- На сайта на колегията предварително се обявява и дневният ред за всяко насрочено заседание, като информацията се архивира в раздел „Дневен ред (архив)“ на <https://www.sak-sas.bg/bg/about-sba/authorities/council/agenda-of-the-bar-council>.
- При изпълнение на задълженията си по организиране на правната помощ Съветът на Софийска адвокатска колегия се ръководи от приложимите нормативни актове, Единните критерии и правила за разпределение на служебните защити на Националното бюро за правна помощ (НБПП), указанията на НБПП, решенията на Съвета на Софийска адвокатска колегия и Правилата за работа на звено „Правна помощ“ при САК.
- Стриктно се спазва принципът на случаен подбор въз основа на приетите още в началото на мандата Правила за определяне на адвокати служебни и резервни защитници и особени представители (<https://www.sak-sas.bg/bg/a/3251-attorney-choosing-rules>), включително при определяне на дежурен адвокат за бързи и неотложни действия.
- С Решение №1037/16.03.2022 г. на Съвета (изменено и допълнено с Решение №1110/06.04.2022 г. и Решение №1455/21.09.2022 г.) бяха приети нарочни ПРАВИЛА за определяне на особен представител с размер на възнаграждението над 10 000 лв. (<https://www.sak-sas.bg/bg/a/pravila-za-opredelyane-na-osoben-predstavitel-s-razmer-na-vznagrazdenieto-nad-10-000-lv>), предвиждащи по-усложнена процедура за избор на адвокати за особени представители, когато размерът на възнаграждението е над 10 000 лева, която процедура е насочена към това да се осигури максимално компетентна и квалифицирана правна помощ от страна на адвоката. Изискването за наличие на квалификация се установява не само на база на заявлението, което адвокатът попълва при вписването му в НРПП, но и въз основа на реално представени доказателства за наличието на квалификация и опит по подобен тип дела. През 2023 г. със свои Решение №2285 от 13.09.2023 г. и Решение №2361/04.10.2023 г. Софийски адвокатски съвет допълни и прецизира специалните ПРАВИЛА за определяне на особен представител с размер на възнаграждението над 10 000 лв. (<https://www.sak-sas.bg/bg/a/pravila-za-opredelyane-na-osoben-predstavitel-s-razmer-na-vznagrazdenieto-nad-10-000-lv>).
- На редовното заседание на Софийски адвокатски съвет на 16 октомври 2024г. бе обсъдена промяна в правилата за определяне на особени

представители във връзка с направени от адвокати от САК предложения в процедурата по избор да могат да участват не само адвокатите, вписани в НБПП, а всички адвокати от колегия.

9.3. В края на 2024г. след отправяне на покана и анализ на получените оферти, Софийският адвокатски съвет възложи на фирма „ОН Медия“ ЕООД да изработи и специализиран софтуер за електронно разпределение на дела с особени представители, който да прилага по автоматизиран начин правилата на Софийския адвокатски съвет за избор на особен представител. Тестването и внедряването на това софтуерно решение продължава през 2025г.

10. Публична позиция на Софийски адвокатски съвет във връзка с изказване на председателя на Комисията за защита на потребителите

По повод интервю на председателя на Комисията за защита на потребителите Мария Филипова в националните медии, в което тя призовава потребителите да не използват адвокати при решаването на потребителски спорове, на 6 ноември 2024 г. Съветът на Софийска адвокатска колегия излезе с официална публична позиция. В нея Съветът изрази категоричното си несъгласие със заявеното от г-жа Мария Филипова и по-конкретно с думите ѝ, че така гражданите *„си спестяват множество такси, защото дори служебните адвокати взимат минимално възнаграждение. Обръщам се към потребителите, вече не са ви нужни адвокати, ще работим за вашата защита, вече не сте сами“*.

В позицията си Софийски адвокатски съвет напомни, че правото на справедлив процес е трайно утвърдено в практиката на Съда на Европейския съюз и на Европейския съд по правата на човека както по отношение на защитата от адвокат на задържаните или привлечените като обвиняеми лица, така по отношение на защитата от адвокат в административни процедури и пред административни органи като Комисията за защита на потребителите. Софийският адвокатски съвет изложи следното: *„Направеното изказване показва непознаване на правовия ред в страната, липса на институционално отношение и демонстриране на неуважение към адвокатската общност в България и адвокатурата като институция. Недопустимо е да се отправят призови към гражданите да не упражняват свои конституционни права, каквото е правото на адвокатска защита, особено от лица, заемащи отговорни постове и представляващи държавни органи като Комисията за защита на потребителите ... Дори в контекста на изявлението, че предстои КЗП да предяви колективен иск за защита на потребителски права, призивът към гражданите да не ползват адвокатска защита по потребителски спорове не зачита правовия ред и въвежда в заблуждение българските граждани, че вместо*

адвокатите – КЗП може да извърши всички действия за защитата на техните права, които може да извърши един адвокат“.

По този повод Софийският адвокатски съвет припомни бездействието на КЗП по наболели проблеми на потребителите в отношенията им с кредитори и търговци, както и факта, че именно адвокатите ежедневно се борят за правата на потребители в хиляди съдебни производства за установяване наличието на неравноправни клаузи и за редуциране на задълженията към фирмите за бързи кредити. Акцентира се и върху това, че редица адвокати участват активно в дейността на сдружения и асоциации за защита правата на потребителите и често предоставят безвъзмездна защита на потребители в затруднено финансово състояние:

„Докато адвокатурата води тези битки години наред, представляваната от Вас институция – КЗП, се ангажира да извърши преглед на общите условия на тези кредитори на един много късен етап след многократни сигнали от адвокати и граждански организации. Благодарение на адвокатите, консултиращи гражданите и участващи в съдебните производства във връзка с договори за потребителски кредити, бяха постановени редица решения и определения на Съда на ЕС по преюдициални запитвания за неравноправни клаузи... Примерите за принос на адвокатите за идентифициране на неравноправните клаузи и незаконосъобразни практики на фирми за бързи кредити са многобройни. Би трябвало точно институцията, която представлявате – Комисията за защита на потребителите, да има ясна представа за този принос и да отдава дължимото уважение на адвокатите за тази защита“, категоричен е Съветът на Софийска адвокатска колегия.

Софийският адвокатски съвет призова председателя на Комисията за защита на потребителите да поднесе извинение на всички български адвокати и цялата адвокатура, като посочи приноса на адвокатурата за борбата с нелоялните търговски практики и неравноправните клаузи в потребителски договори. Едновременно с това чрез позицията си Съветът е направил и искане до КЗП по Закона за достъп до обществена информация да му бъде предоставена информация за броя на подадените в КЗП оплаквания и жалби чрез адвокат, адвокатско дружество/съдружие или сдружение за защита на потребители, представлявано от адвокат, през последните пет години, както и обобщена информация каква част от тях касаят потребителски договори за кредит.

11. Протест на адвокатите в защита на правовата държава

На 25 октомври 2024 г., в Деня на европейския адвокат и европейските правни общества, се проведе мирен протест на адвокати и граждани пред сградата на Съдебната палата в София. Протестът бе организиран от Софийски адвокатски съвет в знак на несъгласие с възобновената и продължаваща

процедура за избор на ръководители на възлови за съдебната власт органи от Висш съдебен съвет с отдавна изтекъл мандат, както и с продължаващата конституционна, политическа и институционална криза, рушаща устоите на демокрацията и правовата държава.

Протестът беше обявен в Обръщение, подкрепено от всички адвокатски съвети от страната, като пълният текст е достъпен на сайта на САК и на Фейсбук страницата на САК.

Адвокатите от Софийска адвокатска колегия, заедно с колегите си от страната, отправиха призив към всички органи да изпълняват своите законови задължения своевременно и в условията на прозрачност, откритост и обоснованост, номинирайки юристи с безупречна професионална репутация и ползващи се с високо обществено доверие, за да няма никакви съмнения, че формалното спазване на процедури прикрива предварително взети решения от лица, които не са част от състава на съответния орган.

12. Декларация срещу ареста на адвокат в Шумен докато изпълнява професионалните си задължения

Председателите на всичките 27 адвокатски колегии в страната излязоха със съвместна декларация до министъра на вътрешните работи, и.ф. главен прокурор и министъра на правосъдието по повод на публикуваната в медиите информация за извършен на 26 ноември 2024 г. на адвокат от гр. Шумен, докато изпълнявала служебните си задължения.

Адвокат Грациела Георгиева е действала като пълномощник на частен съдебен изпълнител, в чиято кантора е извършвано претърсване. Адвокат Георгиева се е легитимирила надлежно пред присъстващия прокурор с адвокатска карта, като е представила и адвокатско пълномощно. Прокурорът е поискал адвокатът да напусне кантората, след което адвокат Георгиева е била отведена в полицейското управление и задържана в продължение на час и половина.

Председателите на адвокатски колегии определиха случилото се като недопустимо посегателство върху правовия ред в страната, което поставя под опасност върховенството на закона и нарушава основни принципи, върху които е изграден българският правов ред. Недопустимо е отстраняването на адвокат от извършвани спрямо негов клиент процесуално-следствени действия. Недопустимо е задържането на адвокат под каквато и да е форма, свързан с изпълнение на професионалната му дейност по защита правата и интересите на гражданите, се заявява в декларацията.

В общото становище на адвокатските колегии се напомня също, че съгласно чл. 29 от Закона за адвокатурата (ЗА) пред съда, органите на досъдебното производство, административните органи и други служби в страната адвокатът е

приравнен със съдията по отношение на дължимото му уважение и му се дължи съдействие като на съдия.

13. В края на 2024г. Съветът на Софийска адвокатска колегия поиска отново среща с ръководството на Софийски градски съд с цел намиране на решение на проблемите, с които се сблъскват адвокатите в ежедневната си работа

Във връзка с подавани до Софийски адвокатски съвет сигнали от адвокати от САК за проблеми, които срещат при работата им в Софийски градски съд (СГС), на 5 ноември 2024 г. Съветът на Софийска адвокатска колегия отправи отново искане до ръководството на Софийски градски съд за провеждане на среща с председателя на съда и заместник-председателите и ръководители на отделения в СГС, на която да бъдат обсъдени конкретните проблеми и възможностите за решаването им. Целта е подобряване на взаимодействието и работата на съда и адвокатите в полза на гражданите.

В искането си Съветът е посочил следните ключови проблеми:

1. Достъп до съдебни актове за адвокатски сътрудници – адвокатските сътрудници дори с изрично пълномощно не могат да получават преписи от съдебни документи, което затруднява работата на адвокатите и нарушава професионалните им права.

2. Достъп на служебни защитници до дела – след назначаването на адвокат за служебен защитник на обвиняем/подсъдим адвокатът няма достъп до информация по други дела на това лице, което пречи на ефективната му защита.

3. Забавяния в насрочването и разглеждането на дела – налице са значителни забавяния при насрочването на въззивни дела и постановяването на съдебни решения, което води до негативни последици не само за страните по делата, но и за ефективността на съдебната система като цяло.

4. Проблеми при разглеждането на молби за промяна на привременни мерки при дела, касаещи деца – отбелязва се практика СГС да не разглежда навреме такива молби, което според адвокатите вреди на интересите на децата и е в противоречие с практиката на другите съдилища.

5. Намаляване на присъжданите разноски за адвокатско възнаграждение – продължават оплакванията, че в отделни производства съдът присъжда драстично намалени разноски за адвокатски възнаграждения, което адвокатите смятат за унизително и в разрез с действително направените от страните разноски по делата.

14. Изготвяне и депозиране на становища по правни въпроси и законопроекти:

14.1. Систематизиране на становища по законопроекта за нов Закон за адвокатурата

На 3 януари 2024 г. Висшият адвокатски съвет изпрати на адвокатските съвети Законопроект за нов Закон за адвокатурата, с приложени към него мотиви и покана към адвокатските колегии да дадат становища и предложения по проекта в едномесечен срок, т.е. до 3 февруари 2024 г.

Във връзка с това Софийски адвокатски съвет прикани адвокатите от САК в срок до 26 януари 2024 г. да изразят становищата си по законопроекта и мотивите към него на електронен адрес: register@sak-sas.bg.

Законопроектът с мотивите към него и придружителното писмо на Висшия адвокатски съвет можете да видите в закритата секция на сайта на САК, която да достъпите чрез личния си профил.

С оглед важността на новия Закон за адвокатурата Висшият адвокатски съвет с Решение от 11 януари 2024 г. допълни дневния ред на Общото събрание на адвокатите от страната и включи в него като точка обсъждане на законопроекта, което бе насрочено за втория му ден – 25 февруари 2024 г., неделя.

Софийски адвокатски съвет отправи покана до адвокатите, адвокатските дружества и адвокатските съдружия от Софийска адвокатска колегия:

а. в срок до 9 януари 2024 г. да изпратят до Съвета становища по Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения.

б. в срок до 15 януари 2024 г. да изразят становища по Наредбата за условията и реда за вписване на лицата в регистъра по чл. 9б от Закона за мерките срещу изпирането на пари.

Софийски адвокатски съвет обсъди постъпилите становища и предложения от адвокати от САК на свое заседание на 17 януари 2024 г.

В изпълнение на свое Решение №2736 по Протокол №7 от 21.02.2024 г. Софийски адвокатски съвет е изпратил в цялост на Висшия адвокатски съвет постъпилите до 29 януари 2024 г. общо 12 становища от адвокати от Софийска адвокатска колегия по повод на законопроекта за нов Закон за адвокатурата. Становищата са придружени с обобщителна таблица, изготвена от Комисията по правни въпроси при САС.

14.2. Софийски адвокатски съвет прие становища по обявени за обществено обсъждане законопроекти, както следва:

- Със свое Решение №2637 по Протокол №3 от 17.01.2024 г. Софийският адвокатски съвет реши да подкрепи изготвеното становище по **Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за адвокатурата** със сигнатура 49-302-01-80 от 20.12.2023 г., ведно с направените уточнения, което ще бъде изпратено от името на Съвета в срока за обществено обсъждане до председателя на 49-ото Народно събрание, с копие до Комисията по правни въпроси.
- Софийски адвокатски съвет принципно подкрепи и изготвеното становище по цялостната концепция на **Законопроект за посредническите услуги при сделки с недвижими имоти** със сигнатура 49-354-01-117 от 10.11.2023 г. Становището бе изпратено от името на Съвета до

председателя на 49-ото Народно събрание, с копие до Комисията по правни въпроси. Съветът изяви готовност да излъчи представител, който да участва в работата на водещата комисия при обсъждането на законопроекта между първо и второ четене (Решение №2638 по Протокол №3 от 17.01.2024 г.).

- Софийски адвокатски съвет реши да изрази становище по проекта на **Наредба за условията и реда за вписване на лицата в регистъра по чл. 9б от Закона за мерките срещу изпирането на пари**, публикуван в портала за обществени консултации www.strategy.bg (Решение №2639 по Протокол №3 от 17.01.2024 г.).

14.3. Становища от Софийски адвокатски съвет по законопроекти, свързани с професионалните права на адвокатите

През месец март 2024г. Софийски адвокатски съвет прие и депозира в обявения срок за обществени консултации три становища по законопроекти, свързани с професионалните права на адвокатите, които впоследствие входираща и в Народното събрание.

14.3.1. Становище по проекта на Закон за лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити

В становището си по проекта на Закон за лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити (ЗЛОККК) Софийският адвокатски съвет настояваше в законопроекта да се предвиди лицензиране и изисквания и за дейността и надзора на лицата, придобиващи и обслужващи вземания от кредитни институции, от небанкови финансови институции (т.нар. дружества за бързи кредити) и вземания по потребителски договори, а не само на „лицата, обслужващи вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитна институция, които действат от името на купувач на кредити“ и „купувачите на кредити, които придобиват вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитна институция“, както предвижда понастоящем проектът.

Съветът се позова на Директива (ЕС) 2021/2167 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2021 г. като посочи, че въвеждането на изисквания за лицензиране само на лицата, които обслужват вземания по банкови кредити, оставя дейността на дружествата, които придобиват пакети от вземания от небанкови финансови институции и потребителски вземания от мобилни оператори, доставчици на комунални услуги и други, без необходимост от лицензиране и на практика без надзор.

Софийски адвокатски съвет настояваше също да се предвиди изключение от приложното поле на закона за адвокатите, адвокатските дружества и адвокатските сдружения, които също извършват дейност по обслужване на кредити при упражняване на професията – каквато възможност за дерогация е предвидена в чл. 2, §6 от Директива (ЕС) 2021/2167. В становището се посочваше, че това е от първостепенно значение за адвокатската дейност, тъй като много от практикуващите адвокати осъществяват от името на свои клиенти една или повече от дейностите, посочени в чл. 6, ал. 2 от ЗЛОККК. Ако остане сегашната редакция на проекта, те няма да могат да извършват съдебни и/или извънсъдебни дейности

по събиране на вземания, произтичащи от необслужвани договори за кредит, каквито са дейностите по чл. 6, ал. 2, т. 1, предл. 1 от ЗЛОККК.

Законопроектът ще лиши адвокатите от възможността да извършват и друга основна за тях дейност – посредничеството при предоговаряне на условията по предоставен кредит, правни консултации по администриране на жалби от кредитополучатели и най-вече дейността по събиране на вземанията, включително представителство в съдебните производства по установяване на вземанията и тяхното принудително събиране.

Софийският адвокатски съвет намира, че с подобна регламентация държавата необосновано ще ограничи възможността адвокатите да извършват една типична адвокатска дейност, включително и чрез възлагането на обременителни административни задължения и структурна дискриминация.

В изпълнение на свое решение от 21 август 2024 г. Софийски адвокатски съвет депозира в Бюджетната и в Правната комисии на Народното събрание становище по внесения в НС проект на Закон за лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити (ЗЛОККК). Проектът е внесен от Министерски съвет и е включен в дневния ред на настоящия парламент.

Съгласно внесения законопроект българската държава няма да се възползва от предвидената в чл. 2, §6 на Директива (ЕС) 2021/2167 на Европейския парламент и на Съвета възможност да дерогира изискването за лицензионен режим по отношение на три юридически професии – адвокати, съдебни изпълнители и нотариуси, когато те извършват дейности по обслужване на кредити при упражняването на своята професия. По смисъла на Директивата обслужването на кредити включва дейности по представителство при договаряне, извънсъдебни процедури, търсене на споразумение, посредничество, включително и представителство в хода на съдебни производства за принудително събиране на вземания.

В чл. 3, т. 1, б. „г“ от ЗЛОККК такова изключение бе предвидено само за съдебните изпълнители и публичните изпълнители. В становището си Софийски адвокатски съвет настояваше адвокатите и адвокатските дружества също да бъдат изключени от обхвата на лицензионния режим. В противен случай една типично адвокатска дейност като представителство на клиент и изпращане на покана за доброволно изпълнение от името на адвоката като представител на клиент преди да се образува дело, когато са свързани с обслужване на кредити и произходът на вземането е свързан с кредити, ще може да бъде извършвана само от адвокати, лицензирани от БНБ. Преминаването през лицензионна процедура ще обрмени изключително много адвокатите, респ. ще изключи адвокатите от извънсъдебното събиране на вземания и дейности по обслужване на вземания, се посочва в становището.

В становището си Софийски адвокатски съвет възрази и срещу предлаганата във връзка със заложената в ЗЛОККК дерогация за частни и публични съдебни изпълнители промяна в чл. 2 от Закона за частните съдебни изпълнители (ЗЧСИ), чрез която те придобиват и правото да извършват *„други дейности, които обезпечават извънсъдебното събиране на вземания“*. Съгласно действащата редакция на чл. 2, ал. 1 и ал. 2 ЗЧСИ обаче частен съдебен изпълнител е лице, на

което държавата възлага принудителното изпълнение на частни притезания или събирането на публични вземания. Разпоредбата на чл. 18 ЗЧСИ предвижда, по изключение, съдебните изпълнителни могат да извършват по възлагане на страните и други действия, но само ако те са свързани с разглежданото и висящо пред тях съдебно производство.

Според Софийски адвокатски съвет ако предлаганото изменение в чл. 2 ЗЧСИ стане факт, това ще бъде сериозно посегателство върху дейностите, които се извършват от адвокати и са включени в обхвата на адвокатските дейности по чл. 24 от Закона за адвокатурата.

Отбелязва се още, че професиите на нотариусите и частните съдебни изпълнители са създадени с цел държавата да делегира изпълнението на свои властнически правомощия на частни лица, упражняващи в това си качество публични функции. С предлаганите изменения в ЗЧС чрез проекта за ЗЛОККК, с които ЧСИ придобиват и правото да извършват действия, обезпечаващи извънсъдебното събиране на вземания, тотално се променя обхватът на приложното поле на тази професия, се посочва още в становището на Софийска адвокатска колегия.

В становището си Софийски адвокатски съвет посочва, че смисълът на Директивата не е да се разширява кръгът дейности на юридическите професии (както е направено с проекта за изменение в чл. 2 ЗЧСИ). Нито в Директивата, нито в ЗЛОККК не се прави разграничение между съдебно и извънсъдебно събиране на вземания като част от адвокатската дейност, а се използва терминът „събиране на вземания“. Предвиждайки такова изменение в своя полза, частните съдебни изпълнители нарушават едно от изискванията на собствения си закон да не извършват адвокатска дейност.

14.3.3. Становище по законопроект за посредничеството при сделки с недвижими имоти

Софийският адвокатски съвет прие и подаде до Народното събрание становище и по проекта на Закон за посредничество при сделки с недвижими имоти.

С този проект според Софийския адвокатски съвет бе направен опит да се дефинира като изключителна дейността на брокерите на недвижимите имоти, в резултат на което пък щеше да бъде ограничена възможността адвокатите да извършват една от основните си професионални дейности – предоставяне на правни консултации при сделки с недвижими имоти и дори процесуално представителство в охранителни нотариални производства по пълномощие, както и в производства за установяване на вещни права, които предшестват или съпътстват всяка една сделка с недвижим имот и/или вещно право върху недвижим имот.

По този повод в становището си Софийски адвокатски съвет е направил възражения срещу редица конкретни формулировки в законопроекта.

14.3.3. Становище по законопроект за изменение и допълнение на ЗКИР

Във връзка с публикувания за обществени консултации проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за кадастъра и имотния регистър (линк), със свое Решение от 14 март 2024 г. Софийски адвокатски съвет прие и внесе становище по законопроекта.

В него Съветът изрази тревога по повод на предлаганите изменения и допълнения на ЗККИ, които пряко рефлектират върху адвокатската дейност по правно обслужване и оказване на съдействие, тъй като адвокатите ежедневно заявяват от името на своите доверители предоставянето на административни услуги с данни от кадастъра (най-често снабдяването със скици и схеми от кадастралната карта и извлечения от кадастралните регистри на недвижимите имоти).

Със законопроекта се предвиждаше административните услуги, касаещи данни от кадастралната карта и кадастралните регистри, да се предоставят само във формата на електронен документ. Административните услуги ще се заявяват по електронен път, по пълномощие от клиент, като адвокатът ще се идентифицира по реда на Закона за електронна идентификация (нов чл. 55).

От редакцията на новия чл. 56б относно реда за удостоверяване на идентичността на съдържанието на електронния документ (например скица от кадастралната карта с извлечение от КРНИ) с разпечатаното копие на хартиения носител, обаче следва заключението, че макар и да има право да получи от името на клиента си електронен документ (вкл. чрез заявяване на административни услуги по електронен път), адвокатът няма да има право да разпечатва получените електронни документи от информационната система на кадастъра на хартиен носител и да удостоверява идентичността на съдържанието на електронния документ с разпечатаното хартиено копие, като ги заверява. Респективно, в производства, в които адвокатът участва като пълномощник на клиентите си, за да представи разпечатано на хартия копие на електронния документ от системата на АГКК, със заверка на идентичността на съдържанието му, адвокатът ще трябва да се обърне към оторизиран служител на АГКК и към някое от лицата, които я подпомагат – най-близката Общинска администрация, Общинската служба по земеделие, или към правоспособно лице по кадастър, както и да заплати такса за предоставената му услуга по Тарифата по чл. 8, ал. 2 ЗКИР.

Софийският адвокатски съвет прецени тези и други внесени с проекта изменения в ЗКИР относно предоставяне на административни услуги с данни от КККР за абсолютно неприемливи, тъй като дейността на адвокатите ще бъде изключително затруднена, а административната тежест за гражданите и бизнеса няма да бъде намалена. Наред с това се създава неравнопоставеност между адвокатите и административните органи, органите на съдебната власт, лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги, на които АГКК ще предоставя електронни документи с данни от кадастъра като вътрешни електронни административни услуги, без да се заплаща държавна такса.

В становището си Съветът акцентира и на противоречието на предлаганата правна уредба с правилата за представяне на електронни документи по чл. 184, ал. 1 от ГПК („Електронният документ може да бъде представен възпроизведен на хартиен носител като препис, заверен от страната“), както и на чл. 32 от Закона за

адвокатурата („Адвокатът или адвокатът от Европейския съюз в кръга на работата си има право да заверява преписи от документи, които са му предоставени във връзка или по повод защитата на правата и законните интереси на негов клиент. Пред съда и органите на досъдебното производство, както и пред всички други органи, те имат силата на официално заверени документи“).

Софийският адвокатски съвет в становището си подчерта също, че предвидената норма противоречи и на правилата за представяне на електронни документи по чл. 184, ал. 1 ГПК, съгласно който „Електронният документ може да бъде представен възпроизведен на хартиен носител като препис, заверен от страната“, както и на чл. 32 от Закона за адвокатурата, според който „Адвокатът или адвокатът от Европейския съюз в кръга на работата си има право да заверява преписи от документи, които са му предоставени във връзка или по повод защитата на правата и законните интереси на негов клиент. Пред съда и органите на досъдебното производство, както и пред всички други органи те имат силата на официално заверени документи“.

V. Правомощия, свързани с изпълнение на задълженията на членовете на колегията и провеждане на дисциплинарна политика на колегията (чл. 89, т. 6 и т. 7 ЗА).

1. За периода на 2024 г. са образувани общо **125 броя преписки** по подадени сигнали срещу адвокати от САК.

В резултат от извършената по преписките проверка:

- **по 9 (девет) преписки** е прието решение на Софийски адвокатски съвет за образуване на дисциплинарно производство;

- **по 94 (деветдесет и четири) преписки** е прието решение за отказ да се образува дисциплинарно производство;

Предстои приемане на решение по 22 преписки, които са разпределени в рамките на 2024 г., докладите по които не са изготвени или са били изготвени, но не са били разгледани на заседание на Съвета към датата на настоящия доклад.

Срещу 25 (двадесет и пет) от решенията на Софийски адвокатски съвет за отказ за образуване на дисциплинарно производство са подадени жалби пред Висшия адвокатски съвет, съобразно чл.137, ал.6 от ЗА. В 12 (дванадесет) от случаите жалбите са били оставени без уважение от Висшия адвокатски съвет, 2 /две/ са оставени без разглеждане, на 1 /една/ е обезсилено решението и е прекратена, по 9 /девет/ от случаите няма произнасяне към датата на настоящия доклад, 1 /една/ е оттеглена жалбата.

2. Отделно от посочените по-горе преписки, през 2024 г. са установени и разгледани случаи на дисциплинарни нарушения по чл.49, ал.1 от ЗА, поради неплатен от колеги членски внос към САК и/или Висшия адвокатски съвет. В изпълнение на предвиденото в новоприетите правила за дисциплинарната дейност на Съвета, по отношение на установените случаи на неплатени членски вноски

към САК или Висшия адвокатски съвет са образувани дисциплинарни преписки, които са разгледани по общия ред, съобразно правилата на чл.137 от ЗА.

2.1. За установените случаи на неплатен членски вноски към САК или Висшия адвокатски съвет за периода от 01.07.2023 г. до 31.12.2023 г. са образувани **109 дисциплинарни преписки**.

По изготвени и представени на Съвета доклади, дисциплинарни производства са образувани по общо 49 от тези 109 преписки, а по останалите 60 от преписките е прието решение, с което е отказано образуване на дисциплинарно производство, основно поради обстоятелството, че колегите са заплатили дължимите суми преди приемане на решение за образуване на производство.

2.2. За установените случаи на неплатен членски вноски към САК или Висшия адвокатски съвет за периода от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г. са образувани **331 дисциплинарни преписки**.

По изготвени и представени на Съвета доклади, дисциплинарни производства не са образувани, а по 203 от преписките е прието решение, с което е отказано образуване на дисциплинарно производство, основно поради обстоятелството, че колегите са заплатили дължимите суми преди приемане на решение за образуване на производство.

По 128 преписки предстои да се вземе решение.

В обобщение, общо през 2024 г. са разгледани 563 преписки, от които по 64 са приети решения за образуване на дисциплинарни производства и по 166 предстои произнасяне, останалите 349 преписки са приключили с произнасяне за отказ за образуване. От образуваните дисциплинарни производства, 123 са по сигнали срещу адвокати и общо 440 са по случаи на неплатени от колеги членски вноски.

VI. Правомощия, свързани с професионална квалификация на адвокатите (чл. 89, т. 11 ЗА).

1. Обучения на адвокати.

1.1. През 2024 г. за адвокатите от САК е осигурена възможност да участват в обученията, организирани съвместно с ЦОА в гр. София (изцяло присъствено или в хибридна форма), като програмата за обучения беше оповестявана ежемесечно на сайта на САК в раздел „Обучения“.

1.2. Обучения за придобиване на правоспособност като медиатор

1.2.1. Специализирано обучение по семейна медиация

Във връзка със заявен интерес от адвокати от САК, Софийският адвокатски съвет организира съвместно с ЦОА „Кръстю Цончев“, специализирано обучение по семейна медиация на 5, 6 и 7 юли 2024 г. Обучението се проведе в сградата на ЦОА „Кръстю Цончев“ с лектори доц. д-р Таня Градинарова и Десислава Монева, адвокати от Софийска адвокатска колегия.

1.2.2. Сертифициращо обучение по медиация

Софийска адвокатска колегия, съвместно с ЦОА „Кръстю Цончев“, организира и сертифициращо обучение по медиация, с обща продължителност 60 учебни часа, в две части: първа част – на 21, 22 и 23 юни, и втора част – на 28, 29 и 30 юни.

1.3. Наред с това, през 2024 г. по решение на Софийски адвокатски съвет в Оздравителен дом „Лозенец“ в с. Лозенец се проведеха 4 (четири) семинара по гражданскоправни и по наказателноправни въпроси, както следва:

А. Летни семинари

- в периода **от 6 до 9 юни 2024 г.** – наказателноправен семинар на теми, които ще бъдат обявени на сайта на САК в понеделник (20 май 20224 г.)
- в периода **от 13 до 16 юни 2024 г.** – гражданскоправен семинар на теми, които ще бъдат обявени на сайта на САК в понеделник (20 май 20224 г.)

Б. Есенни семинари:

- в периода **от 12 до 15 септември 2024 г.** – гражданскоправен семинар на теми, които ще бъдат обявени на по-късен етап.
- в периода **от 19 до 22 септември 2024 г.** – наказателноправен семинар на теми, които ще бъдат обявени на по-късен етап.

В периода **от 13 до 16 юни 2024 г.** в Оздравителен дом „Лозенец“ в с. Лозенец се проведе летният семинар по гражданскоправни въпроси, със следните теми и лектори:

- на **14 юни 2024 г.** – „Уредба на защитата на потребителите и особености в заповедното производство“ с лектор Константин Кунчев, съдия в Софийски районен съд, Гражданско отделение;
- На **15 юни 2024 г.** – „Сезиране на Конституционния съд по реда на чл. 150, ал. 2 от Конституцията от съда“ с лектор проф. Атанас Семов, съдия в Конституционния съд на Р България и „Гледната точка на съдията при сезиране на Конституционния съд по реда на чл. 150, ал. 2 от Конституцията“ с лектор Константин Кунчев, съдия в СРС.
- На **16 юни 2024 г.** – „Особености при сключването, съдържанието и недействителността на договора за потребителските кредити“ и „Защита от неравноправни клаузи в исковото производство – процесуални аспекти“ с лектор Константин Кунчев, съдия в Софийски районен съд, Гражданско отделение;

Летният семинар по наказателноправни въпроси се проведе в периода от 6 до 9 юни 2024 г. с лектор Гергана Иванова, адвокат от Софийска адвокатска колегия и главен асистент в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Разгледани бяха следните теми: „Особености на наказателните дела при установяване на употреба на алкохол и наркотични вещества от водачи при управление на МПС“, „Практически проблеми на „задържането“ по наказателни дела. Адвокатска защита при административно и прокурорско задържане, както и при вземане мярка за неотклонение „задържане под стража“ в досъдебното производство – доказателствена обезпеченост и добри практики. Последващ контрол върху „задържането“. Особенности в производството по ЗЕЕЗА “.

Есенните семинари се проведеха, както следва:

- в периода от 12 до 15 септември 2024 г. – по гражданскоправни въпроси, с програма: *„Актуални въпроси по вещното право в практиката на съдилищата. Придобивни способности. Ограничени вещни права. Ипотеката. Проблеми на вписванията“* с лектор адв. Валя Гигова.
- в периода от 19 до 22 септември 2024 г. – по наказателноправни въпроси, с програма: *„Транспортни престъпления по НК. Автотехническата експертиза. Актуална съдебна практика.“* с лектори проф. Станимир Карапетков и адв. Явор Нотев.

Обученията се провеждат в учебителна зала на кметството в с. Лозенец, която се намира в непосредствена близост до ОД „Лозенец“.

2. Софийският адвокатски съвет отправи покана за предложения на тема за включване в програмата за обучения на Международния съюз на адвокатите - UIA за 2025 г.

За насърчаване на професионалното развитие и споделянето на професионален опит, Международният съюз на адвокатите (UIA) организира и провежда семинари, учебителни сесии и други събития всяка календарна година и по целия свят. Всяко такова събитие отговаря на изискванията и целите на продължаващото юридическо образование и е свързано с предизвикателствата пред адвокатската професия днес.

Членовете на Международния съюз на адвокатите (UIA) имат богат и разнообразен опит във всички клонове на правото, който споделят в дебати на високо професионално ниво в специализираните комисии и работни групи към UIA, като го изразяват в становища, приемани по повод актуални проблеми, пред които е изправена адвокатската професия по целия свят.

При посещение в България през ноември 2023 г. по покана на САК, г-жа Джаклин Скот, Президента на UIA, в рамките на излъчен подкаст на 22-ри ноември 2023 г. *„Да поговорим за предизвикателствата пред адвокатите днес“*, изрази готовност лично да съдейства в календара на обученията и семинарите на Международния съюз на адвокатите (UIA) за 2025 г. да бъде включена и София с тема, която вълнува българските адвокати.

Ще очакваме Вашите предложения за тема, на която да бъде посветен семинар/обучение през 2025 г. в София. Беше публикуван и линк към програмата за обучения UIA през 2024 г. и темите в програмата може да се запознаете на сайта на UIA, за да могат адвокатите да преценят какви теми биха могли да бъдат представени в България през 2025 г. По-подробна информация за дейността на UIA, темите, които се обсъждат в различните професионални групи и комисии, беше публикувана в Доклад от адвокат Константин Димитров, член на САК, взел участие през 2023 г. в 67-мия Конгрес на UIA в Италия.

3. Със свое Решение №2754 по Протокол №7 от 21.02.2024 г. Софийски адвокатски съвет финансира с 2000 лева провеждането на състезание „European Law Moot Court Competition“ („ELMC“).

Искането бе отправено от доц. д-р Боряна Мусева, ръководител на катедра „Международно право и международни отношения“ при Юридическия факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Предоставената от Съвета сума е за сметка на перо 6.3 „Разходи за други мероприятия“ от Бюджета на САК за 2024 г.

4. Софийски адвокатски съвет инициира проучване на етичните правила за адвокатската професия в страните от Европейския съюз

Съветът на Софийска адвокатска колегия стартира проект за проучване на деонтологичните правила, приложими за адвокатската професия в европейските страни. По този повод Съветът отправи покана към студенти по право в български и чужди университети, както и към адвокатите от САК и практикуващите в адвокатски колегии в други държави като Франция, Италия, Испания, Германия и др., да се включат в проекта. Целта е чрез изготвянето на доклади с изследвания и анализи на етичните правила, регулиращи адвокатската професия в съответната държава, респективно на относимата съдебна практика, както и чрез сравнително-правни анализи на правилата, приложими в две или повече държави, да се подпомогне кодифицирането и обобщаването на деонтологичните правила за адвокати в Европа.

Студенти и адвокати можеха да се включат в проекта като представят доклади в едномесечен срок от публикуването на поканата на сайта на Софийска адвокатска колегия или като вземат участие в заключителната фаза на проекта по проверка и обобщаване на докладите. Докладите трябваше да са изготвени на български или на английски език.

5. Представители на Софийския адвокатски съвет взеха участие на Кръгла маса за дискутиране на проблема с присъждането на съдебни разноски за адвокатско възнаграждение

На 12 юни 2024 г. в Центъра за обучение на адвокати „Кръстю Цончев“ се проведе Кръгла маса на тема „Присъждане на съдебни разноски за възнаграждение на адвокат“. Събитието беше излъчено на живо и на Фейсбук страницата на ЦОА „Кр. Цончев“.

Говорители в рамките на форума бяха адвокат Валя Гилова – зам.-председател на Висшия адвокатски съвет, съдия Мими Фурнаджиева – зам.-председател на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, съдия Красимир Машев от Софийски апелативен съд, командирован във ВКС, съдия Георги Чехларов от Софийски градски съд, съдия Константин Кунчев от Софийска районен съд, доц. д-р Таня Градинарова – адвокат от САК и преподавател по граждански процес, доц. д-р Христо Христов – адвокат от САК и преподавател по Право на ЕС, гл. ас. д-р Борислав Ганчев – адвокат от САК и преподавател по граждански процес. Модератор на кръглата маса бе доц. д-р Боряна Мусева – адвокат от САК и преподавател по международно частно право.

6. Софийска адвокатска колегия съфинансира провеждането на форум по актуални въпроси на арбитражното производство

Съветът на Софийска адвокатска колегия взе решение да подпомогне финансово със сума от 1700 лв. провеждането на 14 ноември 2024 г. на обучение (workshop), посветено на практически проблеми на арбитражното производство. Обучението е насочено към повишаване на професионалните умения и знания на адвокатите за участие в арбитражни производства. Сумата се предостави на организаторите при условие, че на адвокати от САК бъде предоставена възможност да проследят проведеното обучение чрез закритата секция на сайта на колегията – в реално време (пряко или чрез видеовръзка) или на последващ етап на запис. (Решение №3043 по Протокол №18 от 19.06.2024 г.)

7. САК спонсорира участие на студенти в състезание по право

На заседанието си на 5 юни 2024 г. Софийският адвокатски съвет взе решение да спонсорира със сумата от **600 евро** участието на отбора на Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ в състезание по международно наказателно право (ИВА ICC МСС). Състезанието ще се проведе в Лайденския университет, Нидерландия. Финансовата помощ беше отпусната от Бюджета на САК за 2024 г., перо 6.2 „Разходи за други мероприятия“.

(Решение №2998 по Протокол №17 от 05.06.2024 г.)

8. Проведена Конференция по повод 22-ри ноември на тема „Изкуственият интелект – заплаха или ново поле за развитие на адвокатската професия. Готови ли сме за предизвикателството?“

Конференцията се проведе на **22 ноември 2024 г. от 10.00 ч. в „Астория Гранд хотел София“** (бивш хотел „Родина“).

Форумът уважиха лично министърът на правосъдието Мария Павлова, председателят на Софийски градски съд съдия Алексей Трифонов и зам.-председателят на Софийски районен съд съдия Боряна Петрова. Поздравителен адрес до участниците в конференцията председателят на Върховния касационен съд съдия Галина Захарова.

Сред специалните гости и лектори бяха г-жа Клара Талабер-Риц, правен съветник и заместник на директора на Правната служба на Европейската комисия, ръководител на работната група, подготвила Акта на ЕС за Изкуствения интелект, адвокат Марк Гаярдо от Адвокатската колегия на Барселона, специалист в областта на правото на информационни технологии, IT и интелектуална собственост и защита на личните данни, адвокат Жереми Бенсусан от Парижката адвокатска колегия, член на работната група към Международния съюз на адвокатите (UIA), изработила Насоките за използване на Изкуствения интелект от адвокати, председателят на Българската асоциация на софтуерните компании (БАСКОМ) инж. Доброслав Димитров, доц. Марияна Тодорова от Институт по философия и социология към Българска академия на науките, учител в Европейската мрежа за съдии и прокурори (EDCG) и др.

Наред с поднасянето на полезна информация, форумът се превърна в интересен творчески сблъсък на професионални гледни точки – комбинация от оптимизъм и скептицизъм за бъдещото на правната професия в ерата на изкуствения интелект (определяна като „Петата индустриална революция“).

Основните акценти в работата на конференцията бяха свързани с това как ИИ ще засегне работата на юристите:

- ползата от изкуствения интелект за облекчаване и подобряване на ефективността на работата на юристите и намаляване на разходите им;
- ще доведе ли навлизането на ИИ до рязко намаляване и дори до отнемане на работата за по-голяма част от адвокатската общност;
- опасностите за адвокатите, които крие безкритичното използване на ИИ, който също страда от „предразсъдъци“ (като следствие от човешките предразсъдъци), както и от „халюцинации“ (когато ИИ не намери конкретен отговор на питането в базата си данни да се „организира“ да даде приблизителен отговор. Жертва на „халюцинации“ на ИИ е станал адвокат от Ню Йорк, който е лишен от права задето в съда се е позовал на 12 несъществуващи дела, които ИИ е измислил, за да даде отговор на поставеното му запитване);
- налага ли се да бъдат създавани нови рамки и регулации във връзка с навлизането на ИИ, с цел балансиране на иновациите с етичните съображения, и доколко изобщо е възможно да бъде регулирано изключително бързото и все по-непредвидимо развитие на изкуствения интелект в съвременните условия.
- основно разбиране за ИИ;
- конфиденциалност, поверителност и защита на данни при използването от адвокати на системи, базирани на ИИ;
- задължение за компетентност и спазване на правилата на професионалната етика;
- отношения с клиентите, с други адвокати и с трети страни;
- отговорност на адвоката за всяко решение, действие или съдържание, създадено от него с помощта на ИИ;
- проверка на резултатите и задължение за надзор;
- съответствие с нормативните изисквания на използвания от адвоката изкуствен интелект;
- определяне на съдебните такси и разходи, вкл. адвокатското възнаграждение, с ползите и отговорностите при използването на ИИ;
- използването на ИИ за реклама и маркетинг на адвокатската дейност;
- общи предпазни мерки и етично използване на ИИ.

Председателят на Комисията по неприкосновеността на личния живот и цифровите права на човека на Международния съюз на адвокатите (UIA) **Жерми Бенсусан** представи Насоките за използване на Изкуствения интелект от адвокати, приети от UIA на 30 октомври в Париж.

Насоките на UIA за ИИ са предназначени да се прилагат от всички адвокати, които използват изкуствен интелект в практиката си, във всички държави. Понятието ИИ в този документ се използва в широк смисъл и означава всяка софтуерна или машинна система, която е проектирана да разбира език, да се учи от опита си, да генерира съдържание, да прави прогнози, препоръки, решения и др., по начин подобен на човешките умения и възможности, включително – но не само, генеративен ИИ, машинно обучение, дълбоко обучение или друг подобен

или аналогичен инструмент или функция, които съществуват в момента или могат да се появят в бъдеще.

Втората част на конференцията бе организирана под формата на дискусия за предизвикателствата, рисковете и възможностите, които изкуственият интелект поставя пред адвокатите, в това число професионалните и етични предизвикателства във връзка с опазване на тайната на клиента. Ще бъдат представени и Насоките за използване на изкуствен интелект от адвокати, приети от Международния съюз на адвокатите (UIA) на 30 октомври 2024 г. в Париж.

Софийският адвокатски съвет публикува презентациите и пълен видео- и аудио запис на Конференцията. Записът и изнесените презентации можете да намерите в закритата секция на сайта на САК.

Участието в конференцията беше свободно за всички адвокати. Работните езици на конференцията бяха български и английски, за което бе осигурен симултанен превод.

Професионалният празник продължи от **20.00 ч. в зала „Опера“ на Гранд хотел „Астория“ с БАЛ на адвокатите от Софийска адвокатска колегия.** За участие в бала се заплащаше куверт в размер на 155 лв. за всеки участник.

9. Участие на представители на САК на годишния конгрес на Международната асоциация на адвокатите

Софийският адвокатски съвет прие решение адвокат Стефан Марчев и адвокат Жана Кисьова да представляват Софийска адвокатска колегия на 68-мия Конгрес на Международната асоциация на адвокатите (UIA), който се проведе в Париж в периода 30 октомври – 3 ноември 2024 г.

Софийска адвокатска колегия е колективен член на UIA. Едната от темите на конгреса бе изкуственият интелект и влиянието му върху адвокатската професия.

10. Библиотека и споделен офис.

Библиотеката на Софийска адвокатска колегия е специализирана библиотека с отворен публичен достъп. Библиотеката комплектува, каталогизира и съхранява юридическа литература от всички области на правото, за да може да предоставя информация на членовете на колегията, в чиято полза е създадена.

Към момента електронният каталог на Библиотеката на Софийска адвокатска колегия съдържа 2700 библиографски записа на каталогизираните книги и периодични издания в областта на юридическата наука и практика. Търсенето може да се извършва по автор, заглавие, издателство, ключови думи, предметна рубрика, тема и др., което прави фондът на Библиотеката достъпен и лесен за използване. Достъпът до интернет каталога е чрез линк: <http://78.130.168.70/abweb/public/>.

Част от [Библиографския указател](#) на Библиотеката е и колекцията „Редки и ценни издания“, която съдържа 680 библиографски единици, обособени в три раздела: фонд „Старопечатни издания“ (1843 – 1878), фонд „Редки и ценни издания“ (след 1878 г. и до днес) и фонд „Периодика“.

За да изпълнява целите си „Библиотека и споделен офис“, през 2024 година бяха извършени следните дейности:

10.1. Реорганизация на помещенията на библиотеката - създаване на читалня и споделен офис

През изминалата отчетна година продължи работата по подреждането и поэтапно преместване на библиотечния фонд от 1 етаж на Търговския дом на втория етаж, където в момента функционира „Библиотека и споделен офис“ като читалня и споделен офис за членовете на адвокатската колегия.

След реорганизацията, библиотеката е разположена в две помещения – читалня, където са подредени най-четените и най-нови книги и периодични издания на свободен достъп за читателите и книгохранилище за пасивната и по-стара част от фонда.

В новото помещение на „Библиотека и споделен офис“ има добри условия за работа и четене както за ползващите библиотеката, така и за фонда и неговото опазване и съхранение съгласно действащите библиотечните изисквания и наредби. Библиотечните ресурси са подредени систематично върху стелажи, а за колекцията от „Редки и ценни книги“ бяха закупени и монтирани нови шкафове със стъклени витрини.

10.2. През 2024 г., бе създадена възможност за ползване на две нови услуги на библиотеката на Софийска адвокатска колегия - Дигиталната колекция „Редки и ценни издания“ и Информационен бюлетин за постъпилите нови издания в библиотеката.

Дигиталната колекция „Редки и ценни издания“ на библиотеката на Софийска адвокатска колегия вече е достъпна на линка <http://biblioteka.sak-sas.bg/advokat/public>. Колекцията е в три раздела „Старопечатни книги 1843-1878 г.г.“, „Редки и ценни издания от 1878 г. до днес“ и „Периодични издания“. Повече за самата колекция можете да прочетете тук: <https://www.sak-sas.bg/bg/news/kolekciya-redki-i-cenni-izdaniya-v-bibliotekata-na-sofiiska-advokatska-kolegiya>. Търсенето в модула е улеснено и се извършва по ключова дума, автор, заглавие и инвентарен номер. Избирате материал от резултатите с кликане върху корицата, след това от падащото меню в ляво, избирате пълен текст и бутона „покажи“.

Официално дигитализацията на колекцията започна с най-старото течение на първия печатен орган на адвокатската професия - списание „Адвокатски преглед“ от Год. 1, 1921 г. до Год. XXVIII, 1948 г. Изображенията са цветно сканирани, което максимално ги доближава до усещането за ползване на оригиналното издание, с високо качество и резолюция и модула позволява увеличаване на мащаба на екран. За да визуализирате сканираното съдържание на периодичните издания е необходимо да кликнете върху „Спецификация“ под корицата и след това от таблицата избирате година/брой и „Виж“. Линк към дигитализираните годишници на списанието - <http://biblioteka.sak-sas.bg/advokat/public/image>

Информационен бюлетин за постъпилите нови издания в библиотеката е достъпен на линка: <http://biblioteka.sak-sas.bg/abnb/> . Информационният бюлетин ще се публикува на всеки 3 месеца и ще предоставя информация за новите издания със сканирана корица и съдържание, подредени по тематични рубрики. Бихте могли да го използвате, за да следите какво ново се издава в областта на правото, в която практикувате.

Напомняме, че статии и материали от изданията, за които библиотеката има електронен абонамент, могат да бъдат заявени за получаване по интернет на електронната поща на библиотеката: library@sak-sas.bg

10.3. Закупуване на нови книги

Грижата за библиотеката и обновяването на фонда с нова литература продължи и през 2024 година. За отчетния период са каталогизирани 324 нови заглавия на монографии, закони, сборници с решения, коментари, съдебна практика, анализи, годишници и др. с най-актуална информация от всички раздели на правната наука.

Всички нови книги се въвеждат в каталога на библиотеката със сканирана корица и съдържание. За голяма част от заглавията е осигурена възможност освен за четене на място и за заемане за дома. За постъпилите нови заглавия в началото се изготвяше Бюлетин, а от април 2024 г. той се генерира автоматично от модул Информационен бюлетин, който закупихме от фирма РС-ТМ.

Данни за новите книги може да се достъпват в посочения по-горе Информационен бюлетин за постъпилите нови издания.

10.4. Електронен абонамент за периодични издания и правно-информационни системи

Предвид динамиката на професията и промяната на читателските нужди за 2024 година беше направен електронен абонамент за периодичните издания - списание „Собственост и право“ и „Български законник“ са абонирани електронно. Електронният абонамент се ползва на място на компютрите в „Библиотека и споделен офис“. Предимствата на този абонамент са, че предлага достъп до архива от списанията и за предходни години; може да се търси в него и да се свалят, изпращат и принтират отделни статии от списанията.

Годишният абонамент на библиотеката за 2024 година включва още един ценен инструмент за всички практикуващи юристи – на компютрите в „Библиотека и споделен офис“ членовете на колегията могат да ползват модулите „Право“, „Практика“ и „Европраво“ на правно-информационни система АПИС.

През 2024 година за членовете на Софийска адвокатска колегия бе осигурен безплатен достъп на място от 2 работни места в „Библиотека и споделен офис“ до Експертна правна система за съдебна практика „Лексебра“. Тя се фокусира изцяло върху актовете на Върховния касационен съд, като поставя акцент върху решенията, които уеднаквяват съдебната практика или развиват правото, като тълкуват точния смисъл на правните разпоредби. Представя практиката на ВКС като документ както с пълния текст на съответния акт, така и като кратко резюме, създадено от професионален редактор в системата. Системата предлага ефективни филтри и начини за търсене, чрез комбинирането на които, потребителят достига максимално бързо до резултати, които ще му бъдат полезни в най-голяма степен.

Напомняме, че в създадения споделен офис членовете на колегията могат да ползват 4 напълно оборудвани работни места на изключително удобно място, каквото е Търговския дом. Работните места са с компютър, бърза интернет връзка, принтер, копирна и сканираща машина. Възможност да се ползва подръчна

юридическа и справочна литература на свободен достъп – закони, съдебна практика, сборници, коментари, речници и др., електронен абонамент за юридически списания, както и правно-информационни системи АПИС и Лексебра.

10.5. Интернет каталог на библиотеката на САК

През 2024 г. продължи попълването на Интернет каталога на библиотеката на САК, която предостави свободен достъп до фонда на библиотеката и улесни неговото използване от читатели (<http://biblioteka.sak-sas.bg/abweb/public/>). В електронния каталог са налични 3062 записа на каталогизираните до момента книги и периодични издания от фонда на библиотеката. Търсенето на информация може да се осъществи по различни критерии – автор, заглавие, издателство, ключови думи, предметна рубрика, тема и др. Бяха съставени и кратки инструкции за работа с каталога.

10.6. Дарения от книги и периодични издания

Голям дял от новопостъпилата литература в библиотеката е посредством дарения от адвокати, членове на колегията, техни родственици, наследници и организации. За всички постъпили дарения през периода се извършва текуща библиографска обработка. Общия брой на даренията е 738 библиотечни единици (в това число обработени дарения от предходни години).

Софийски адвокатски съвет поднася своите най-сърдечни благодарности за направените дарения на своите дарители през годината: проф. д-р Дарина Зиновиева, адв. Стефан Стефанов, д-р Цветанка Лозанова, адв. Тодор Предов, адв. Александър Георгиев, д-р Орлин Стефанов, адв. Иван Вълков, адв. Анка Ганчева, адв. Мара Димитрова, Цветанка Славчева, ЦОА „Кръстьо Цончев“, Юридически факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Юридическо дружество за медицинско право и здравеопазване. Достъпът до актуална и специализирана литература е от съществено значение за поддържането високи стандарти на подготовката на адвокатите, а като резултат – подобряване на качеството на съдебните актове в съответните области на правото.

11. Ползване на правно-информационни системи за адвокати от САК.

По сключени договори от САК през 2024 г. беше осигурена възможност адвокати от САК, които са заявили желание, да ползват безплатно Правно-информационна система АПИС или СИЕЛА, с допълнителен модул – „Европейско право – законодателство и практика на ЕС и Съда на ЕС“.

През 2024 г. от 2 341 адвокати (малко над 40 % от адвокатите от колегията) са заявили за ползване и са ползвали една от двете правно-информационни системи.

VII. Правомощия, свързани с предоставянето на правна помощ (чл. 89, т. 15 ЗА).

1. Брой на адвокатите от САК, вписани в регистъра на НБПП

Към 31.12.2024г. броят на адвокатите, членове на САК, вписани в НРПП и осъществяващи активна дейност по ЗПП е 1 422. Още 90 адвокати са подали заявления за временно неразпределение на дела, т.е. общият брой на вписаните в НБПП адвокати от САК е 1 512.

Следва да се има предвид, че в рамките на цялата 2024 г. различен брой адвокати са заявявали, че не желаят да им бъдат разпределяни нови дела и в тези периоди при определянето на служебни защитници и /или особени представители, в изпълнение на правилата за равномерно разпределение на дела, неактивните не са били включвани в съответните процедури.

Подалите заявление за вписване в НРПП и вписвани от НБПП до 31.12.2024г. са 70. През 2024 г. заличените (по различни причини) адвокати, членове на САК) от НРПП са 56.

2. Искания за определяне на адвокат по ЗПП и ГПК (особени представители):

От м. ноември 2023 г. всички искания за служебен защитник, резервен защитник и особен представител се регистрират и обработват в „Единна електронна система за правна помощ“, администрирана от НБПП. Електронни искания се вписват от служители на СРС, СГС, ОС-София, ВКС, ВАС, районните съдилища на територията на ОС-София. След определянето на конкретен адвокат по конкретното производство и подписване на уведомителното писмо от Председателя на САК или от оправомощено от него лице писмата във формата на електронно подписани документи се изпращат по електронен път към съответната инстанция, изисквала определянето на служебен защитник/особен представител и съответно не се изпращат и на хартиен носител. Адвокатите получават на имейл приложенията по делото, включително и уведомителното писмо. Чрез нея могат адвокатите могат да подават електронни отчети.

а/ Общият брой на регистрираните искания за служебен защитник/особен представител и резервен защитник през 2024 г. е 13 536 бр. Разпределението им по основните видове дела е следното:

- По досъдебни и бързи производства, заповеди за задържане, прокурорски преписки, наказателно общ характер дело, частни наказателни дела, производства по европейска заповед за арест, наказателни дела за възобновяване е 4 602 броя;
- По граждански (вкл. изпълнителни) дела - 5 487 броя;
- По административни дела исканията са 488 бр като по делата с предмет ЗУБ се определят адвокати, преминали специализирано обучение, организирано от НБПП, по проблемите на чужденците, търсеци или получили международна закрила;
- По търговски дела – 572 броя;
- Решения на НБПП – 308 броя.

б/ Общият размер на адвокатските възнаграждения, определени за особен представител за 2024г. е 1 675 131, 00 (един милион шестстотин седемдесет и пет хиляди сто тридесет и един) лв.

През 2024 г. са регистрирани 3 искания за определяне на особен представител по граждански производства с възнаграждение над 10 000 лв., както следва:

- т.д. 54/2024 г. на Окръжен съд - София с възнаграждение за особения представител 12 863 лв.;
- т.д. 567/2024 г. на Софийски градски съд, ГО, VI-2 състав, с възнаграждение за особения представител 14 782 лв.;
- гр.д.№ на Софийски градски съд, ГО, I-19 състав с възнаграждение за особения представител 15 500 лв.

При определянето на особени представители по тези производства се спазва процедура извън обичайното разпределение като целта е да се осигури публичност и прозрачност. Правилата за определяне на особен представител с размер на възнаграждението над 10 000 лв, приети с Решение № 1037/16.03.2022 г., (изм. и доп. с Решение № 1110/06.04.2022 г., Решение №1455/21.09.2022 г., изменено с Решение № 2285 от 13.09.2023 г., изменено с Решение № 2361/04.10.2023 г) са публикувани на сайта на САК и предвиждат извънреден способ при избора на процесуален представител именно с оглед качеството на предоставянето на правна помощ.

3. Дежурни адвокати и резервни защитници

Подадените заявления за дежурен адвокат за 2024 г. са 269 бр., а за резервен защитник 59 бр. Заявленията се подават до 15 декември на предходната година като се изготвя месечен график на дежурните адвокати, от който се определя адвокат в съответните производства по бързи и неотложни действия

Ако адвокат подаде заявление за вписване в качеството на дежурен адвокат след 15 декември на предходната година за следващата, искането се разглежда индивидуално, отчитайки причината, поради която заявлението не е подадено в срок .

Исканията за дежурен адвокат и телефонни разговори с граждани, искащи консултация, в извънработно време, почивни и празнични дни са 977 бр. Изключително зачестиха случаите, по които се иска присъствието на адвокат при задържане на непълнолетни лица по ЗМВР особено в часовия интервал между 20:00ч и 06:00 ч. Това налага определяне на дежурни адвокати именно в този часови интервал, от което следва прозвъняване на множество служебни защитници и води понякога до невъзможност за посочване на адвокат. Показателни са случаи през м. март и м. октомври, които са и най-предпочитаните месеци за дежурства, в часовия интервал 20:00-06:30 ч да се прозвъняват 30-35 дежурни адвокати и да не се стига до определяне.

4. Заверени отчети на адвокатите по ЗПП

Броят на приетите, обработени и комплектовани за изплащане от НБПП отчети, е 8 940, от които 4 719 са подадени електронно в ЕЕСПП.

Служителите от отдела извършват следната кореспонденция:

а) Ежемесечно изпращане на списъци за дежурни адвокати до 27 (двадесет и седем) инстанции на територията на гр. София.

- б) Регулярно изпращане на уведомителни писма до ЧСИ.
- в) Писмена комуникация с НБПП по повод върнати за корекция отчети и некоректно въведени данни на адвокати в ЕЕСПП.
- г) Ежедневна справка към НБПП по повод корекции в досиетата на адвокатите - промяна на име, статут на адвокат, адрес на кантора, мобилен и стационарен телефонен номер, области на правото, в които желаят да оказват правна помощ, период на неактивност, съответно начало на период на активност, банкова сметка и всички обстоятелства, които адвокатите са заявили, че желаят да бъдат отразени в досиетата им.
- е) Официални писма до органа по чл.25, ал.1 ЗПП за уточнение и неясноти относно искания за определяне на адвокат за осъществяване на правна помощ, както и отговори на писма до адвокати, граждани и институции - 818 бр.

5. Изменение в Правилата за определяне на адвокати служебни и резервни защитници и особени представители с размер на възнаграждението от 1000 до 10 000 лв.

Със свои решения (Решение № 3228 от Протокол №24 от 02.10.2024 г. и Решение №3260 от Протокол №25 от 16.10.2024 г.) Съветът на Софийска адвокатска колегия прие изменения в Правилата за определяне на адвокати за служебни и резервни защитници и особени представители (приети с решение на Съвета от 30.03.2021 г.).

Измененията предвиждат при дела с размер на възнаграждението на особен представител между 1000 и 10 000 лева особеният представител да се определя с решение на Софийски адвокатски съвет, взето на заседание на адвокатския съвет, което се излъчва чрез видеострийминг в закритата секция на сайта на САК. Изборът, както и до сега, ще бъде на случаен принцип и при стриктно следване на вече утвърдената процедура, която се прилага и от адвокатския съвет, и от Комисията за прилагане на Закона за правната помощ (ЗПП) при определянето на особен представител.

Разликата от досегашната уредба е, че по дела с размер на възнаграждението на особеният представител между 1000 до 3000 лева особеният представител вече няма да се определя от Комисията по прилагане на ЗПП, а от Софийския адвокатски съвет – подобно на делата с възнаграждения между 3000 и 10 000 лева. Изменението влиза в сила от 16 октомври 2024 г.

С новата редакция на т. 2.4. от Правилника правилата за избор на особени представители по дела с определено възнаграждение между 1000 и 10 000 лева се унифицират, както следва:

„2.4.1. Чрез генератор на случайни числа присъстващ на заседанието член на Съвета или на Контролния съвет избира едно число в диапазона от 1 до последния номер съобразно броя на активните адвокат от САК, включени в регистъра на НБПП към датата на заседанието. Генерираното число се протоколира;

2.4.2. От списъка на адвокатите от САК, включени в регистъра на НБПП към датата на заседанието, подреден по азбучен ред, друг присъстващ на заседанието член на Съвета или на Контролния съвет прочита за протокола

съответстващия на изтегления номер адвокат от списъка, като не могат да бъдат определяни за особени представители адвокати, които:

- не разполагат със заявена област на квалификация, съответстваща на вида дело, или

- са били определяни за особени представители по дела с възнаграждение над 1000 лева през последните 3 (три) години преди текущата, включително и текущата.

В случай че адвокатът от списъка, съответстващ на изтегленото число, не отговаря на някои от критериите по предходното изречение, това се отбелязва в протокола и се прочита следващият адвокат по азбучния ред от списъка, за когото се извършва проверка за съответствие на условията по предходното изречение – докато се стигне до адвокат, отговарящ на условията за определянето му. Всички извършени действия се отбелязват в протокола от заседанието“.

2.4.3. По реда на т. 2.4.1. и т. 2.4.2 се определя адвокат и за резервен особен представител, който се посочва като особен представител в случай на невъзможност определеният по реда на т. 2.4.2. и посочен до съда/съдебния изпълнител адвокат да поеме особеното представителство.

2.4.4. Списъкът на определените по реда на т. 2.4. особени представители се обявява на таблото в сградата на САК в гр. София на бул. „Тодор Александров“ №137, ет. 2, заедно със списъка по т. 2.3., който списък са всички други дела, по които са определени особени представители с размер на възнаграждението до 1000 лева.

Запазва се досегашната разпоредба на т. 2.9., която гласи: „При невъзможност на адвоката да предостави правна помощ поради обективни причини (заболяване или друга уважителна причина), в случай че бъде направено нарочно искане от адвоката и въз основа на становище на Комисията по прилагане на Закона за правната помощ по основателността на причината и представените доказателства, адвокатът може да бъде определен за служебен/резервен защитник по първото следващо постъпило искане.“

Съгласно нова т. 4 адвокатите, определени за служебни защитници, резервни защитници или особени представители, се информират за разпределените им дела от Единната електронна система за правна помощ (ЕЕСПП) на Националното бюро за правна помощ.

Останалите промени са редакционни и са свързани с прецизиране на отделни разпоредби и тяхната номерация.

6. Подобрения на електронните системи за разпределяне и отчитане на правната помощ по ЗПП и особените представители по ГПК:

6.1. Автоматизирана система ще определя служебни и резервни защитници и особени представители по дела с възнаграждение от 1000 до 10 000 лв.

Въз основа на Решение №3388 по Протокол №27 от 20.11.2024 г. Съветът на Софийска адвокатска колегия отправи покана до софтуерни компании за предоставяне на оферти за разработване на автоматизирана система за провеждане на случаен избор при определяне на адвокати за служебни и резервни защитници и особени представители по дела с размер на възнаграждението от 1000 до 10 000

лева. Изработването на софтуерния продукт ще следва стриктно вече утвърдената процедура, която се прилага от адвокатския съвет и от Комисията за прилагане на Закона за правната помощ (ЗПП) при определянето на особен представител – избор на случаен принцип, при отчитане наличието на възлагани на адвоката през последните 3 г. дела с възнаграждение над 1000 лв.

Целта на заданието е процесът да бъде автоматизиран, тъй като в момента провеждането на избора изисква много технологично време. С последното изменение на Правилата за определяне на адвокати за служебни и резервни защитници и особени представители (Решение №3228 от Протокол 24 от 02.10.2024 г. и Решение №3260 от Протокол 25 от 16.10.2024 г.), от 16 октомври 2024 г. изборът на адвокати по делата с размер на възнаграждението от 1000 до 3000 лв. вече също се извършва на заседание на Софийски адвокатски съвет, което се излъчва в реално време в закритата секция на САК – както при дела с размер на възнаграждението между 3000 и 10 000 лева.

Крайният срок за предоставяне на оферти беше определен на 2 декември 2024 г., като фирмите-кандидати трябваше да посочат в предложението си цена, срок на изпълнение и условия за поддръжка. В поканата се съдържаха задължително изискване към кандидатите да нямат правни спорове със и/или претенции към САК.

С Решение №3445 по Протокол 29 от 04.12.2024 г. Софийският адвокатски съвет възложи на фирма „ОнМедия“ ООД да разработи автоматизираната система, чрез която да се извършва случайният избор при определяне на адвокати за служебни и резервни защитници и особени представители по дела, по които определеното адвокатско възнаграждение е от 1000 до 10 000 лв. Подадената от „ОнМедия“ ООД оферта е на стойност 6935 лева без ДДС и е най-ниската от всички постъпили в Съвета предложения. Избраното дружество е разработило сайта и системата за електронни разплащания на Софийска адвокатска колегия.

6.2. Софийският адвокатски съвет заплати сума в размер на 3121.55 лева с ДДС на софтуерната фирма „Dware“ за разработване на процедури за актуализиране на данните (профилите) на адвокатите от Софийска адвокатска колегия, вписани в регистъра към Националното бюро за правна помощ (НБПП), оптимизиране на процеса по генериране на съобщения до адвокатите и др. функционалности.

Фирма „Dware“ е разработчик на Единната електронна система за правна помощ (ЕЕСПП), чрез която се администрира правната помощ. Заданието е възложено от Националното бюро за правна помощ по настояване на Съвета на Софийска адвокатска колегия заради констатирани множество нередовности при работата с ЕЕСПП, затрудняващи работата на вписаните в регистъра при НБПП адвокати от САК и администрирането на правната помощ като цяло.

Сумата е целева и ще бъде заплатена в рамките на бюджета на Софийска адвокатска колегия за 2024 г. от перо 13 – „Разходи за администриране на правна помощ“.

7. Дейност на Регионалните центрове за консултиране.

7.1. През 2024 г. продължи работа Регионалният център за консултиране, който беше открит в началото на мандата на адвокатския съвет (през м. юли 2021 г.) в гр.София, бул. „Витоша“ № 1, ет. 2, кантора 201.

Консултациите в РЦК се осъществяват от подали заявление за вписване в РЦК адвокати от САК, вписани в НРПП при заявено от тях желание и съобразно изготвен график от Председателя на Комисията по прилагане на закона за правната помощ.

Допълнително през м. февруари 2024 г. се откри РЦК, намиращ се на територията на район „Красна поляна“. В дните понеделник, вторник и четвъртък се осъществяват дежурства от адвокати, членове на САК и вписани в НРПП.

През м .април 2024 г. се откри и трети РЦК в сградата на район „Слатина“, където всеки петък адвокат от САК, вписан в НРПП.

Към момента към Софийска адвокатска колегия са разкрити тристационарни регионални центрове за консултиране. Първият РЦК беше открит на 26 юли 2021 г. на бул. „Витоша“ №1а (Търговски дом), ет. 3. През февруари 2024 г. отвори врати и РЦК в сградата на общинската администрация на район „Красна поляна“, а няколко месеца по-късна, на 26 април 2024 г., заработи и третият РЦК – в район „Слатина“ на бул. „Шипченски проход“ №67, ет. 3, зала №308.

7.2. Втори Регионален център за консултиране на лица от уязвими социални групи бе открит в столичния район „Красна поляна“

На 12 февруари 2024 г. от 10.30 ч. в сграда на Столична община-район „Красна поляна“ на бул. „Освобождение“ №25 беше открит втори Регионален център за консултиране, в който да бъде предоставяна правна помощ на лица от уязвими социални групи при условията на Закона за правната помощ.

Центърът е съвместна инициатива на Софийски адвокатски съвет и кмета на район „Красна поляна“ – Димитър Петров, който до избирането му е упражнявал адвокатска професия и е част от софийската колегия. На откриването бяха поканени членове на НБПП и зам.-кметът на Столична община г-жа Надежда Бачева, която отговаря за направление „Социални дейности и интеграция на хора с увреждания“. Персонални покани бяха отправени и до шестима от членовете на Столичен общински съвет, които са адвокати от САК.

Тази инициатива е продължение на усилията на Софийски адвокатски съвет и Софийска адвокатска колегия за създаване на достъпна правна помощ за нуждаещите се лица. На 26 юли 2021 г. беше открит първият Регионален център за консултиране към САК, който функционира на адрес в гр. София, бул. „Витоша“ №1а (Търговски дом), ет. 3, като в него по график се предоставят правни консултации от адвокати от САК. Местоположението на РЦК в центъра на София, срещу Съдебната палата, позволява същият да бъде посетен от всяка точка на София, но същевременно не е достатъчен, за да отговори на потребностите на онези граждани, които не разполагат със средства или по други причини са ограничени във възможността да се придвижват, да получат правна помощ при нужда.

На проведената на 5 февруари 2024 г. среща между Председателя на Софийски адвокатски съвет Стефан Марчев и зам.-кмета Надежда Бачева бе постигната договореност за сътрудничество между Столична община и Софийска адвокатска колегия за създаване и на други регионални центрове за консултиране, чрез които правната помощ да стане достъпна за нуждаещите се граждани. Председателят на САК е предложил да бъде създаден **Мобилен регионален център за консултиране**, чрез който правната помощ да се предоставя „на място“ във всички райони на София.

Моделът „Мобилен център за консултиране“ се прилага в някои големи европейски градове и столици като Милано и Париж. За целта се използват специално оборудвани от общината автобуси (специализирани превозни средства, достъпни и за хора с увреждания), с осигурен достъп до интернет, в които адвокати предоставят при условията на поверителност правни консултации на нуждаещи се граждани от социално уязвими групи.

7.3. Нов Регионален център за консултиране в район „Слатина“

По решение на Софийски адвокатски съвет на **26 април 2024 г., от 10.30 ч.**, беше открит нов Регионален център за консултиране (РЦК) на граждани в неравностойно социално положение, който ще бъде със седалище в район „Слатина“ на бул. „Шипченски проход“ №67, ет. 3, заседателна зала №308.

Това е третият Регионален център, след разкритите в сградата на Търговския дом на бул. „Витоша“ 1А и в сградата на общинската администрация в район „Надежда“ в столицата.

В новият РЦК ще бъдат предоставяни консултации всеки петък от адвокати от САК, по график, определян от Софийски адвокатски съвет.

(Решение №2846 по Протокол №11 от 03.04.2024 г.)

7.4. Мобилен център за консултиране

Решение №241/13.06.2024 г. на Столичен общински съвет и издадената въз основа на него Заповед №522/02.09.2024 г. на кмета на Столична община Васил Терзиев е одобрено отпускането на средства за реализирането на съвместната инициатива на Столична община и Софийска адвокатска колегия за създаването на мобилен център за правни консултации на територията на столицата в помощ на лица в неравностойно социално положение. За целта са предвидени 120 000 лв. за закупуване на пътнически бус с допълнително монтирана платформа за инвалиди, както и допълнителни 20 000 лева за покриване на всички свързани с дейността разходи (гориво, поддръжка на превозното средство, шофьор, сключване на застраховки „Гражданска отговорност“, „Каско“, „Злополука на местата“ и данъци).

Средствата ще бъдат осигурени от бюджета на Столична община.

Това става ясно от Писмо-отговор на кмета Васил Терзиев с изх. №СОА24-ВК66-3554-[5] до общинския съветник (и адвокат от САК) Димитър Иванов Данаилов във връзка с негово Питане с вх. № СОА24-ВК66-3554-[3]/27.08.2024 г. В писмото се посочва също, че предстои откриване на процедура за възлагане на обществена поръчка за закупуването на пътнически бус категория М1, приспособен за инвалиди, на стойност 120 000 лв. с включен ДДС.

Предложението за създаване на мобилен център за предоставяне на безплатни правни консултации за граждани от уязвими социални групи във всички райони на София беше направено от Софийски адвокатски съвет до Столична община при откриването на Регионалния център за консултиране в район „Красна поляна“ и се възприе като сполучлива форма за съвместна инициатива между Столична община и Софийска адвокатска колегия. Моделът се прилага в някои големи европейски градове, където в специално оборудвани от общината автобуси, с осигурен достъп за хора с увреждания и достъп до интернет, адвокати от местната адвокатска колегия предоставят при условията на поверителност правни консултации на нуждаещи се граждани.

Реализирането на инициативата на САК „Мобилен регионален център за консултиране“, като съвместен проект със Столична община, ще направи възможно предоставянето на правна помощ на граждани във всички райони на Столична община, по предварително уточнен график.

8. Действия по популяризиране на предоставяната от САК правна помощ на лица, пострадали от домашно насилие

8.1. Софийски адвокатски съвет проведе разговори с ръководството на СДВР-МВР относно предприемането на действия за популяризирането на предоставяната от адвокати от Софийска адвокатска колегия правна помощ на лица, пострадали от домашно насилие.

8.2. В тази връзка ръководството на СДВР организира срещи с полицаите от районните управления на МВР в периода 14 – 26 февруари 2024 г. На тези срещи, по предварително изготвен график, председателят на Софийска адвокатска колегия адвокат Стефан Марчев и редовните членове на Съвета адвокат Десислава Миразчийска и адвокат Жана Кисьова, са разяснили на полицейските служители, ангажирани в процеса на защита на пострадалите от домашно насилие, какви действия следва да предприемат, когато към тях се обърнат лица, жертви на домашно насилие.

По време на тези срещи е отправен призив към служителите на МВР да използват обявления за целта телефон или ако установят случаи на домашно насилие, да насочват пострадалите към адвокатите, предоставящи консултации на лица, жертви на домашно насилие.

8.3. Проведено бе съвместно обучение на адвокати от Националното бюро за правна помощ, предоставящи помощ на жертви на домашно насилие, и полицейски служители от районните структури на Столична дирекция на вътрешни работи

На 24 юни 2024 г. беше проведено съвместно практическо обучение по наказателноправни, гражданскоправни и логистични въпроси, свързани с борбата с домашното насилие, организирано съвместно от Съвета на Софийска адвокатска колегия и Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР).

Обучението е насочено към 29-те адвокати от САК в Националното бюро за правна помощ (НБПП), включени в механизма за предоставяне на правна помощ на пострадали от домашно насилие лица, и близо 70 полицейски

служители от деветте районните управления на СДВР, които работят с жертви на домашно насилие. Обучителите бяха съдии и прокурори от Софийски районен съд и Софийка районна прокуратура.

8.4. Кампания в помощ на пострадали от домашно насилие

Безплатното мобилно приложение „Помогни ми“ на Националното бюро за правна помощ съдържа информация за правата на пострадалите от домашно насилие и за възможностите за получаване на правна помощ. Приложението може да се изтегли от App Store и от Google Play. Презентация на приложението може да видите на <https://www.youtube.com/watch?v=SAxvU18XH5c>. Приложението има и страница във Facebook: <https://www.facebook.com/profile.php?id=6155763868...> Приложението дава лесен достъп до контактите на институциите, ангажирани със защитата от домашно насилие – адреси, телефони, имейли и работно време на организации и центрове за подкрепа. Функцията за филтриране по локация позволява бърз контакт с най-близките организации и институции.

Основният проблем с осъществяване на дейността по защита на пострадалите от домашно насилие е липсата на достатъчно желаещи адвокати да предоставят такава защита. Само малък брой от адвокатите, вписани в НРПП след изрично подадени заявления, са включени в списъка на адвокатите, осъществяващи консултации на лица, пострадали от домашно насилие. Към 31.12.2024 г. броят им е едва 26.

9. Становище на Софийски адвокатски съвет във връзка с проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за заплащане на правната помощ.

Съветът на Софийска адвокатска колегия прие с подкрепата на мнозинството от основните членове на Съвета становище по проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за заплащане на правната помощ (НЗПП), изготвеното съгласно Решение №3290 от Протокол №26 от 16.10.2024 г.

Проектът за изменения в НЗПП бе насочен към преодоляване на два основни проблема в действащата нормативна уредба на заплащането и организацията на правната помощ в България, а именно:

Макар да заслужава принципна подкрепа идеята да бъдат актуализирани размерите на адвокатските възнаграждения, в становището си Съветът на Софийска адвокатска колегия посочва, че следва да бъде преосмислен законодателният подход.

В становището са изложени аргументи в посока на това, че българският законодател следва да въведе еднакъв нормативен стандарт за заплащане на правната помощ, осигурявана от адвокати, включително в случаите, за които е приложим Законът за правната помощ (ЗПП). Съществуването на Наредба за заплащането на правната помощ, предоставяна по ЗПП, е ненужно. Нормативният режим за определяне на адвокатски възнаграждения следва да бъде уеднаквен и да е приложим за всички случаи, когато възнаграждението не е свободно

договорено между адвокат и клиент, каквито в частност са и случаите на предоставяна правна помощ по Закона за правната помощ, посочват от Съвета. За да се гарантира еднакъв процесуален стандарт на адвокатска защита по всички дела, включително на лицата, които поради своето неравностойно социално и икономическо положение нямат средства да си осигурят сами адвокатска защита, законът задължава адвоката да води възложеното дело по реда на Закона за правната помощ със същата грижа, както ако лично е бил упълномощен от клиента (чл. 44, ал. 2 ЗА). Нормативна гаранция за еднакъв процесуален стандарт на защитата, предоставяна по възлагане, и при липса на договор (каквито са всички случаи на предоставяна правна помощ по ЗПП у нас), може да бъде единствено уеднаквяването на режима, по който се определя размерът на адвокатските възнаграждения. Съществуването на два паралелни нормативни режима, които подлежат на изменения с водещото участие на един и същ орган на изпълнителната власт – министъра на правосъдието (по чието предложение Министерският съвет в момента приема Наредбата за заплащане на правната помощ въз основа на делегацията по чл. 38 от ЗПП, респ. който беше предвидено да приема по предложение на Висшия адвокатски съвет Наредбата по чл. 36, ал. 3 от ЗА в редакцията съгласно ЗИДЗА, приет на 11.09.2024 г. и невлязъл в сила и който вероятно ще бъде предмет на законодателна процедура и в 51-вото Народно събрание), е не само ненужно, но и недопустимо, категоричен е Софийски адвокатски съвет.

Наред с това е изразено становище и по конкретните разпоредби в проекта за изменения в НЗПП, като е обосновано виждането, че фиксирането на конкретни размери на възнагражденията (минимален и максимален размер за съответния вид правна помощ) е неефективно, не отговаря на съвременните изисквания за *устойчиво законодателно разрешение*, защото ще налага актуализиране на уредбата поне веднъж на няколко години (ако не и веднъж годишно), което от своя страна ще води до непрекъснат дисбаланс между размерите на възнагражденията, пазарните нива на възнагражденията и икономическата обстановка в страната. Това важи с особена сила в хипотеза на силно изразени инфлационни процеси, както и с оглед на евентуалното приемане на еврото като официална парична единица в Република България.

Софийският адвокатски съвет счита, че всички посочени минимални, максимални иили фиксирани размери (суми) на възнагражденията по Наредбата следва да бъдат обвързани със санкциониран от държавата (държавен орган) измерител, чрез който да се отчитат и промените в икономическата обстановка, като по този начин се постигне автоматично „индексиране“ на размерите на възнагражденията.

В становището са аргументирани два алтернативни подхода. Единият е размерите на възнагражденията да бъдат определяеми и да се обвържат с минималната работна заплата (МРЗ), каквото становище беше застъпено и от участвалите в работната група към Министерство на правосъдието представители на САК, като са посочени множество конкретни аргументи и примерни разпоредби, изразяващи предлагания увеличен размер на възнагражденията не като число, а като процент от МРЗ.

Изложени са и доводи в подкрепа на друг възможен (алтернативен) нормативен подход – възнагражденията да бъдат определени в абсолютни суми за минимален и максимален размер, като се предвиди автоматично индексирание и на минималните, и на максималните възнаграждения само за предоставяне на правна помощ по чл. 21, т. 3 от ЗПП – за процесуално представителство, но не съответно на ръста на МРЗ, а на ръста на възнагражденията на магистратите, определян ежегодно от Висшия съдебен съвет в бюджета на Съдебната власт за следващата календарна година.

Така например за следващата 2025 г. ВСС е предвидил увеличаване на възнагражденията на магистрати с 16.68%, като точният процент на увеличението ще бъде ясен при окончателните разчети на Министерство на финансите и изготвянето на Закона за държавния бюджет за 2025 г. Също така за всяка от следващите бюджетни години – от 2026 до 2028 г. вкл., е направен бюджетен разчет за ръст от 10%. Ако бъде въведен обективен нормативен измерител за определяне на адвокатските възнаграждения за процесуално представителство, който не е МРЗ, а увеличението (процентната индексация) на магистратските възнаграждения, ще се отчете както обществената значимост на адвокатската професия, така и значението на правната помощ в съдебните производства за функционирането на правосъдието, достъпа до съд и ефективните правни средства за защита. Този подход ще отчита много по-ефективно връзката на правната помощ по процесуално представителство с ролята ѝ за функционирането на съдебната власт и няма да позволи изоставане на ръста на възнагражденията за правна помощ спрямо ръста на възнагражденията в съдебната система, се посочва още в становището.

VII. Дейност по определяне размера на месечната вноска, дължима към колегията (чл.89, т.17 ЗА):

През 2024 г. не са приемани решения за изменение размера на дължимите към колегията вноски.

IX. Други дейности (чл.89, т.18 ЗА)

1. Правноинформационните продукти на „АПИС ЕВРОПА“ АД и „СИЕЛА НОРМА“ АД бяха достъпни и през 2024 г. с разширен брой модули:

По решение на Софийски адвокатски съвет отново бе осигурена възможност за членовете на Софийска адвокатска колегия – адвокати и младши адвокати, да ползват безплатно – от 1 февруари 2024 г. до 31 януари 2025 г., основните модули на правноинформационните продукти на „АПИС ЕВРОПА“ АД и „СИЕЛА НОРМА“ АД, а именно:

- на „АПИС ЕВРОПА“ АД – „АПИС Право“ и „АПИС Практика“ и „АПИС Европраво“;
- на „СИЕЛА НОРМА“ АД – „СИЕЛА Норми“ и „СИЕЛА Съдебна практика“ и „СИЕЛА Европраво“.

2. Библиотеката и споделения офис на САК бяха оборудвани с компютри, на които е предоставен достъп до правно-експертната система „ЛЕКСЕБРА“

В изпълнение на решение № 2584 по Протокол №1 от 03.01.2024, Софийският адвокатски съвет закупи два лиценза за годишен абонамент на два потребителски профила за експертната правна система за съдебна практика „ЛЕКСЕБРА“. Офертата на стойност 2 050 лева включваше и опция за адвокати от Софийска адвокатска колегия в срок до 15 март 2024 г. да заявят чрез САК ползване на едномесечен безплатен достъп до системата – от 1 март до 1 април 2024 г. – с цел запознаване с функционалностите ѝ. Желаетелите да продължат да я ползват и след изтичането на gratuitния период могат да направят индивидуален абонамент. Искането за осигуряване на едномесечен безплатен достъп се подаваше чрез попълване на електронен формуляр в закритата секция на сайта на САК.

Инсталирането на „ЛЕКСЕБРА“ в Библиотеката и споделен офис на САК повиши полезността му, наред с досегашната възможност за ползване на правноинформационни системи на „АПИС“ и „Сиела“ от всички членове на колегията.

3. Безплатни профилактични медицински прегледи за адвокати през 2024 г. по договори с Медицински център „Св. Пантелеймон“ ЕООД и Медицински център „САНУС 2000“ ООД.

В предоставените от медицинските центрове пакети с услуги през 2024 г. бяха включени и допълнителни изследвания, които не се предлагаха през 2022 г.

С Решение № 2552 по Протокол № 30 от 20.12.2023 г. на Софийски адвокатски съвет, бе прието да бъдат подписани договори с Медицински център „Свети Пантелеймон“ и Медицински център „САНУС 2000“ при условията на изпратените от двата медицински центъра оферти от 15 декември 2023 г.

Информация за пакетите за мъже и жени, които предлагат да извършват двата медицински центъра беше публикувана на сайта на САК.

През 2024 г. се увеличи значително броя на адвокати, членове на САК, които използват услугите за профилактични медицински прегледи.

4. Възможност за адвокатите от САК да ползват Корпоративна спортна карта Coolfit за достъп до общо 346 спортни обекти, спортни занимания и активности на територията на София и още 12 други града в страната.

Картата Coolfit предоставя и допълнителна опция за пазаруване с отстъпка в редица търговски обекти от различно естество.

Софийска адвокатска колегия договори преференциални условия на база месечна такса, която всеки адвокат, който желае да ползва корпоративната спортна карта Coolfit, заплаща както следва:

Цена за адвокат: 50 лв. с ДДС;

Цена за придружител (адвокатски сътрудник): 89 лв. с ДДС.

Всеки желаещ член на колегията имаше възможност да използва предоставените услуги чрез приложението Coolfit, като се регистрира, сканирайки QR кода, достъпен в изпратен линк. Плащането на месечната такса за ползване на картите бе направено възможно отново през портала за електронни разплащания в сайта на Софийска адвокатска колегия ray.sak-sas.bg.

На база на получените заявки за ползване на карти и при достигане на определен брой постоянни потребители, бяха договорени допълнителни отстъпки от посочените цени, за което всички адвокати – потребители на услугата бяха уведомени своевременно.

Информация за обектите, активностите и другите възможности, които Корпоративна спортна карта Coolfit осигурява, може да намерите на сайта: Coolfit.

5. Съветът на Софийска адвокатска колегия сключи през 2024 г. **Договор за медицинска застраховка тип „допълнително здравно осигуряване“** с Обединен здравноосигурителен фонд „Доверие“.

Въз основа на Решение на Съвета на САК от 14.03.2024 г., за желаещите адвокати от САК бе осигурена възможност за застраховане при преференциални условия по медицинска застраховка (тип „допълнително здравно осигуряване“) с Обединен здравноосигурителен фонд „Доверие“, с период на действие на застрахователното покритие от 01.04.2024 г. до 31.03.2025 г.

Застрахователната премия бе уговорена на 464.64 лева годишно и се заплаща от всеки адвокат, който желае да бъде застрахован.

Застрахователното покритие включва извънболнична и болнична помощ, както и възстановяване на разходи за медицински изделия и консумативи с лимити както следва:

- до 2000 лева за извънболнична помощ,
- до 10 000 лева за болнична помощ,
- 300 лева за медицински изделия.

В застраховката бе възможно да се включат адвокати до 75 г. възраст без попълване на здравна декларация. Уговорено бе и покритие за минали и хронични заболявания, без прилагане на отлагателни периоди.

Осигурена бе възможност при същите условия да могат да се застраховат и адвокатски сътрудници, както и членовете на семейството на адвокатите от САК (съпруг и деца до 18 годишна възраст или до 25 годишна възраст в случай на обучение във висше учебно заведение в редовна форма).

От 18.03.2024 г. плащането на застрахователните премии можеше да бъде извършвано и през портала за електронни разплащания, достъпен от закритата секция на сайта на САК.

ОЗОФ „Доверие“ чрез своя законен представител д-р Мими Виткова заяви желание да прекрати сключения с адвокатите от САК застрахователен договор за медицинска застраховка, като изложи твърдения за повишен застрахователен риск. На проведените срещи с представителите на ОЗОФ Доверие бяха обсъждани спорни въпроси, свързани с наличието на повишен застрахователен риск и наличието въобще на предпоставките по чл. 367, ал. 2 КЗ.

Въпреки несъгласието на Софийски адвокатски съвет с позицията на застрахователния фонд, положихме усилия за осуетяване прекратяването на застрахователния договор и евентуалното провеждане на съдебни производства впоследствие, тъй като това би било свързано с неудобство за застрахованите лица и с ангажиране на времеви и финансов ресурс.

За да се предотврати прекратяване на договора или увеличаване на застрахователната премия, ОЗОФ Доверие предложи да се въведе по-нисък подлимит при възстановяването на разходи за извънболнична помощ за оставащия срок на договора, приложим само занапред. От ОЗОФ ДОВЕРИЕ бе предложено подписване на анекс за изменение на договорните условия в този смисъл, но САК възприе твърдо позицията, че всяко застраховано лице трябва да заяви самостоятелно съгласието или несъгласието си с така предложеното изменение на договорните условия – въвеждането на подлимит за възстановяване на разходи за извънболнична помощ до 500 лв., приложим занапред и само за заведенията, с които ОЗОФ Доверие няма договор.

Софийският адвокатски съвет се обърна поотделно към всяко едно застраховано лице относно желанието му да приеме предложеното изменение в договорните условия за намаляване на един от застрахователните лимити, и в резултат на разменената кореспонденция с адвокати, членове на САК и проведени срещи в ОЗОФ „Доверие“ се стигна до продължаване действието на застрахователния договор при първоначално договорените условия.

Уважаеми колеги,

Членовете на Софийския адвокатски съвет с изтекъл мандат, които изпълняваха функциите си през цялата 2024г. остават на Ваше разположение за допълнителни въпроси и разяснения по доклада за дейността на Съвета.

Софийски адвокатски съвет